

Kao Sơn

KHÚC ĐỒNG DAO LẮM LÁP



Khúc 1

CHO CHÓ VỀ QUÊ

Dung dăng dung dẻ

Dắt trẻ đi chơi

Tới ngõ nhà trời

Lạy cậu lạy mợ...

(Lũ trẻ quê tôi hát)

1. Tôi không nhớ mình đã được sinh ra như thế nào, nhưng sau này khi đã khôn lớn, tôi có được nghe mẹ kể lại. Khi sinh tôi, mặt trời chưa mọc. Mới quang ba bốn giờ sáng gì đó. Không có chim kêu trước cửa. Không có mây sáng tụ lại trên nóc nhà...Nghĩa là chẳng có gì chứng tỏ điềm báo sự ra đời của một nhân tài cả. Có chăng chỉ những vì sao đêm vẫn nhấp nháy. Nhưng cả những vì sao ấy, nếu còn cố thức thì chắc chỉ để đợi mặt trời chứ không phải đợi tôi. Bố tôi vắng nhà ngay từ chiều hôm trước. Ông là người giữ chân phục dịch, làm những việc vặt giúp ủy ban xã. Có một đoàn khách ở tỉnh về. Người ta tổ chức đón tiếp những vị khách ấy và bố tôi phải thức suốt đêm trong khu nhà bếp phía sau ủy ban để mổ lợn, giết gà và bê điều đóm

cho khách. Thành thử, có mặt chứng kiến sự kiện tôi bước vào cuộc sống chỉ có mẹ tôi và thím Quyết hàng xóm và một bà đỡ. Bà tôi, người đã dẫn vật mẹ tôi, chẳng yêu gì mẹ tôi trong suốt mấy năm đầu làm dâu của mẹ, thì, khi nghe tôi “oe oe” một lúc cụ mới ra. Theo lời thầy bói(Bà tôi có đi xem bói) và theo sự phán đoán của những người đàn bà khác trong làng , thì tôi phải là con gái. Điều này trái với mong ước của bà tôi: “Đã mất công đẻ, thì có mà đẻ lấy một đứ a con trai. Như người ta dễ dàng đi thì lẫn nếp lẫn tẻ chả sao. Đàng này phải tốn bao thuốc thang cái bụng mới lùm lùm lên được thì lại...”. Bà tôi thường ngán ngẩm than phiền với mọi người vậy. Chính vì thế khi tôi ra đời, bà đỡ đã tắm tấp và bọc tã lót xong đầu đầy cho tôi và tôi đã khóc văng lên chán , bà tôi mới chịu từ trong buồng của cụ bước ra:

“Gớm, cái con đĩ ấy sao mà to mồm thế”. Đây là lời đầu tiên bà tôi chào đón tôi . Mẹ tôi nghe rõ lời bà nhưng chỉ lắc đầu cười nhợt nhạt. Người đã gần như kiệt sức. Bà đỡ trợn mắt lên :“Sao cụ dạy thế, thằng cu đấy chứ!” “Cái gì?” Bà tôi vặn lại, mặt vẫn cau cạu : “Thằng cu, nó là một thằng cu!”Bà đỡ nhắc lại bằng một giọng đắc thắng, cứ như thể việc tôi là con trai chính do công của bà vậy. Và để chứng minh,bà đỡ lật tã lót của tôi ra. Đến lúc ấy thì bà tôi không thể đứng vững được nữa. Bà chạy bỏ đến và lập tức nhảy cẫng lên. NHẢY CẪNG LÊN! Đúng thế. Ấy là bà tôi sung sướng. Lập tức tôi bị giật khỏi tay bà đỡ để bay sang nằm trong vòng tay đang luống cuống run lên của bà tôi. Bà tôi và tôi làm om sòm cả nhà. Cả hai đều khóc. Tôi khóc vì sợ còn bà tôi thì khóc vì sung sướng. Bà tôi chiếm giữ tôi lâu đến nỗi mẹ tôi phải nài nỉ mãi mới được bà cho chiêm ngưỡng tôi một tý, nhưng không phải là cho chiêm ngưỡng cả người mà chỉ cho xem có tý chỗ “đoạn giữa.

Tôi vẫn nằm trong vòng tay bà tôi.Bà rung tôi, nâng lên, hạ xuống, quay hết bên này sang bên kia. Cứ chốc chốc bà tôi lại cúi xuống, cọ cặp môi ram ráp cần quét trầu lên má tôi, lên chỗ giữa hai chân tôi. Ấy là bà tôi

“thơm” tôi. Và cứ sau mỗi cái “thơm” như vậy, bà tôi lại ríu rít : “Ôi thằng cu của bà, thằng giống của bà, thằng chó con của bà. Âu, bà thương, bà quý thằng cún con của bà nha. Cha bố cái đứa nào nó lại lừa, bảo thằng cu của bà là cái dĩ để bà cứ hất hoai hất huỷ cái thằng giống của bà nha...” Bà tôi cứ thế. Bản trường ca trong đó tôi là thằng cu, thằng giống, thằng chó con, thằng cún... cứ xong mỗi điệp khúc lại quay về thằng cu, thằng giống... Kéo dài mãi, không ngơi nghỉ, không biết mệt. Với bà tôi, tôi chỉ được tặng ngàn ấy tên, không phải bà tôi kém hào phóng mà chính là bà chỉ nghĩ được đến thế. Tôi uốn cong người lên để phản đối. Cặp môi ram ráp của bà, mùi trầu không cay cay, nồng nồng toả ra từ khắp người bà và nhất là cái kiểu bà cứ xoay tôi, liên tục nâng lên hạ xuống làm tôi sợ. Tôi hé mở mắt ra. Có cái có gì đó sáng chói ủa vào mắt tôi. Nó lung linh, nhảy nhót. Nó vụt hiện ra rực rỡ, rồi lại vụt biến mất. Những bóng đen to lớn dị thường cùng nhảy nhót quanh tôi. Tôi sợ hãi nhắm nghiền mắt lại, cố vùng vẫy nhưng không thể nào thoát ra được. Chân tay tôi bị quán chặt cứng. Tôi khóc văng lên.

_ Bà đưa cháu cho con nào.- Mẹ tôi giờ tay ra.

_ Kệ tao. _ bà tôi nói.

_ Có khi cháu nó đói đấy, bà để con cho cháu bú một tý thôi. _ Mẹ tôi cố nài nỉ.

Bà tôi lưỡng lự. Có lẽ cái câu “cháu nó đói” đã có tác dụng. Bà tôi đành trao tôi cho mẹ tôi cùng với một lời đe: “Khéo không có đê bẹp mắt nó đấy!”

Mẹ tôi không đê bẹp tôi. Mẹ ẵm tôi vào lòng và ngay lập tức một không khí dịu ngọt và hoi hoi, nồng nồng, đầm ấm bao lấy tôi. Tưởng như nhìn thấy được cụ thể bầu không khí ấy. Tôi cảm thấy làn hơi ấm dịu ngọt ấy xoa lên đầu, lên má và vỗ nhẹ lên lưng mình. Cái đốm sáng lạ lùng ban nãy không bập bênh nữa, không nhảy nhót nữa. Bây giờ nó đậu im một chỗ

phía trên đầu tôi, lớn dần lên, toả rộng và trắng ngần ngay trước mặt tôi. Tôi dụi mắt vào khoảng trắng ấm áp ấy, hóp lấy nó và cảm thấy rất rõ một dòng nước mảnh và ngọt chảy vào, tan ra trên lưỡi. “À ời, à à ời...” Mẹ ru tôi nhẹ. Dòng nước ngọt vẫn tiếp tục tan ra trên lưỡi tôi, thấm vào người tôi. Tôi sẽ ngủ đi được nếu như thỉnh thoảng bà tôi ngồi bên mép giường không cúi xuống vạch tã lót của tôi ra để đặt lên một bên mông tôi cặp môi khô rám của mình. Tôi lại ưỡn cong người lên.

Mãi đến sáng hôm ấy, khoảng nửa buổi, bố tôi mới lật đật chạy về. Ông không vào với mẹ con tôi ngay mà cứ ề à nói chuyện với ai đó ở nhà ngoài. Mãi sau bà tôi hình như có việc chạy đi đâu đó bố tôi mới rón rén đến bên tôi. Lúc đó tôi chưa hình dung ra được bố tôi như thế nào. Tôi chỉ thấy đó là một cái bóng to lớn và sần sùi đen. Cái bóng ấy thoát tiên che lấp khoảng sáng ở cửa buồng và sau thì vén cửa màn lên thò nửa người vào. Cái bóng ngấm tôi, đưa tay quệt quệt vào má tôi và kêu ê ê ê... Có mùi gì rất lạ toả ra từ cái bóng ấy. Tôi hoảng sợ nhắm nghiền mắt lại và dụi mặt vào ngực mẹ.

_ Khiếp, chân tay người ngợm vậy mà... Thôi, ông ra đi không có con nó sợ. À à ời... - Mẹ lại ru tôi.

_ Thì để xem tí đã nào. Cu thật chứ? - Cái bóng thò tay vén tã tôi lên. Mẹ tôi hát ra.

_ Cu đâu? Đĩ!

_ Đĩ cũng được. Chỉ có điều là nếu thế thì “đăng ấy” đừng có chén cổ “mùng rục” kia nữa. Tớ phải nói mãi ông chủ nhiệm mới chịu để cho đấy. Con lợn béo ra phết.

_ Thôi ông đi đi với con lợn của ông. Mừng rục với chả mừng rịch, đây khỏi cần.- Mẹ tôi nói dối vậy và hơi xoay người vỗ vào lưng tôi. - À ời, thằng cu của mẹ nha, cái đĩ của mẹ nha. Mẹ con mình chả cần cái của ăn xin

ấy nha, à à oi...

_ Được rồi, để lát rồi tớ nấu nó lên, vớt vào đũa nắm gạo nữa xem có thêm không, hi hi...

Cái bóng lại quệt ngón tay vào má tôi lần nữa rồi hi hi đi ra. Tôi đã tưởng yên thân, nhưng cái bóng ấy vừa ra khỏi thì ở nhà ngoài có nhiều tiếng cười nói, và rồi nhiều cái bóng khác lại ùa vào vén màn của mẹ con tôi lên. Vẫn sù sì đen, vẫn những cái mùi rất lạ. Và lần này tôi không chỉ bị quệt má, bị lột tả, bị giăng ra khỏi mẹ tôi để nâng lên, hạ xuống, xoay đi, xoay lại mà còn bị gọi bằng nhiều cái tên lạ lùng khác nữa...

Làm thằng cu thật chẳng thú gì!

2. Tôi được sinh ra trong một hoàn cảnh như vậy.

Hơi láo nháo, hơi thô vụng và đầy vẻ dân dã. Nhưng tôi không buồn, đúng ra, chưa biết buồn. Thế giới mở ra trước mắt tôi còn đang đầy quyền rũ: Khoảng ngực trắng ngọt ngào của mẹ tôi. Trần màn màu cháo lòng. Ngọn đèn dầu lúc toả sáng rực rỡ, lúc lại thu nhỏ như một hạt đỗ xanh. Những bóng đen đến rồi đi cùng những tiếng cười nói nghe rất lạ, những mùi hơi rất lạ. Tôi không muốn nằm. Mặt giường cứng đờ làm tôi sợ. Tôi thích được bế. Mẹ tôi thương tôi nên đêm nào người cũng ngồi suốt đêm để ôm tôi. Sau khi sinh nở, mẹ tôi yếu đi rất nhiều. Được vài tuần, mẹ tôi đã phải đứng dậy tự làm lấy mọi việc : nấu cơm, giặt dũ, bèo rau cám lợn, xay lúa giã gạo...Nghĩa là tất cả những việc mà một người đàn bà nhà quê phải cáng đáng. Bà tôi vẫn ngồi với gánh hàng xén ngoài chợ nên chỉ bế tôi lúc được ở nhà. Âm ỉ nhất vẫn là lúc bà bế tôi. Tôi vẫn không thể nào quen được cặp môi của bà tôi. Tôi muốn bà gọi tôi thế nào cũng được: là chó , là mèo, là cái đi, là thằng cún con, tùy. Nhưng đừng có thòm tôi và nhất là đừng lột tả lột của tôi ra. Tôi giãy lên khóc nhưng bà tôi vẫn cứ thế. Tôi thích bố hơn. Ông thường cong người lại đặt cho tôi nằm lọt trong lòng và đập dinh “Oái ,cu

cậu cười kìa, mẹ bổ cái miệng, há há !...”Bố tôi cười và đập dinh mạnh hơn.

—Anh có bỏ ngay nó xuống không, xóc thế thì nó gãy cổ mất! — Bà tôi la lên.

Bà chỉ lo xa. Tôi không gãy cổ. Tôi chỉ thích!

Có gì nữa trong những ngày tôi còn bé tí?

Những con cá chép màu đỏ bằng nhựa mà dì (em gái mẹ) ở Thái Nguyên về chơi đã mua cho. Tôi vồ lấy và vập mồm vào đấy! Bà tôi lại la lên và người ta đã giật con cá ra khỏi tay tôi để treo lên một sợi dây trên cọc màn. Tôi cố với nhưng không tới. Tôi khóc. Sợi dây treo con cá không vì thế mà dài ra. Con cá nhựa cứ ở trên cao cùng với nỗi thèm thuồng của tôi.

Con gấu bằng cao su. Bố tôi bóp, đít nó kêu “choét choét”. Tôi bẻ nhét nó vào mồm. “Rồi thằng bé đến lở hết mép thôi, cao su là nó có “chất ngứa”!” Và mẹ tôi cũng buộc con gấu treo cao lên. Con gấu không kêu nữa.

Và những quả bóng xanh, đỏ, tím, vàng người ta cũng đem treo lên... Tôi đúng là bị biến thành con chó, chỉ được phép giương mắt nhìn những thứ mà mình thích, nhưng không thể gặm mồm vào được.

Còn gì nữa?

Khi tôi chập chững biết lặn giường bò đi, nghĩa là khi tôi đã có thể lặn tới những gì mình thích, thì những thứ ấy vẫn tiếp tục bị giật lại nhiều lần. Mẹ tôi không muốn mâm bát bị xô vỡ. Bà tôi không muốn những thức ăn mặn giầy ra làm ngứa kẽ tay tôi. Còn bố tôi thì đét vào tay tôi : Phải nằm im cho có tư thế chứ, ông tướng!

Tôi rất ghét ăn bột. Tôi muốn được vục tay vào bốc cơm trong bát của mẹ tôi. Nhưng mẹ tôi lại bế tôi lên, dẫn ngứa tôi ra để ấn thìa bột vào. Tôi khóc, tôi phun bột nhào lên cả mặt mẹ. Mẹ tôi mắng tôi là “KHẢNH”.

Rồi tôi biết đi, ĐI BẰNG HAI CHÂN. Tôi biết chạy. Cũng CHẠY BẰNG HAI CHÂN. Tôi đuổi theo con mèo để túm lấy đuôi nó. Nó cào vào

tay tôi rồi leo tót lên ngọn cau. Tôi vào bếp lấy cái sàng thóc ra úp lên lưng con chó đốm. Con chó đốm ăng ăng chạy cõng theo chiếc sàng cùng chạy. Tôi thích quá. Tôi gọi cái Tâm con bác Tám ở nhà phía bên kia rào sang và hai chúng tôi cùng cưỡi lên cái sàng làm ngựa. Con ngựa kêu ăng ăng. Cái Tâm thích quá cười khanh khách. Tôi cũng cười khanh khách.

“Nhong nhong nhong , ngựa ông đã về, cắt cỏ bỏ đê, chongựa ông ăn..” Chúng tôi ra sức nhún nhảy, “con ngựa” ăng ăng được thêm một lúc nữa rồi im. Đúng lúc đó mẹ tôi về.

_Mẹ ơi, mẹ nhìn con cưỡi ngựa này.- Tôi gọi để khoe mẹ.

Mẹ tôi chạy đến,giật chúng tôi ra khỏi vòng tay nhau, ra khỏi “con ngựa”.

_Hồng hết sàng của tao giờ!

Mẹ tôi quát và nhắc chiếc sàng ra. Bên dưới là con Đốm. Người nó như bẹp gí, mắt lồi ra, nó có vẻ sắp chết.Mẹ tôi lu loa lên. kêu giời đất.Mẹ túm lấy tôi và cái Tâm, phát vào mông mỗi đứa mấy cái thật lực rồi mẹ ôm con Đốm vào bếp, lấy gio nóng xát vào bụng cho nó. Chúng tôi chạy theo. Mẹ đuổi chúng tôi ra:

_Cút đi, cái đồ ác, tí tuổi đã ác!

3.Đêm.

Tôi nằm gọn trong lòng bà. Bây giờ tôi không sợ bà nữa. Bà chiều tôi nhất cả nhà. Mẹ tôi đã từng phát vào mông tôi. Bố tôi đã từng đét vào tay tôi. Còn bà thì chưa bao giờ.

_Thằng cún “ĐÍT TÔN” của bà đây. Mai kia bà nằm xuống thì nó chống gậy cho bà này, nó làm giỗ cho bà này. Hàng năm thanh minh, nó đi tảo mộ cho bà nữa, nhể. Bà DIÊU thằng chó con của bà lắm cơ...

Bà vẫn nựng tôi vậy. Bà gọi “Đít tôn” thay cho “Đích tôn”, nói “Diêu” chứ không nói “Yêu”. Nhưng chẳng cần. Tôi không giận bà. Tôi thích được nằm

bên bà để bà kể cho nghe chuyện cổ tích. Bà biết nhiều chuyện cổ tích : chuyện Sơn Tinh, Thủy Tinh, chuyện Cóc kiện trời, Tấm Cám, Trê cóc, chuyện Chúa Ba...nhiều lắm. Nằm nghe bà kể, tôi ngủ lúc nào không hay và trong giấc ngủ tôi thường mơ thấy mình được là hoàng tử, là chó ,là mèo, là trê, là cóc.

4.Trời mưa.

Từ mái tranh nhà tôi, những giọt nước rỏ xuống biến thành những chiếc bong bóng trắng. Tôi gọi cái Tâm sang và cùng xé những tờ giấy, bút những chiếc lá mây cong cong làm thuyền thả xuống rãnh nước trước nhà. Con thuyền bập bênh, bập bênh, từ từ trôi, xa dần và cuối cùng biến mất sau màn mưa. Con thuyền ấy trôi về đâu? Chắc là về nơi xa kia, chỗ đang có tiếng trống trận ầm ì. Thủy Tinh đang đánh nhau với Sơn Tinh để được cưới nàng công chúa xinh đẹp. Cũng có thể nó đang chở những con cóc, con gà cùng nhiều con vật khác nữa lên đánh nhau với giời. Tôi nghĩ thế. Cái Tâm lại thăm thì: “Thuyền của mình đang chở cô Tấm đi dự hội đấy!”

_ Cô Tấm cưới ngựa chứ không đi thuyền.- Tôi cãi.

_Đừng cưới ngựa,- cái Tâm rụt rè. - Mẹ đánh đấy.

Tôi ngạc nhiên và chợt nhớ đến cái sàng và con Đóm. Nhớ cả cái đét mông nữa.Ừ, thì thôi, để cô Tấm đi dự hội bằng thuyền vậy.

5.Nhà cái Tâm có một mảnh vườn trồng đỗ và bác Tám thường bắt cái Tâm phải ngồi ngoài vườn đuổi chim gáy. Những con chim gáy này không giống những con chim mà ông thằng Quyết nuôi. Chim gáy nhà ông thằng Quyết được nhốt trong lồng, rất dạn người, hót “cục rù”rất hay. Còn lũ chim chúng tôi thấy ngoài vườn nhà cái Tâm thì khác. Chúng ở mãi đâu đâu bay đến đậu trên ngọn xoan và thỉnh thoảng lại sà xuống mổ những búp đậu non. Cái Tâm rất ghét những con chim ấy. Nó thường rủ tôi ra vườn cùng ngồi giật giật sợi dây có treo những chiếc ống bơ trong đưng vỏ ốc làm chúng kêu lóc

xóc để xua chim. Lúc đầu tôi rất thích nhưng mãi rồi cũng chán. Tôi rủ cái Tâm bày trò làm nhà. Chúng tôi chui vào góc vườn, bẻ những cây dong riềng khum lại và ngắt lá khô trải làm chiếu. Tôi làm rất nhanh ,thoáng cái đã xong. Nhìn sang cái Tâm vẫn đang hì hục cắm que. Nó cắm cả cái nào ra hồn, cái nghiêng bên này, cái ngả bên kia. Đúng là con gái! Để trêu tức nó, tôi chui vào “nhà” nằm thò cổ ra hát nghêu ngao. Chợt tôi nghe có tiếng sột sột. Ê, cái Tâm nó nè!

_Khóc nè lấy que vục đất!- Tôi khoái quá càng hát to.

Cái Tâm có vẻ đổi. Nó vùng vằng nhổ hết các que cắm vứt đi. Mặt nó lem luốc, mồ hôi mồ kê nhễ nhại. Tôi chợt thấy ái ngại, chui ra khỏi nhà. _ Để tao làm cho.-Tôi nói.

Nó nguẩy người: Ứ cần. A, làm bộ hả, thì thôi. Tôi lại chui vào “nhà” với câu hát lúc trước. Khi tôi nhìn ra thì cái Tâm đã biến đâu mất. Thay chỗ cái Tâm ngồi khóc ban nãy là một con chó to. Con chó đang sục mũi hít và một chân nó cào đất lên để tìm cái gì đó. Tôi sợ cứng người và cố nín thở nằm im. Nhưng con chó đã nhìn thấy tôi. Nó gừ gừ và nhe răng ra. Tôi rúm người lại và bật khóc. Không, tôi gào lên. Con chó càng gừ tợn. Tôi nhắm nghiền mắt lại.

_Xuýt, chạy, chạy nào!- Có tiếng cái Tâm the thé. Tôi lau vội nước mắt nhìn ra. Con chó đang cúp đuôi chui qua bờ tre cuối vườn. Cái Tâm đứng trước mặt tôi. Trán nó có những giọt mồ hôi to tướng trên làn da xanh tái. Trong tay cái Tâm là chiếc roi tre. Cái roi run run.Rõ ràng cái Tâm cũng đang rất sợ.

_Tao đêch chơi ở đây nữa.- tôi muốn chuồn.

Cái Tâm kéo áo tôi: “Anh Cao ở đây, em cho cái này!” Nó gọi tôi bằng “anh” và xòe tay ra. Trong lòng bàn tay nó là những quả dâu chín đen đã dập, nước ứa qua kẽ tay. Tôi nuốt nước bọt.

_Chốc nữa mẹ em về còn cho em chuối nữa cơ.Em sẽ cho anh Cao một quả thật to!-Cái Tâm hứa thêm.

Tôi biết nó nói thật. Bà tôi cũng khen nó thảo. Tôi gặt đầu. Để tỏ ra mình cũng thảo tôi cho nó cái nhà của tôi nhưng nó không nghe. Nó không muốn ở một mình. Nó chỉ muốn “chung”. Nó chạy đi bẻ lá mít về làm quạt và như bà tôi, nó ngồi xồm, hai tay hai chiếc lá mít quạt quạt cho tôi. Tôi lột chiếc mũ, chạy ra đội cho thằng bù nhìn rơm đứng ở giữa vườn. Cái Tâm kéo dây. Thằng bù nhìn gật gù. Chiếc mũ của tôi cũng gật gù. Chúng tôi cùng cười như nắc nẻ.

Trưa mẹ tôi về. Thấy tôi mặt mũi bần thiêu, đầu để trần, mẹ hỏi tôi mũ đâu và lại phát vào mông tôi một cái bắt đi lấy mũ về... Trưa nắng thế này mà thằng bù nhìn chẳng có gì đội. Tôi lấy mũ của nó mất rồi... Thương nó quá!
6. Hai chúng tôi ngồi dưới gốc cây dâu to.

Hôm nay cái Tâm diện, áo xanh thêu bông hoa đỏ và đôi bướm trắng. Có lẽ ăn quả dâu nhiều nên miệng nó tím ngắt. Có lẽ cả miệng tôi cũng tím. Nhưng điều đó chẳng hề làm chúng tôi bận tâm. Bởi trước mắt chúng tôi đang diễn ra một cảnh tượng vô cùng hồi hộp: “Một cỗ xe hai ngựa kéo đang tung bụi phi nhanh trên đường. Trên xe có một nàng công chúa áo trắng. Để về được đến toà lâu đài trước mặt, cỗ xe còn phải băng qua một khu rừng rậm. Trong rừng đang có những tên cướp rình nấp. Chúng chờ cỗ xe kia đến và sẽ nhảy xổ ra... Sẽ có những tiếng hô đuổi bắt, những tiếng kêu thất thanh. Sẽ có một chàng hoàng tử oai phong lẫm liệt bỗng xuất hiện tay vung tít một thanh kiếm sáng loáng. Lũ cướp bị đánh tơi bời. chàng hoàng tử sẽ đưa công chúa áo trắng an toàn trở về lâu đài ra mắt đức vua!...”

Nhất định sẽ là như vậy, là đúng như bà tôi đã kể. Tôi hồi hộp theo dõi...

Bỗng dưng có tiếng “chạch xoè” rộn lên ngay trên đầu. Chúng tôi cùng rời mắt khỏi cỗ xe và nàng công chúa, ngừng nhìn lên.

_A, chào mào, chim chào mào!-Cái Tâm kêu lên. Suýt nữa tôi cũng bật reo theo nó. Nhưng tôi chợt nhớ.

_Không phải chào mào. Chim đại bàng đấy. Chim đại bàng bay đến đón hoàng tử đấy!- Tôi giải thích.

_Ừ, đúng rồi, chim đại bàng... Nhưng, chim đến đón cả công chúa nữa cơ.- Cái Tâm gật đầu và chăm chăm nhìn tôi.

Tôi biết là nó muốn gì rồi.

_Không, công chúa phải ở nhà. Mẹ công chúa không cho công chúa đi chơi xa đâu. Với lại...chỉ có hoàng tử mới dám cưỡi lên lưng đại bàng để bay thôi. Khiếp lắm nhá. Gió thổi ù ù bên tai ấy. Phải thật dũng cảm mới dám đi như vậy!- Tôi bảo nó và phòng má trợn mắt lên để dọa.

_Ừ, em không sợ. Em cũng đi cơ!...- Cái Tâm ngúng nguẩy. Mà kìa, chưa chi mắt nó đã đầy những ngấn nước.- Cho em đi với, em cho cái này... _ Nó chìa cho tôi một chiếc kẹo đã ướt chả biết cầm từ bao giờ.

Tôi thận trọng nhón chiếc kẹo bỏ vào mồm:

_Ừ, thế thì chúng mình cùng đi.

_Nhưng nặng thế, liệu đại bàng có bay nổi không?

Lại thế nữa cơ đấy. Đúng là đồ con gái, chưa gì đã sợ.

_Bay thừa. Đại bàng cơ mà!-Tôi đành động viên nó.

“Ừ!” Cái Tâm tươi hân lên. Trong mắt nó những giọt nước chưa kịp ứa ra đã bị gạt phắt nhường chỗ cho những giọt nắng xuyên qua tán cây xuống đọng lại, long lanh.

_Ngồi im! - Một tiếng quát,nhỏ nhưng đầy hăm dọa vang lên.

Chúng tôi giật mình quay lại: Một gã thiếu niên béo ịch với khẩu súng cao su.Cái Tâm sợ, nép hẳn vào tôi,gã béo đã quỳ hẳn xuống, lê dần đến gốc cây dâu.

_Ừ, chết ngựa của em!- Tôi buột kêu lên khi đầu gối của gã béo nhích dần

đến toà lâu đài và chỗ hai con ngựa đứng.

_Xì...đồ nhóc.- Gã béo lườm tôi và thuận chân gạt phắt một cái.

Cả toà lâu đài mà tôi mất bao công mới đắp được,sụp đổ. Con ngựa lá đa và nàng công chúa bằng phấn trắng bay tít ra xa. Cái Tâm hét lên. Tôi bấm chặt môi. Gã béo dứ nắm đấm to đùng. Trên ngọn dâu cao, con “đại bàng” của tôi vẫn điềm nhiên mổ quả. Sợi dây cao su trong tay gã béo căng dần.

_Xuỵ!- Hầu như cùng một lúc, hai chúng tôi dậm chân, xuỵ mạnh.

Con chim giật mình ngừng mổ quả, nghiêng đầu nghe ngóng.

_Muốn chết hả?- Gã béo hốt hoảng quay sang chúng tôi gầm ghè: _ Nó bay mất thì chết với tao!

_Ừ. Không được bắn chim đại bàng của chúng em!

Cái Tâm giọng đã đầy nước mắt. Tôi nắm chặt tay. Tôi cóc sợ. Gã béo vênh mặt lên:

_Đéch phải đại bàng mà là chào mào, ngốc!

Gã lại giơ khẩu súng lên. Tôi hít một hơi đầy bụng, hét một tiếng thật to và dậm mạnh chân xuống đất. Ngay lập tức gã béo quay lại cốc cho tôi một cái. Tôi túm lấy tay gã và ghé răng cắn. gã kêu oai oái, giật vội ra, tay chân vung loạn xạ. Cái Tâm cũng lao vào. Tôi nghe răng to hơn. Ê, hèn chưa, gã chạy kia.

_Anh ấy đánh em đau không?-tôi kéo cái Tâm dậy, phủi đất cho nó.

_Không phải “anh ấy”, mà là thằng khổng lồ một mắt đấy.- Cái Tâm cố không nắc và lại thăm thì: -Thằng khổng lồ này cầm đầu toán cướp trong rừng.

A!Đúng rồi! Thằng khổng lồ một mắt.Cái Tâm giỏi thật. Được, hoàng tử sẽ giết chết tên ấy. Tôi nhặt chiếc kiếm bằng lá dứa lên. Tôi định bàn với cái Tâm chuyện báo thù. Nhưng kia... Lại có tiếng “chạch xoè” trên đầu. Đang mãi ôm nàng công chúa phấn trắng, miệng khe khẽ hát ru, nghe tiếng chim,

cái Tâm vội nhìn lên và bật reo: “A, chim đại bàng đến rồi!”. Tôi cũng nhìn lên. Trên cành cao, con chim “đại bàng” của tôi ban nãy bay đâu giờ lại trở về vút vẻo hót. Gió nhẹ thổi. Những chùm quả dâu chín mọng đung đưa. Ông mặt trời vẫn toả sáng để ánh nắng dịu dàng rót qua tán cây xuống đọng đầy trong mắt cái Tâm, “nàng công chúa” đang ngất ngây chờ những chuyến bay xa. Tôi tin rằng cả trong mắt tôi cũng có những giọt nắng ấy.

7. Có những ngày rất lạ: trời không mây, đang nắng to tự dưng tắt dần.

_Gấu ăn mặt trời rồi, làng nước ơi... - Đâu đấy có tiếng người kêu. Tôi nhìn mặt trời. Mặt trời vẫn đó nhưng đang bị lẹm dần. Mẹ tôi từ trong nhà chạy ra, ngửa cổ nhìn trời rồi lại tắt tả chạy vào bếp mang ra một cái mẹt và một cái xoong: “Cầm lấy, gõ to lên!” Người quát tôi. Trông mẹ tôi có vẻ sợ. Bẹt bẹt bẹt! Xoảng, xoảng, xoảng! Tôi và mẹ cùng gõ. Tùng, tùng, tùng! - Tiếng trống ngoài trường học? Có thể không phải, đó là tiếng trống báo động của các cô chú dân quân cũng nên? “Cốc, cốc, cốc”. Có cả tiếng mõ tre. Rồi hàng trăm thứ tiếng động khác nữa. Tôi vừa gõ vừa bắt chước mẹ nhìn lên mặt trời. Mặt trời thôi không bé lại nữa.

_Gõ tiếp đi, mạnh vào! -Mẹ tôi ra lệnh.

Tôi mím môi giáng thật lực đôi đũa cả vào chiếc xoong. Tôi không thấy sợ. Gấu ăn mặt trời! Chà, cũng ghê thật đấy nhưng xung quanh tôi có nhiều người. Tôi chỉ thấy thích. “Nó đang nhả ra rồi” - Có tiếng ai reo. Đúng con gấu đang nhả dần mặt trời ra thật. Một lúc sau, nắng đã lại chói chang.

_Thằng quỷ, mày làm cái xoong như thế này à? - Tôi bị cốc một cái đau điếng, chiếc xoong bị giăng ra khỏi tay. Mẹ tôi lườm tôi rồi nhăn nhó nhìn chiếc xoong, xót xa. Chiếc xoong bị lõm lung tung và méo xệch. “Nhờ mày cái gì là y như mày phá hỏng cái đó!” Mẹ tôi lại lườm tôi và cố ấn cái xoong cho tròn trở lại rồi đi vào bếp.

_Mẹ ơi, thế mai gấu có ăn mặt trời nữa không? - Tôi hỏi.

Mẹ không thèm đáp. Tôi cụt hứng. Tất nhiên tôi mong ngày nào mặt trời cũng bị gấu ăn. Chà, lúc ấy thì có thể đập mọi thứ, gõ vào mọi thứ. Và nhất là, lúc ấy, chính mẹ cũng “nghịch” như tôi, cùng tôi!

8. Tết mừng năm tháng năm.

Buổi sáng, mẹ đánh thức tôi dậy sớm, cho tôi hai quả mận ăn để “giết sâu bọ”. Rồi mẹ dắt tôi ra vườn bảo tôi trèo lên cây mít. Thân cây mít chỉ to bằng bắp chân bố tôi. Năm ngoái nó chỉ ra được có ba quả. “Tại năm ngoái tao quên không khảo đấy!” Mẹ tôi nói vậy trong khi tay lăm lăm chiếc roi. “Ôm chặt vào kéo ngã!” Mẹ tôi nhắc và giơ roi lên. Tôi nhắm nghiền mắt, phấp phồng lo. Nhỡ mẹ quật không trúng cây mít mà lại trúng vào mông tôi thì sao?

Đét ,đét! Tiếng roi quật vào thân cây.

_Mít kia!- Tiếng mẹ gọi.

_Dạ!- Tôi vội thưa thay cho cây mít.

_Năm nay mận ra bao nhiêu quả?- Mẹ lại vụt cây mít một cái và hỏi.

Tôi cuống lên. Ban nãy mẹ có dặn,nhưng tôi quên mất.

_Năm nay mận ra bao nhiêu quả ,mít kia? – Mẹ lại hỏi.

Tôi cố nhớ,nhưng vẫn mù tịt. Có lẽ tại cái quần tôi, hình như nó đang tụt dần để phơi cái mông của tôi ra.

_Mít kia!- Mẹ tôi gắt lên và vụt mạnh một cái nữa.

Tôi cuống quá vội buông tay định kéo chiếc quần lên. Bỗng người tôi nhẹ đi. Tất cả quay một vòng tròn và tôi lộn cổ xuống đất. Mẹ tôi hét lên, hoảng hốt vút roi chạy đến đỡ tôi dậy, rồi rít sờ khắp người tôi chắc là để xem có chiếc xương nào gãy chưa? Chưa có chiếc xương nào gãy cả. Tôi cũng không thấy đau nữa, chỉ sợ!

_Cô để cháu làm mít cho!-Thằng Túc như từ dưới đất chui lên đứng trước mặt mẹ tôi. Nó là con bác Tộ, cách nhà tôi một dậu cây dâm bụt. Nó giao

giá: nhưng hễ mít ra cô phải cho cháu quả to nhất cơ! Mẹ tôi gật đầu. Tôi thở phào nhẹ nhõm. Thằng Túc nhanh nhẩu leo tót lên.

_Mít kia!- Mẹ tôi lại cầm roi quật cây mít.

_Dạ!- Thằng Túc thừa rõ to.

_Năm nay mày ra bao nhiêu quả?

_Năm nay tôi ra MỘT NGHÌN QUẢ, quả nào cũng to như cái giỏ tích ấy!

Mẹ tôi cười có vẻ rất khoái, đưa tay bế nó xuống, phúi quần áo cho nó và tát yêu vào má nó.

_Cháu giỏi, giỏi lắm.Ừ, cô hứa sẽ cho cháu quả to nhất nếu nó ra được ĐÚNG MỘT NGHÌN QUẢ.- Và mẹ quay lại tôi bữu môi : _Đấy, mày sáng mắt ra chưa? Mày xem thử mày có được bằng cái móng tay nó không? Cũng bằng tuổi mày mà con người ta khôn thế đấy.

Tôi cúi gằm mặt bỏ vào nhà. Đúng, tôi không bằng cái móng tay thằng Túc thật. Sao mà nó khôn thế không biết. Chưa đi học mà nó đã biết đến MỘT NGHÌN!

9.Đêm trung thu.

Mặt trăng tròn như quả bưởi chín treo trên trời cao. Bọn trẻ con chúng tôi: Tôi, cái Tâm, thằng Túc và cả thằng Quyết con thím Quyết nhà ở bên kia chiếc ao sau nhà tôi, được cùng nhau kéo ra sân kho hợp tác chơi. Ở đó còn có nhiều đứa ở trong thôn cũng đến. Chúng tôi được anh Minh rể và chị Thảo phụ trách đội nhi đồng, chia bánh kẹo cho và dạy chơi trò rồng rắn. Tôi gặp lại câu hát của bà:

Rồng rồng rắn rắn đi đâu, đi xin tí lửa đốt râu cho hùm. Hùm lên mây?...Ba, năm ,sáu...Chúng tôi tranh nhau trả lời. Thì ra có nhiều đứa biết chơi và hát bài này. Chúng tôi nắm chặt tay nhau,quây thành một vòng tròn và cứ chạy nhảy một lúc lại cùng ngồi thụp xuống. Oâng trăng tròn nằm giữa vòng tay chúng tôi.

Gần tan cuộc vui, chúng tôi chơi trò rước đèn. Gọi là rước đèn nhưng chỉ tôi với vài đứa nữa có đèn. Đây là đèn ông sao: Một ông sao bằng nan có năm cánh, ngoài bọc giấy kính đỏ, có chùm tua giấy vàng buộc ở mỗi đỉnh, có chuỗi cầm bằng xương đay ở giữa và trong thấp nển. Thằng Túc có những hai chiếc đèn như vậy, nhưng nó chẳng cho đứa nào mượn. Cái Tâm, thằng Quyết và nhiều đứa nữa không có đèn. Chúng nó lấy giẻ tẩm dầu hoả buộc kẹp lên đầu những cành tre tươi để đốt. Đèn của tôi đẹp hơn nhưng không sáng bằng đuốc của chúng nó. Tôi đổi đèn cho cái Tâm để lấy đuốc. Nó thích quá cứ luôn mồm gọi tôi bằng ANH. Chúng tôi đi thành một hàng dài, vòng quanh thôn. Tiếng trống ếch rộn ràng. Tim tôi cũng rộn ràng. Tôi vừa đi vừa hét. Trong xóm, lũ chó sủa như phát rồ. Hết một vòng thôn, chúng tôi dừng lại thở. Thằng Quyết rủ chúng tôi đấu kiếm. Kiếm đây cũng chính là những cây đuốc đã cháy gần tàn. Chúng tôi đồng ý ngay. Cả bọn chia làm hai phe. Nhưng chỉ có bọn con trai. Bọn con gái trao đuốc cho chúng tôi và rúm lại với nhau một chỗ đứng nhìn bằng con mắt sợ sệt.

_ Xung phong!-Thằng Quyết hét lên.

Chúng tôi hét theo và hai bên xông tới nhau với cây kiếm lửa. Bụp, bụp – Cách, cách! Những mũi kiếm chạm nhau, tàn lửa bay đỏ một khu ruộng. Chúng tôi càng khoái, càng hét to. Bọn con gái đứng ngoài cũng hét. Lửa khói làm chúng tôi tối tăm mặt mũi và ho sặc sụa. Nhưng chúng tôi vẫn vùng kiếm lên. Bây giờ thì nhiều đứa đã không còn kiếm nữa mà chỉ còn que vì cuộn vải lửa đã tụt văng mất. Nhưng chẳng hề chi. Bù lại, chúng tôi vẫn còn mồm để hét và tiếng hét cũng làm cho khói lửa phải sợ. Chỉ có điều là đến một lúc chúng tôi chẳng còn nhận ra được đâu là quân địch, đâu là quân mình nữa. Những đứa mất kiếm lửa rút dần và cuối cùng chỉ còn lại thằng Quyết xóm tôi với thằng Bảo xóm trong. Chúng tôi vây lấy hai đứa ấy mà hò la, mách nước. Chúng nó đấu đẹp tuyệt. Cứ mỗi lần hai thanh kiếm chạm

vào nhau là lửa lại bùng lên, tàn bay như có một nắm lớn đom đóm ai đó ném ra. “Bụp, bụp, cách, cách!” Thằng Bảo đâm một nhát về phía thằng Quyết. Thế nào thằng Quyết cũng cháy áo. Nhưng nó đã kịp nhảy sang một bên và quật chéo lại. Vù một cái, mũi kiếm lửa của thằng Bảo bị quật trúng, tụt ra khỏi que bay một vòng đến rơi đúng chỗ bọn con gái đứng. Chúng nó kêu ré lên, xô nhau chạy. Một mảnh lửa rơi vào đầu tôi kêu xèo xèo, khét lẹt. Tôi phui vội và chạy theo thằng Quyết đang vừa hét như điên, vừa nhong nhong chạy tay giơ cao ngọn kiếm chiến thắng!

_Anh Cao ơi, đợi em với.- Tiếng cái Tâm gọi thất thanh phía sau.

Chà... chán nhất là bọn con gái. Tôi đành chạy chậm lại: “Nhanh lên không có ma nó bắt mày đi”- Tôi dọa. Con bé hét lên và ngã sấp mặt xuống đường.

_Tại sao mày dọa nó?

Thằng Quyết quay lại tự lúc nào và quất vào mặt tôi. Kiếm của nó vẫn còn cháy. Ành lửa làm mặt nó đỏ ửng. Tôi còn chưa biết nói sao thì cái Tâm đã vừa mếu vừa gạt nước mắt, lắc đầu: “Không phải tại anh Cao đâu, hòn đất nó làm em ngã đấy.”

Chúng tôi về đến ngõ. Thằng Túc đang đứng ở đấy. Rõ ràng là nó chờ chúng tôi.

_Đèn của mày đâu?- Tôi hỏi.

_Tao đưa về cho bố tao treo rồi.- Nó nói và móc túi chìa ra trước mặt chúng tôi một nắm kẹo xanh đỏ trông đến ngon.- Tao có nhiều kẹo thế này lắm, ới người đến biếu bố tao. Ở nhà còn cả bánh nướng, bánh dẻo, cả bích quy nữa cơ...- Noiù rồi nó trả lại nắm kẹo vào túi, điềm nhiên bóc một chiếc cho vào mồm.

_Tao miêng!- Tôi thèm quá, xin nó.

_Tao cắn nát ra rồi!- Thằng Túc nói và nhai nhanh hơn. Mồm nó kêu rau rầu, rau rầu.

_Mày còn nhiều ở túi kia thôi.- Tôi cố nài.

Cái Tâm bấu lấy giắt tay áo tôi.

_Cho chúng mày, bố tao biết, bố tao đánh!-Thằng Túc lắc đầu và giữ chặt lấy túi.

_Cút đi!- Thằng Quyết đẩy nó ra và kéo tôi với cái Tâm đi.

Tôi vừa đi vừa nuốt nước bọt

_Thèm lem, thèm lem...- Thằng Túc hét lên phía sau chúng tôi.

_Aên tham, thàm làm ăn tai, ăn hết lỗ mũi, ăn hai lỗ mồm!

Thằng Quyết hát như gào. Tôi cũng hét theo nó, nước bọt bắn ra tung toé!

10._Cao,đèn ông sao đâu?- Mẹ tôi hỏi.

_Con cho em Tâm rồi!- Tôi hãnh diện. Nhất định mẹ sẽ khen tôi thảo. Mẹ cái Tâm vẫn khen nó như vậy mỗi lần nó đem cho tôi cái gì.

_Giời ơi là giời. Ngu ơi là ngu. Cái đèn mấy đồng bạc vậy mà đem cho đi mất.-Mẹ tôi rên rỉ.

_Thằng này dại lắm, chả biết giữ cái gì đâu. Hơi có một tý là chỉ nhăm nhăm đem đi “cúng” con hàng xóm.- Bố tôi bảo.

_Muốn sống sang đòi mang về đây cho tao!- Mẹ tôi quát.

Tôi cụt hứng, đứng im.”Tao bảo mày có nghe thấy không?” Mẹ tôi lại trợn mắt lên. Tôi vẫn đứng chôn chân. Bắt con đi đòi lại cái con đã cho ư mẹ, không, không đòi nào!

Xoạch! Cái đèn ông sao chẳng biết từ đâu bay vút qua cửa rơi xuống chân tôi. Tôi giật mình chạy ra. Dáng bé choắt của cái Tâm đang men theo hàng rào chạy về nhà.

_A. Đây rồi...Mà rách mất một cánh rồi còn đâu. Mày vào đây tao hỏi. Đây, mày không chịu đi đòi mà để nó ném vào mặt mẹ mày như thế này đây!

Mẹ nói và dứ dứ cái đèn ông sao trước mặt tôi. Tôi oà khóc. Nhưng không phải tôi khóc vì mẹ đã lại phát vào mông tôi. Thật đấy, không phải vì vậy!

11.Cháu bà ra đây với bà!

Bà tôi bế tôi lên và trải một chiếc chiếu ra hè. Bà vỗ vỗ vào lưng tôi và thơm lên tóc tôi:

_Cha bố mày. Đi nghịch ở những đâu mà tóc tai khét lẹt như cháy ấy hả con? Để bà xem nào.Oài giời, cháy thật đây còn gì? Lại cả áo nữa, xem sạch chưa này. Mày đi ném nhau hả. Im không bố mẹ mày biết thì như đòn. Để rồi tý nữa bà thay áo cho, cha cái thằng giống của bà.

Bà lại thơm lên tóc tôi.

Bố tôi bê ra một đĩa to. A, bưởi, hồng, cả kẹo...lại còn cả bánh đa nữa. Cả dừa! Chà, chắc không thua gì cỗ nhà thằng Túc! Tôi ngó sang phía nhà thằng Túc. Bên ấy có tiếng cười nói của nhiều người. Những ai đến mà đông vậy nhỉ? A, mà nhà nó cũng bày cỗ ra giữa sân. Hai cái đèn ông sao đang sáng đỏ.

_Nhìn sang đấy làm gì con. Nhà mình cũng có “ĐÀY CÁC THỨ” đây này.- Bà xoay tôi lại.

Tôi nhìn sang nhà cái Tâm. Bên ấy không có ánh đèn. Chỉ có ánh trăng rải vàng trước sân nhà nó. Tôi bốc mấy cái kẹo nhét vào túi. “Sao chưa ăn đã để dành vậy con?”- Bà hỏi. “Cháu cất đi đến mai cho em Tâm...Ban nãy con làm nó ngã đấy!”. Tôi thú thật với bà. Bà còn ôm ghì đầu tôi vào lòng, lại thơm lên tóc tôi, không nói!

Bố mẹ tôi ra ngồi với bà cháu tôi. Cả nhà quây quần bên đĩa bánh. Từ trong nhà có mùi hương trầm đưa ra, thơm ngan ngát. Mẹ tôi gọt bưởi. Bố tôi rút thuốc lão và ngửa cổ phun khói lên trời. Trên trời, ông trăng vẫn tròn vành vạnh và sáng rực rỡ.

_Cháu nhìn kia. – Bà tôi chỉ trăng. – Trên ông trăng có cây đa đấy.Có cả chú cuội nữa.

Tôi nhìn theo. A, đúng rồi, có cây đa thật.

_Bà ơi, thế chú Cuội là ai hả bà?

_Chú Cuội cũng bé như con đây .Chú Cuội chẵn trâu cho nhà giòi, mải chơi để trâu ăn lúa, nhà giòi phạt bắt ngồi gốc cây đa...

Tôi căng mắt nhìn. Chú Cuội ngồi đâu nhỉ, Con trâu đâu? Ông giòi là ai mà ác thế? Hôm kia, thằng Quyết đi chẵn trâu, cũng để trâu ăn lúa, nhưng mẹ nó chỉ mắng và phạt khế nó một cái rồi thôi. Đàng này...

“Chú Cuội ngồi gốc cây đa

Để trâu ăn lúa gọi cha ời ời...”

Có tiếng hát từ rất xa vọng lại.

_Bà ơi, ai hát đấy hả bà?

_Chị Hằng hát đấy. – Bà tôi thì thăm.

_Chị Hằng là ai hả bà?- Tôi tò mò.

_Chị Hằng cũng là người nhà trời, nhưng chị Hằng thương Cuội bị phạt nên hát cho chú Cuội đỡ buồn đấy.

Giọng bà vẫn thì thầm. Gió nhẹ thổi. Tôi cố căng mắt để nhìn. Rồi tôi chợt thấy mình bỗng bênh, người nhẹ hẫng đi. Tôi thấy mình được ngồi trên lưng chim đại bàng bay lên mặt trăng. Tôi đã nhìn thấy chú Cuội. Không hiểu sao chú Cuội lại giống thằng Quyết đến thế!Mà chú Cuội bị trói kia.Tôi vung cây kiếm lửa lên.Những sợi dây trói đứt tung.Tôi nắm tay chú Cuội cùng cưỡi lên lưng đại bàng bay về.Chúng tôi lượn vòng trước sân nhà và nhìn thấy cái Tâm đang cười vẫy chúng tôi.Chúng tôi đổ xuống. Mâm cỗ trung thu nhà tôi vẫn còn. Ngồi quanh mâm cỗ có bà, bố mẹ tôi, có anh Minh rõ và chị Thảo, và rất nhiều bạn khác nữa. Chúng tôi cùng nắm tay nhau nhảy vòng tròn trong ánh trăng và ánh lửa. Trên má chúng tôi, trong mắt chúng tôi cũng đầy ánh trăng và ánh lửa.

12.Những ngày làng vào vụ gặt.

Thật tuyệt vời. Chúng tôi kéo nhau ra sân đình xem người ta trực lúa. Cút

kít, cút kít!- Tiếng con lặn đá kêu. Vo vo, xoành xoạch-Tiếng máy tuốt lúa rít lẩn trong tiếng máy nổ. Lúa chảy vào guồng. Những hạt thóc vàng như suối. Những nắm rơm tung lên.

-Muốn sống đừng có đồ chúng đồ đảng theo chúng nó ra đấy mà nghịch rặm.-Mẹ tôi dặn.

Tôi nhớ lời dặn ấy. Nhưng không theo lũ bạn tôi ra đấy thế nào được. Đồng rơm to và xộp thế cơ mà. Tôi rất mê những đồng rơm. Không hiểu sao thế. Có lẽ tôi có MÁU NÔNG DÂN!

Đã có những đêm tôi và cái Tâm chui vào đồng rơm bên sân nhà nó nằm thi đếm sao.

Một ông sao sáng

Hai ông sáng sao

Ba ông sao sáng...

Cứ thế, tôi hít hơi vào căng bụng và hét thật to. Được đến sáu. Tôi hít hơi dài hơn nữa và đếm nhỏ, liếng thoảng, thậm chí ăn bớt “một sao sáng, hai sáng sao...bảy sáng, tám sao”.Hết. Cái Tâm bao giờ cũng gấp đôi tôi. ”Mày dài hơi thế, thảo nào khóc dai là phải.” Tôi bảo cái Tâm vậy, nó chỉ cười.

Lại có đêm tôi với cái Tâm nằm trong rơm để thi xem đứa nào phát hiện ra ngôi sao mọc sớm nhất. Đứa nào tìm thấy trước đứa ấy được phong làm kị sĩ. Bà tôi kể rằng cứ chiều nào cũng vậy, khi mặt trời chuẩn bị đi ngủ là có một chàng kị sĩ phóng một con ngựa ô, tay cầm bó đuốc lớn vọt lên trời, phi đến các ngôi sao và thắp sáng chúng. “Thế những đêm mưa thì sao hả bà?”tôi hỏi. Bà bảo: “Trời mưa, nước mưa làm đuốc bị tắt thì đành chịu thôi, đêm ấy sẽ chẳng có sao.” Quả nhiên thế.

Cũng có những đêm chúng tôi không đếm sao, không mơ làm kị sĩ. Chúng tôi chơi thả đĩa ba ba, chơi trốn tìm. Chơi trốn tìm trong rơm thật thích. Chẳng phải chạy đâu xa. Đã có rơm. Rơm che cho chúng tôi, làm chúng tôi hồi hộp

và giết mình. Thế đấy. Rơm. Chà, rơm mới tuyệt vời làm sao. Vậy mà mẹ lại cấm tôi? Có lẽ người không muốn cho đời tôi sau này gắn bó với những sợi rơm rậm ruội ấy?

Nhưng không thể được. mẹ vừa đi khỏi là tôi lên theo. Tôi chạy ra đình, leo lên chiếc giàn dùng để rê thóc và đứng ở đó, co cẳng “bông bông” xuống đóng rơm. Một giây, người tôi nhẹ bổng đi rồi cả chân, tay, đầu, cổ tôi ngập chìm trong đó. Chúng tôi chui trong rơm, đuỗi nhau trong rơm, lấy rơm ném nhau, đè lên nhau và la hét. Người lớn hét đuổi, chúng tôi hét to hơn.

_Chơi đánh trận giả đi.- Một đứa nào đó bỗng rủ.

Chúng tôi tán thành liền và lập tức đứng thành hai phe. Phe tôi có năm đứa. Chúng nó tranh nhau nhận, đứa làm đại tướng, đứa làm đại tá, đứa làm đại úy, chỉ còn tôi với cái Tâm.

_Thằng Cao làm chiến sĩ. Cái Tâm làm y tá.-Thằng Quyết phân công thẳng thừng.

Tôi hơi tự ái. Chúng nó đứa nào cũng có chức oách cả. Tôi làm chiến sĩ. Mọi đứa đều có quyền ra lệnh cho tôi.

_Cao, cúi đầu xuống!

_Đồng chí Cao! Theo lệnh tôi, xông lên!

_Đồng chí Cao đâu, bắn mạnh đi!

_...

Rất nhiều lệnh được ban ra. Có khi tôi chả biết nghe theo ai nên cứ tự ý mình mà làm. Rơm sẵn tha hồ nấp, tha hồ chui lủi. Chúng tôi tìm cách bò đến bên địch sao cho không bị phát hiện.

_Bùm, thằng Cao chết rồi.

_Ê, thằng Cao đứng lên đi, tao trông thấy mày rồi! Không được ăn gian.

Tôi đành đứng lên. Thằng Quyết từ phía sau chạy lên :

_Địch phải nó chết, nó chỉ bị thương thôi.

_A. Anh Cao bị thương rồi!- Cái Tâm reo.

Tôi được khiêng về “tuyến sau: cho cái Tâm băng bó. Nó lấy rơm làm băng buộc lên vết thương của tôi. Nó có vẻ rất thích chức y tá.

Cuối trận đánh, chúng tôi ngồi bình công. Thằng Quyết được huân chương sao vàng. Tất nhiên, vì nó là chỉ huy to nhất. Thằng Toàn được huân chương kháng chiến. Thằng Bình được huân chương chiến công.

_Mày được huy hiệu thương binh, còn cái Tâm thì cho nó giấy khen. –

Thằng Quyết bảo tôi và cái Tâm. Đúng quá. Tôi chả liên tục bị thương là gì.

_Nhưng lần sau mày cho tao làm chỉ huy với! – Tôi thử nài.

Thằng Quyết vặn:

_Chơi đánh trận thì phải có lính chứ. Nếu không có đứa làm lính thì chúng tao chỉ huy ai?

Tôi TỤT!

13._ Cao ơi!

Tiếng thằng Quyết . Tôi chạy ra.

_Bố mày đâu?

_Bố tao ở uỷ ban.

_Mẹ mày đâu?

Mẹ tao đi lấy hàng cho bà.

_Bà mày ra chợ rồi chứ?

_Ừ

_Còn mày?

_Tao đây thôi.

_Ừ. Nhưng mày có phải làm gì không?

_Không. À... Tao phải coi nhà.

_Tao cũng phải coi nhà. Nhưng tao vẫn TẾCH. Mày có đi với tao không? Đi ra góc đề bắt bồ củi, ra bãi tha ma hái đào tiên, bắt cào dứa?...

“Mày lớn rồi. Từ nay chơi là phải biết chọn bạn mà chơi. Chơi với thằng Túc, chứ cứ tùm năm tùm ba với những thằng như thằng Quyết, kéo nhau đi đày nắng là biết tay tao!” – Mẹ đã dặn tôi vậy. Tôi hơi chờn. Mẹ nói “biết tay” nghĩa là tôi sẽ bị đòn, sẽ bị ĐÉT VÀO MÔNG!

_Mày có đi không?

_...

_Thôi, thế thì tao đi vậy. Đồ hèn!- Thằng Quyết phẩy tay một cái qua mũi rồi quay bước.

Tôi cuống lên. “Đợi tao với!”. Và không kịp đóng cửa nữa, tôi chạy theo nó.

_Anh Cao đi đâu cho em theo với.

Tiếng cái Tâm. Chà, lại nó. “Cái Tâm, mẹ nó là đồ QUÉT CHỢ. Mày không nên chơi với nó. Nó là cái con khôn lỏi. Cứ ngọt nhạt anh anh, em em là rồi nó XOÁY hết của mày cho mà xem” – Mẹ cũng đã từng dặn tôi thế. Tôi không biết “quét chợ” thì có gì là xấu và cố nghĩ xem nó đã “xoáy” của tôi những gì, nhưng không nổi. Mẹ cái Tâm, bác Tám là người quét chợ thật. Bác cũng lắm điều nữa. Tôi đã nghe bác chửi đứa nào bớ trộm lang nhà bác. Nhưng bác lại có vẻ quý tôi. Đi chợ về lần nào bác cũng cho tôi bánh, chuối, những thứ mà ở ngoài chợ người ta đã trả công cho bác. Bác lại còn dặn tôi: “Cho em nó chơi với, đừng để đứa nào bắt nạt nó!” Bây giờ cái Tâm đòi đi theo. Tôi chưa kịp nói sao thì thằng Quyết đã vẫy tay: “Đi, nhưng cầm được mách lẻo, nghe chưa?”

Thế là cả ba chúng tôi cùng đi. Thằng Quyết đi trước, tôi đi giữa, cái Tâm chạy dấp theo sau. Chúng tôi ra nghĩa địa. Đây là nơi chôn người chết. Chúng tôi biết vậy nhưng trời đang nắng. Đến đêm ma mới ra cơ. Chúng tôi luôn vào các bụi. Mới đầu cũng chờn, nhưng sau thì chúng tôi quên hết mọi nỗi sợ. Trước mắt chúng tôi, thỉnh thoảng lại hiện ra những quả mâm xôi tím

đến nỗi chỉ thoáng nhìn cũng đã ứa nước miếng. Thằng Quyết tìm được một đám đào tiên, cái thứ quả giống như quả tầm bóp nhưng bên trong chứa đầy lớp ruột trong suốt và thơm phức. Ở một chỗ khác, thế quái nào mà cái Tâm vớ được cả một quả ổi chín to bằng nắm tay trên một cây hoang, chắc là mới bói lần đầu, vỏ ngoài mới chỉ bị chào mào rĩa sước tí chút. Chúng tôi càng hăng. Nghĩa địa bây giờ không phải là nơi ma ở nữa mà đã biến thành một khu rừng đầy hấp dẫn. Thằng Quyết bứt được một mớ dây bông bong, đem guộn cho mỗi đứa một cái mũ để đội. Cái Tâm ngắt một bông hoa nhằng thơm ngát có những cánh trắng mỏng mảnh cài lên mũ. Nó cười, hai bên má nó đôi lúm đồng tiền cứ hoáy sâu mãi xuống trông rất ngộ.

Kao Sơn

KHÚC ĐỒNG DAO LẮM LÁP

KHÚC 2

CHO DÊ ĐI HỌC

1._ Thằng này rày hư lắm rồi, cứ nhong nhong chur chó hoang suốt.

Giòn chân lắm. Cuối tháng này tao cho đi học.- Mẹ nghiêm mặt nhìn tôi và nói như vậy.

Ô, tưởng gì chứ đi học thì tuyệt. Vậy mà mẹ nói ba tiếng CHO ĐI HỌC như là dọa tôi.

_Đúng rồi. Cho nó đi học để các thầy cô giáo rèn cho nó. Mà cũng còn bé bỏng gì nữa. Đến tuổi rồi... - Bố tôi thêm vào và cũng bằng cái giọng như dọa.

Rèn nghĩa là gì nhỉ. PHẾT VÀO MÔNG chẳng? Có lẽ vậy, bởi ánh mắt của bố nhìn tôi như thể sắp rút roi ra.

_Khoan hẵng, để năm nữa cho nó cứng cáp lên đã. Nó còn dại thế này mà bắt nó đi học sớm là dễ bị MỤ đi đấy! – Bà tôi can thiệp vào và ôm lấy tôi. Tôi quẫy ra. Không, tôi muốn đi học cơ!

_Cháu đi đâu đấy? – Người ta sẽ hỏi tôi.

_CHÁU ĐI HỌC! – Đấy, tôi sẽ đáp lại thế. Rõ thật OÁCH!

2. Mẹ may cho tôi một bộ quần áo mới “kính coong”.

Quần xanh, áo trắng! Đẹp tuyệt. Ngay hôm mới mang về, nét phẩn của ông thợ may trọc đầu phố chợ còn hằn trên mặt vải, mẹ đã cho tôi mặc thử.

_ Trời đất! Quần áo gì mà như cái váy ấy thế? – Bà tôi kêu lên.

Mẹ tôi tặc lưỡi: May hòng lớn mà lị. Tôi lúng túng. Quần xanh, áo trắng, oách! Nhưng mà khó đi lại quá. Tôi bước thử. OÁCH. Tôi ngã. Mẹ tôi hét: Xắn cao ống quần lên chứ. Bố tôi hì hì cười, xắn quần lên cho tôi. Bây giờ thì bước dễ rồi. Nhưng còn áo? Tôi giơ thẳng hai tay ra trước mặt:

Không nhìn thấy ngón tay đâu. “Xắn cả hai tay áo lên!”. Mẹ lại ra lệnh. Bố tôi lập tức làm theo. Tay tôi đây rồi. “Đi thử xem nào”

Mẹ tôi bảo. Tôi đi. Tôi vung tay. Xoạt, xoạt. Hai ống quần đập vào nhau.

Hai ống tay áo đập vào hai bên sườn. “Được rồi, cởi áo ra để tao lấy chỉ đính chắc vào đã!”

3. Hết tháng.

Buổi sáng tôi bị đánh thức dậy sớm. “Dậy chuẩn bị đi học”. Mẹ bảo vậy và lôi tôi ra giếng, rửa mặt cho tôi thật kĩ và xới cho tôi một bát xôi gấc. “Àn xôi gấc cho nó đỏ, học chóng được lên lớp!” Tôi không thích ăn xôi gấc lắm. Nhưng tôi rất thích hạt gấc. Hạt gấc có thể dùng để đánh đáo hoặc đập vỡ lấy hạt xuyên vào sợi dây thép đốt làm đuốc, rất cháy!

Thay quần áo cũ, mặc bộ mới vào. Vẫn bộ quần xanh áo trắng hôm

nào. Nó vẫn rộng nhưng ngắn đi nhiều. Mẹ tôi đã lấy chỉ khâu đính hai ống quần lên, tạo thành hai cái đai dày cộp ở bên dưới. Hai tay áo không xắn nữa mà cài cúc. Oáng tay áo dài trùm gập lại đè lên và che kín chỗ cài cúc ấy.

Tôi giờ tay ra: Tay tôi sạch bong và đỏ ửng. Tôi thọc tay vào túi quần, banh ra: Chiếc quần rộng đến nỗi tôi có thể dang thẳng cánh giống như người dơi trong tranh và phải nghiêng hẳn người mới chắm được ngón tay xuống đáy túi bởi nó sâu xuống dưới đầu gối chân. Càng thích. Lừa lúc mẹ tôi chạy ra giếng lấy khăn mặt, tôi vơ tất cả số hạt gấc cho vào túi quần, tiếc quá, túi quần tôi vẫn còn dư chỗ cho cả hai quả gấc nằm vào nữa.

_Thôi nào, được chưa? – Bố tôi bên bác Tộ chạy về. Người ngoẹo đầu ngấm tôi và tắc lưỡi: - Chà ra đáng lắm. Trông mày oách phết con ạ. Đeo luôn cặp vào tao ngấm tí.- Bố tôi vớ chiếc cặp cói nhuộm xanh đỏ trên nóc tủ xuống và đích thân choàng qua vai tôi: “ Àùi chà chà,ái chà chà...”Bố tôi lại tắc lưỡi.Tôi phồng mũi.

_Thôi,ông ra ngõ trước đi rồi quay về cho nó gắp. – Mẹ tôi vừa lau tay vừa nói.

Bố tát yêu vào má tôi rồi xăng xái chạy đi. Mẹ tôi vớ theo:

_Nhớ nhìn xem có bà nào đi qua thì bảo họ đứng lùi lại tý đã nha!... – Rồi người thu vội mâm bát. – Cao! Những hạt gấc bỏ đây đâu?

Tôi giật nảy mình và giữ vội lấy túi quần. Mẹ tôi sấn đến, tay vuốt dọc từ hông tôi xuống đến đầu gối.

A. Thằng này giỏi thật. Cái gì đây? Đét. Câm! Khóc, chết với tao.Chưa đi học đã tính chuyện nghịch. Những hạt gấc bị ném tung ra nhà. Mắt tôi nhoà đi.

_Câm!

Mẹ tôi giờ tay lên. Tôi quệt vội nước mắt. “Bốp!” Một cái tát .Tay tôi bị giật mạnh. “Tay áo mới thế đã lại gây ngay nước mắt vào:.Tôi loạng

choạng. Tôi vấp vào cái nồi. Choạng! Tôi nhảy vội ra. Xoảng, xoảng. Tôi ngã quay lơ vào chính mâm cơm bố mẹ tôi chưa kịp ăn, mới tạm thu lại. Bát nước canh đổ toé lên người, tôi tối tăm mặt mũi.

_Giời ơi là giới, con ơi con là con, mà ... giết... tao!

Mẹ tôi tru tréo. Tôi bị nhấc bổng lên. Uych! Tôi bị ném lên giường. Tôi vội chồm ngay dậy, run cầm cập: Con lạy mẹ! Con chưa rồi, con...

_Lại làm sao thế, hả? – Tiếng bố tôi cùng tiếng bước chân chạy uỳnh uych.

Bố tôi đây rồi. Con lạy bố. Con... - Tôi cuống lên, lúi mãi vào góc giường. Bố tôi đứng sững giữa nhà, nhìn quanh, nhìn mâm cơm đổ tung toé, nhìn mẹ tôi đã lăm lăm cái roi. Và bố đến bên tôi:

_Con ngã vào mâm hả...Ừ, thôi. Ra đây bố xem nào. Khổ, ướt bần hết quần áo mới rồi... - Tôi oà khóc. Những lời dịu dàng ấy, bàn tay đưa ra đón tôi không có vẻ gì muốn đánh ấy, làm tôi oà khóc. Tôi lồm cồm bò ra.

_Ngồi im đấy! Không học hành gì nữa. – Mẹ tôi quát.

Tôi rụt vội, lúi lại.

_Góm! Làm gì mà như “la sát” ấy vậy nào! Dọn các thứ lại! – Bố gắt mẹ và lại giơ tay ra cho tôi. Bố bế tôi ra giếng, cởi bỏ bộ quần áo mới:

_Bố mày, giờ thì lấy quần áo đâu mà diện nào. Thôi, mặc lại bộ cũ, tạm vậy đã nhé. Nín.

Vâng, con nín ngay đây bố ạ. Con có muốn khóc đâu. Nước mắt cứ tự nó chảy ra đấy chứ. Tôi vịn vào vai bố để bố mặc quần cho tôi: chiếc quần cũ. Mặc áo cho tôi: chiếc áo cũ.

_Anh Cao ơi, đi chưa? – Tiếng cái Tâm.

_Ồi, đợi anh tý. Anh xong rồi đây.- Bố đáp thay cho tôi và lại khoác cặp cho tôi: - Nào, bố con ta đi.

_Cái Tâm đi sau, đừng có nhong nhóng chạy lên trước như vậy!- Mẹ

tôi quát vọng ra từ trong nhà.

Cái Tâm lùi vội lại. Nó vẫn mặc chiếc áo xanh có bông hoa đỏ và con bướm trắng hôm nào. Sáng nay mẹ nó vẫn phải ra chợ sớm nên nhờ tôi gọi nó cùng đi.

Tôi đi trước. Bố đi giữa. Cái Tâm len lén theo sau. Con Đốm thì cứ như cuống lên, hết vọt tít lên trước một đoạn xa rồi lại cắm đầu chạy về, ư ử quần lấy tôi và cái Tâm. Có lẽ nó cũng biết rằng hôm nay chúng tôi ĐI HỌC ?

Mặt trời đã lên cao. Đường làng mịn cát. Trên ngọn cây phi lao một con chích choè đang hót. Lũ cào cào rũ cánh xoè xoè trong đám cỏ may ven đường. Tôi cố ôm chiếc cặp cói thật chặt và ngẩng cao đầu lên.

TRƯỜNG kia rồi!

4. Đó là một ngôi trường cũ kĩ với những bức tường bao xung quanh cao quá đầu người, trên có cấm mảnh chai.

Bố tôi bảo trước đây nó là khu nhà của một ông chánh tổng nào đấy, bị tịch thu làm trụ sở uỷ ban xã, rồi sau chuyển thành lớp bình dân học vụ và cuối cùng sau một số tu sửa, mở rộng và xây dựng thêm, nó thành trường học của bọn tôi. Có sáu cái nhà cả thầy. Bốn nhà dùng làm lớp học, một nhà làm việc của thầy cô giáo và một nhà nữa vừa để làm bếp, vừa làm chuồng lợn.

Lớp học của tôi, mái lợp ngói, ken đầy mạng nhện. Tường gạch xây dày. Có cửa sổ, không to lắm nhưng cũng đủ để nhìn ra bên ngoài. Ngôi cạnh cửa sổ có thể nhìn thấy một vườn rau, có thể đón những cơn gió và cả những con ong bay lác vào.

Bàn học chả biết bằng gỗ gì, xám xịt, đầy vết dao rạch và vết mực. Bàn nào cũng thế. Bàn của tôi ngồi có một vết mực tím đỏ trông rất giống một người cao gầy, chỉ có đầu và hai chân, không có bụng. Tôi còn đang ngắm thẳng người thì bị một thằng đẩy vào vai: Đây là chỗ của tao CỬ. Tôi không hiểu

CỦ là thế nào. Nó giải thích cho tôi biết rằng nó bị ĐÚP! “Năm ngoái tao ĐÃ TỪNG ngồi học ở đây.” Nó nói tất cả những điều ấy với tôi bằng một giọng RẤT RA VẼ. Tôi cảm thấy phục nó. Tôi định bỏ sang bàn khác nhưng nó giữ tôi lại.

_Mày đưa cho tao cái gì, tao cho ngồi chỗ này.

Tôi thích quá ,thọc tay vào túi. Túi rỗng không. Tôi mở cặp đưa cho nó cái bút của tôi. Nó bĩu môi: Bút thì làm cái gì, tao chỉ ĐÂM XUỐNG BÀN một cái là oản ngồi ngay!A, tôi có con dao nhíp. Tôi chia con dao cho nó. Nó mở lưỡi dao vạch thử xuống bàn xem có sắc không rồi đút vào túi,ngồi dịch sang bên.Tôi đút cặp vào ngăn bàn, lấy lọ mực ra và đổ một tí lên hình người bằng mực cũ rồi lấy ngón tay di di. Thằng người giờ đã có bụng!

5._Tên mày là gì? – Thằng bé đổi chỗ cho tôi hỏi.

_Tao tên là Cao!- Tôi đáp.

_Còn tao là Dề. – Nó nói và cho hai ngón tay vào miệng bành ra, mắt trợn ngược. Tôi hơi sợ. Nó cười : - Mẹ tao gọi tao là “Trư Bát Giới”. Mày biết Trư Bát Giới là ai không?

Tôi lắc đầu.

_Các em trật tự!

Oâ,thầy giáo đã vào lớp tự bao giờ. Thầy gõ thước kẻ lên bàn. Chúng tôi đang ồn ào vội nín bật. “Thầy giáo cũ của tao đấy” – Thằng Dề thản nhiên đút hai tay xuống bên dưới đùi, chân đung đưa, nói. Tôi càng phục nó. Tôi ngắm thầy giáo. Đó là một người đã già, không có râu, đeo kính trắng,gầy và hay khịt mũi.

_Năm vỡ lòng này, khịt khịt, thầy sẽ dạy các em, khịt.Bây giờ thầy, khịt khịt, gọi tên các em, khịt. Đến tên em nào, em ấy, khịt, đứng lên nghe chưa. Bắt đầu, khịt!

Nghĩa, Bảo, Toàn, Bích, Quyết, Túc, Tâm....A,hoá ra cũng có nhiều đứa

quen.

_Cao!

_Thưa thầy em đây ạ! – Tôi vội đứng lên.

_Ngoan lắm, tiếp tục: Dề! – Thầy giáo gọi.

_ĐÂY! – Thằng Dề đứng bật dậy hô to.

_Không được trả lời trống không “Đây” như thế. Khịt ,trả lời lại!

Thầy gỡ kính ra. Mắt thầy trông bé hẩn lại, nhưng nghiêm. Thằng Dề vội khoanh tay lại:

_Thưa thầy giáo, em đây aaa!

Nó kéo thật dài tiếng ạ ra và cúi gập người xuống. Thầy giáo lườm nó một cái rồi lại đeo kính vào, gọi tiếp.

Có ba mươi chín đứa cả thầy.

Tên thầy giáo là Hội. Thầy người xóm trên.

_Ôâng này hay đánh lăm. – Thằng Dề huých cùi tay vào sườn tôi, cầm hất về phía thầy giáo. Cả cái điệu hất cầm ấy cũng làm tôi mê. Đợi lúc nó quay sang thằng bên cạnh, tôi bắt chước nó hất cầm một cái.

_Cao! Em làm gì đấy?- Tiếng thầy giáo.

Tôi hoảng quá rụt cổ lại, cúi xuống giấu mặt sau lưng thằng Toàn ngồi bàn trước.

_Từ nay tôi sẽ dạy các em học chữ, khịt. Trong lớp các em phải chịu khó nghe giảng, khịt. Về nhà phải ôn bài, tập viết, khịt. Em nào học giỏi, chăm ngoan, tôi sẽ, khịt, cho điểm cao, cho giấy khen. Em nào lười, khịt, hay nói chuyện, hay nghịch trong lớp, khịt ,về nhà không chịu ôn bài, khịt ,đến lớp tôi hỏi không nhớ bài sẽ bị phạt, khịt, khịt, nhớ chưa?

_NHỚ Ạ!

Cả lớp ngồi im, có mỗi thằng Dề hét lên thật to. Nhiều đứa cười. Thầy Hội dứ cái thước về phía chúng tôi:

_Dề, liệu cái thần hồn, khịt!

6.Giờ ra chơi.

Chúng tôi ủa ra khỏi lớp như bầy chim sổ lồng.

Chúng tôi đi tìm bạn. Thằng Túc dựa lưng vào chiếc cột ngoài hiên bóc kẹo nhai.Khi thấy tôi đến gần nó quay mặt đi.

_Cao ơi, lại đây! – Thằng Quyết gọi tôi. Hai tay nó đút trong túi áo,chân giạng ra. Một toán những thằng xóm tôi đứng cạnh nó. Cách đấy mấy bước là những đứa lạ, có lẽ chúng nó ở xóm trên. Thằng Dề đứng đầu bọn ấy.

_Mày có dám CHƠI NHAU với thằng kia không?

Thằng Quyết chỉ tay vào thằng Dề hỏi tôi.Tôi hơi ngạc nhiên.Mắt tôi và mắt thằng Dề gặp nhau. Thằng Dề lại bành mồm, trợn mắt lên : Ngào, ngào, ngào...Tôi không thấy sợ cái kiểu ấy nữa. Nhưng tôi vẫn thấy ngại. Người nó thấp lùn, chắc nịch, da đen trũi, tóc húi cua. Hơn nữa, nó lại đã từng ĐÚP!

_Nó ngồi cạnh tao đấy! – Tôi bảo thằng Quyết.

_Mày sợ nó chứ gì?- Thằng Quyết hỏi lại,mắt nhìn tôi vẻ khinh bỉ.

Tôi tự ái:

_Sợ đêch gì!

_Thế thì “chơi” đi! – Thằng Quyết đẩy vai tôi.

Tôi miễn cưỡng bước lên phía trước.Thằng Dề thôi không làm bộ “ngáo ộp” nữa.Nó bành rộng cặp quần chun ra nhét áo vào và giao hẹn: Không được mách thầy giáo,không được khóc! “Được!” Thằng Quyết tiến lên đứng giữa hai chúng tôi.Tôi hiểu nó sẽ làm “trọng tài” : Bên nào thua thì phải chịu làm quân, không được đòi làm chỉ huy nữa, đồng ý không? Đồng ý! Bắt đầu đi! Thằng Quyết hô : Một, hai, ba!

_Xông lên đi. Đắm đi. Ôm nó mà vật,ôm chân ấy!

Hai bên hò hét. Tôi vẫn lưỡng lự. Nhưng thằng Dề đã xông đến. Nóắm

một cái. Tôi nhảy giật lùi, tránh được “Ê, thằng Cao lui rồi, lui là thua!” bọn bên kia hét lên. “Quân tôi” cũng không chịu kém : ĐÁ đi.CHƠI mạnh đi.Cao ơi,ĐẮM VÀO MẶT nó ấy! Tôi xông tới. Uých. Người bị “đắm vào mặt” không phải là thằng Dề mà là tôi. Mắt tôi nảy đom đóm.Tôi điên lên, vung tay loạn xạ. Tôi đâm lung tung,không phải là vào thằng Dề, mà là vào những tiếng hò hét. Tay tôi chạm phải một đứa nào đó.Vai tôi bị ẩy mạnh. Tôi lao người và ôm được trúng thằng Dề. Tôi ghì chặt lấy nó và cùng với nó ngã lăn quay xuống sân. Tôi bị thúc mạnh vào bụng. Cú thúc làm tôi đau quá và bật khóc!

_Dừng ngay lại. Ai cho đánh nhau thế này hả. khịt, khịt!- Có tiếng quát lớn.

_Chạy đi chúng mày ơi, thầy giáo đấy. – Tiếng đứa nào hét to. Tiếng chân chạy hỗn loạn. Tôi không bị đè nữa. Thằng Dề đã bỏ chạy.

_Đứng lên.Làm sao đánh nhau? Khịt!

Tai tôi bị xách ngược lên. Tôi hoảng quá, khóc thật to.

_Không phải tại em. Hu hu. Thằng Dề nó đánh em trước chứ. Hu hu hu....

7. – Quyết ơi, đợi tao về với!

_ ...

_Quyết ơi!

_Cút đi. Đồ hèn!

_Ồ...

_Ồ cái gì? Tại sao mày khóc? Tại sao mày mách thầy giáo để thầy phạt thằng Dề?

_Tao mách thằng Dề chứ có mách mày đâu?

_Mày đã thề là không khóc, không mách thầy kia mà?

_Nhưng ... tao đau quá.

_Đau cũng phải chịu. Đã thề là phải giữ lời. Lần sau còn thế chúng tao không chơi với mày nữa.

_Ừ ... tao thề.

Và đây là bài học đầu tiên của tôi: ĐÃ THỀ THÌ PHẢI GIỮ LỜI!

8. Chúng tôi bắt đầu được học chữ.

Thầy giáo bảo có hai mươi bốn chữ cái. Phải học nhận mặt chữ. Phải phân biệt được đâu là chữ e, đâu là l, chữ a và chữ d. Ngày đầu học mấy chữ a, b, c thì tôi thích. Nhưng học thêm mấy chữ nữa thì bắt đầu lẫn lộn. Tôi không hiểu tại sao chỉ cần kéo dài thêm hoặc viết ngắn đi một tý, chữ nọ đã biến thành chữ kia. Và khổ nhất là những giờ tập viết. Tôi đã cố gắng hết sức nhưng ngòi bút vẫn không chịu theo sự điều khiển của tôi. Thầy giáo liên tục nhắc:

_Cao, sao lại méo mồm đi thế kia?

_Cao, ngòi thẳng lên.

_Cao, muốn cận thị à, ngẩng đầu lên!

_Cao, chấm bút vào lọ mực xong phải gạn bớt vào miệng lọ đã. Em làm rơi cả mực ra vở rồi...

Cao. Cao... Cao, không được thế này. Cao, không được thế kia. Tôi run lên. Tôi mồm môi lại ấn ngòi bút. Ngòi bút cắm chặt vào vở. Tôi cố đẩy nó đi. Ngòi bút sứt cào thành một đường trên mặt giấy, chệch ra ngoài. Tay tôi gạt phải lọ mực.

_Choang!

_Cao, đứng dậy! Lại vừa viết vừa nghịch phải không. Em bị phạt. Lên bảng, đứng quay mặt vào tường.

Đứng quay mặt vào tường.

Lúc đầu thì sợ. Không chỉ là sợ, cả xấu hổ nữa.

_Ê, lêu lêu, anh Cao bị phạt! – Cái Tâm ngoáy ngoáy ngón tay bé tí xiu của nó trước mặt tôi.

Tôi giờ nắm đấm ra, nó rút vội tay lại.

Đứng quay mặt vào tường.

Dần thì tôi thấy thú. Chân tôi không mỏi mấy. Ở nhà thỉnh thoảng tôi vẫn bị mẹ bắt đứng như vậy. Tôi nhìn bức tường. Trước mặt tôi có một cái lỗ. Hình như ai đã đóng vào đó một cái đinh to rồi lại nhổ đi. Miệng lỗ có tí mạng nhện. Có mấy con bọ, không biết bọ gì, bé xiu, cứ hết bò vào lại bò ra khỏi cái lỗ đó. Tôi rình cơ hội để lấy móng tay đè chết một con.

_Cao, bỏ tay xuống, khịt!

Tôi bỏ tay xuống. Những con bọ vẫn bò ra bò vào. Chán thật. Tôi rời mắt khỏi chúng để nhìn xuống chân. Dưới chân tôi, sát mép tường có một đàn kiến đen đang tha trứng. Bà tôi bảo, kiến tha trứng chuyển tổ là trời sắp mưa. Ôai, ước gì trời mưa, mưa thật to, mưa đến không thể đi học được. Tôi nhìn ra ngoài. Trời vẫn nắng. Có thể lũ kiến này “chập mạch!”. Một con cuốn chiếu leo dọc tường bò lên. Chà, giá mà tôi cũng có nhiều chân như nó. Tôi sẽ bò theo tường dựng đứng như nó mà không ngã. Nếu vậy bọn thằng Quyết, thằng Dề sẽ nhất định phục lãn, chả cần “chơi nhau” cũng được làm chỉ huy. Ôai, sao mà tôi thích làm CHỈ HUY đến thế?

Tan học.

Lũ bạn quây lấy tôi. Chúng nó nhìn tôi như nhìn một anh hùng.

_Mày đã đánh đổ lọ mực à?

_Không phải đánh đổ mà là tao đã NÉM VỠ nó!

_Chà... chà.

_Đúng, nó đã NÉM vỡ đấy! – Thằng Dề gật đầu xác định.

_Về nhà mày có bị làm sao không?

_Tao sẽ bị TẤN! Nhưng ĐÉCH SỢ!

_Đề tao cho mày lọ mực của tao!

9. Buổi tối.

_Nào, ông tướng. Ngồi vào bàn tập viết đi. Ghế đây. Lấy vở, bút mực ra. –

Bố tôi ra lệnh.

_ Thằng này uống mực đi hay sao ấy? Lọ mực mới pha cho hôm nào hôm nay đã hết. Béo nghịch lắm rồi. Hôm nào đi học về, quần áo cũng như người lòi ở dưới đất lên. Mai tao mặc cho mày quần áo mới. Hề về BẮN THÌ CHẾT VỚI TAO! – Mẹ tôi đứng ngay sau lưng tôi.

_ Ngẩng cao đầu lên, mày cận à? – Bố nắm tóc tôi kéo ngược ra sau.

_ Xi, mày đang viết chữ a cơ mà. Chữ a không có CÁI CHUÔI cao lên như vậy. Đây là chữ d. – Mẹ tôi ghé nhìn vào vở của tôi, vừa xia răng vừa nói. Tôi rất muốn quay nhìn xem mẹ gầy tằm thế nào mà nghe giòn đến vậy, nhưng không dám.

_ Tách, tờ rờ tách tách! NGU! Đã bảo chữ a không có cái chuỗi!

_ Thằng này không kèm cặp ngay từ đầu rồi là hỏng. Đưa tay đây! – Bố tôi nắm lấy tay tôi” – Đưa lên. Đưa xuống. Hất ra một tí. Một tí thôi mà, thế nào là một tí? Mềm tay ra nào. Mày đang cầm bút hay cầm dao đấy. Ồ, chặt vào một tí chứ. Mày có tay hay không thế?

Chà, mềm tay ra, chặt tay vào. Tôi có tay hay không ư? CÓ! Nhưng bố nắm tay con chặt quá bố ạ. Cả cái mùi thuốc lào ở người bố nữa. Kinh quá. Y như mùi ở người thầy giáo Hội.

_ Đây, viết như thế. Bây giờ thì tự viết đi tao xem. – Bố buông tay tôi ra. Chiếc bút rơi xuống quyển vở, mực bắn ra. – Bốp! A, thằng này giỏi. Tao bảo mày viết đi chứ bảo mày vút bút đi ấy à?

Tôi bị tát, bị quất. Tôi rất muốn NẮM ngay lấy cái bút, nhưng ngón tay tôi vẫn còn đang tê dại. Cái bút nhấc lên, lại rơi.

_ Chà, đồ ăn hại. Cầm cái bút cũng không nổi thì còn nói chuyện học hành gì cơ chứ! Thôi, mai thì nghỉ ở nhà mà đi chơi, đốt sách bút đi con ạ. Rồi mẹ kiểm cho con đôi quang gánh với cặp que. Ngủ mày thì chỉ làm được CÒ KÈ thôi.

“Cò kè hót cút bờ sông
Để chó ăn mất, thương ông cò kè!”
Bọn chúng tôi thường ngày vẫn chạy theo hát treu mấy ông đi lấy phân vậy.
Ngày mai tôi sẽ thành cò kè?! Tôi oà khóc.

10. Hoá ra mẹ chỉ dọa vậy.

Tôi vẫn phải đi học. Thầy giáo dạy chúng tôi tập đếm. Thầy rút từ trong túi quần ra từng cái que và GỌI CHÚNG là: Một, hai, ba... chúng tôi biết đếm rất nhanh.

_ Cao, mấy que đây?Khịt!

_ Ba ạ.

_Giỏi. Quyết, đây mấy que?

_ Tám... à quên, chín ạ!

_Giỏi. Tâm nào?Đây là mấy?

_ Một, hai, ba... thưa thầy, mười ạ!

_ Giỏi, khịt ,giỏi lắm!

Tất cả chúng tôi đều được khen giỏi. Đứa nào đứa nấy phồng mũi. Chỉ riêng có thằng Hoà là bị thầy chê dốt. Đáng lẽ phải trả lời là có BỐN cái que thì nó lại lung tung: Năm, à bảy... à sáu! Nó bị bệnh thối tai. Người ta xếp cho nó ngồi riêng một bàn ở cuối lớp. Chúng tôi không muốn chơi với nó, sợ LÂY! Làm bạn với nó thường chỉ những con ruồi bay vo ve quanh đầu. Mắt nó trông lúc nào cũng buồn. Trong lớp có lẽ nó mãi đuổi ruồi hơn là nghe thầy giảng.

Thằng Hoà ghét ruồi.Chắc thế. Nhưng tôi thì tôi thích. Ở lớp, tôi bôi di mũi vào móng tay nhử cho con ruồi đến đậu rồi tóm lấy chúng,vật cánh đem lên bỏ vào lọ mực của bọn con gái. Mực có ruồi chết trong ấy thì chóng thối. Có lẽ tôi thích mùi mực thối? Tôi cũng thích bất cứ con gì bay vào lớp.Có lần trong giờ toán có một con ong bay vào. Nó vo vo và loang loáng như một

nét vẽ bằng tia nắng. Bọn con gái kêu rú lên sợ bị đốt. Giả như nó đốt một đũa nào! Nhưng không, nó bay vòng vèo có một tí rồi bay ra. Chắc nó không thích trò đếm que?

Một lần khác, một con bọ hung bay vào. Có lẽ nó ngửi thấy mùi mực thôi? Thầy Dề phát hiện ra nó đầu tiên và kêu lên: “Bắt lấy”. Và thế là không tài nào giữ được trật tự nữa. Chúng tôi huơ tay lên chộp. Chúng tôi nhảy lên ghế, đứng lên bàn. Chúng tôi vơ tất cả mọi thứ : sách, vở, mực, bút, guốc dép... để ném theo con bọ hung kia. Thầy Hội ra sức đập bàn, ra sức hét. Nhưng chúng tôi hét to hơn thầy. Ông hiệu trưởng nghe tiếng ồn chạy xuống và kết quả là tất cả chúng tôi bị phạt ngồi lại lớp một tiếng để nghe đích thân ông hiệu trưởng quở trách. Bọn con gái sợ, có đứa thút thít khóc, còn tôi thì đã quen nghe chửi? Tôi sẽ không bận tâm lắm nếu không nhìn thấy thầy Hội lúc đó. Thầy đứng cúi gằm mặt trước thầy hiệu trưởng, điệu bộ thảm hại, hết đeo kính vào lại gỡ ra. Cuối cùng thầy nói lời xin lỗi thay chúng tôi và im lặng ra khỏi lớp. Thầy có vẻ rất buồn...

Chúng tôi ngồi im. Lần đầu tiên trong đời đi học chúng tôi ngồi im khi đã hết giờ học và thầy đã ra khỏi lớp. Có một cái gì đó đã làm cho chúng tôi không thể ngẩng mặt lên, không thể riu rít ủa ra khỏi lớp như mọi lần. Cái gì vậy?

11. Sau một thời gian dài đến trường, lực học của tôi đã dần khá lên, tôi đã được khen về viết chính tả và tập đọc. Chính tả – Đây là công của bố tôi. Bố đã LUYỆN GÂN CỐT cho tôi. Còn tập đọc thì hẳn là công của tôi. Tôi thích đọc. Ôu trong sách có in nhiều chuyện cổ tích, có chuyện về bà Còng đi chợ, chuyện cái tôm cái tép, chuyện con cò đi ăn đêm đậu phải cành mềm như lời mẹ ru tôi hồi bé tí. Tôi NGÓN những câu chuyện ấy và đã tốn hết mấy chiếc bút chì xanh đỏ để tô lên những hình vẽ trong sách. Bà tôi khen tôi có khiếu vẽ.

Nhưng còn môn học tính ? Từ khi lên lớp một tôi phải học tính. Đó vẫn là nỗi sợ hãi của tôi. Thầy giáo bảo tôi kém. Bố tôi bảo tôi DỐT. Còn mẹ thì có vẻ hoa văn hơn: NGU NHƯ BÒ.

Cứ mỗi lần đến giờ học tính là tôi lại như bị kiến đốt. Thầy giáo viết con số lên bảng. Thầy sẽ hỏi ĐÁP SỐ. Tôi cuống lên. Tôi cúi mặt nhìn xuống bàn. Tôi ngồi dịch để có thể núp sau lưng thằng Toàn. Nhưng ...

_Cao!

Thế là hết rồi. Tôi vịn mép bàn. Tôi khép chặt hai đùi lại để hai chân tôi chúng có thể tựa vào nhau cho đỡ run. Nhưng không ăn thua. Tôi vẫn run. RUN NHƯ CÂY SẤY.

Ôu nhà cũng chẳng hơn gì. Bố trực tiếp ra toán cho tôi: Mẹ mày cho mày hai quả na. Tao cho mày ba quả nữa. Mày mới ăn đi có một quả vậy mày còn mấy quả na?

Đầu đề thích thật. Na,chà, sao mà tôi thích na đến thế. Nhà tôi có một cây na. Có lần tôi vớ được một quả chín cây. Tôi lấy cùi dĩa ra, cứ để nó bám trên cành vậy mà chòì lấy hết ruột để ăn."Ăn xong tôi lấy que cào cào vào mặt trong vỏ. Bố tôi nhìn những mảnh vỏ ấy và bảo: Hoài của, quả na to thế mà để chào mào ăn mất.

_ Sao, còn mấy quả? – Bố hỏi lại.

Tôi giật mình. Mẹ cho hai,bố cho ba, ăn đi một, bốn. CÒN BỐN QUẢ. Tôi khoái quá, vừa trả lời vừa nuốt nước bọt, kể ra nếu được ăn hết nhẵn ngay thì vẫn hơn. Tôi rất ghét để dành.

_ Ừ, thế hai cộng ba trừ một bằng mấy? – Bố nhìn tôi,hi vọng.

Tôi tịt ngóp. Hai CỘNG ba, con số 2 cộng con số 3. Rồi lại phép TRỪ nữa. Tôi cố nghĩ – làm ra vẻ cố nghĩ- nhưng không được. Cuối cùng tôi trả lời liều:

_ Bảy!

_ Bầy là thế nào.

_ A... sáu ạ!

_ Sáu? – Bố tôi điều cọt: - Mày để ra được hai quả nữa hay sao mà lại còn sáu?

Ô, thế thì bao nhiêu? Tôi cuống lên: Ba ạ!

_ Sao chỉ còn có ba? Mày ăn vụng đi mất một quả à? – Bố cúi và cầm lấy cán quạt. Thôi chết! Hẳn là bố đã biết tôi ăn trộm quả na hồi nào rồi.

12. Bố tôi đã PHẾT VÀO MÔNG tôi. Thầy Hội đã GỖ thước kẻ lên ngón tay tôi. Nhưng cái cán quạt và thước kẻ không làm cho tôi giỏi lên được mà chỉ làm cho tôi thêm mù tịt. Và điều này đã xảy ra: cứ đến giờ toán là tôi mót đi giải. Không hiểu sao vậy. Có lần bị gọi lên bảng làm toán tôi đã “QUÁN RA ĐÀI”. Thầy Hội khịt mũi liên tục, nhổ nước bọt và đuổi tôi ra khỏi lớp. Tôi ra phía hồi lớp bên ngoài đứng. Ôu đây thích thật. Gió rất mát. Nhưng tôi không đứng chỗ bóng râm mà chọn chỗ nắng, đứng chống tay xuống đất, chống mông về phía mặt trời: Tôi phải phơi quần. Nếu tôi trở về nhà với chiếc quần bị ướt thì chắc mẹ tôi sẽ PHÔI lại nó bằng chiếc roi! Tôi không muốn thế.

_ Cao ơi! – Tiếng thằng Dề. Nhưng tôi chỉ nhìn thấy một cái quần đùi đội trên hai cẳng chân đen nhẻm.

_ Đi cưỡi ngựa đi.

À, cưỡi ngựa? Tôi đứng thẳng dậy.

_ Mày cũng bị đuổi à?

_ Ừ. Nhưng không phải tao dốt, mà là tao không muốn trả lời đúng... Học chán bỏ bà.

Chúng tôi men theo tường lớp, chạy tắt qua vườn rau và chui qua một bụi tre gai. Chúng tôi phóng một mạch. Nghĩa địa đây rồi. Ôu góc đằng kia có những cây dừa già đã bị cắt hết lá đang cong lưng chờ đợi. Chúng tôi leo

lên, mỗi đưa một cây.

_ Hê hê hê... - Thằng Dề khoái trá hét, nó ra sức nhún. Tôi cũng không chịu kém. Tôi chúi về trước, ngửa ra sau “con ngựa” phi mỗi lúc một mạnh. Tôi giơ tay lên. GIỜ KIỂM LÊN.

_ Xung pho... ong...

13._ Cô ơi, thằng Cao hôm nay bị điểm một. Nó không trả lời được lại còn ĐÁI RA QUẦN. Thầy giáo ĐUỐI, không cho học. Nó dốt quá, không bằng một tí của cháu, cháu được mười cơ.

_ Giời ơi là giời, con với cái, học thế... Cao! Thằng Cao đâu, đem roi, đem dít về đây!

14. – Túc ơi, ra chúng tao cho xem cái này! – Thằng Quyết gọi to.

Tôi và thằng Dề nắm chặt tay nhau cùng nín thở chờ. Im lặng. Thằng Quyết lại gọi một lần nữa. Lát sau, thằng Túc ra. Thấy chúng tôi, nó đề phòng đứng cách một quãng.

_ Đừng sợ, chúng tao không đánh đâu. Cho mày xem cái này. – Thằng Quyết giở cái giấy bóng con con ra.

_ Cái gì đấy? – Thằng Túc vẫn không chịu lại gần.

_ CAO HỒ CỐT! – Thằng Dề vội nói.

_ Tao xem nào. – Thằng Túc sán lại. Mắt nó nhìn có vẻ nghi ngờ: - Chúng mày nói phét!

_ Tao mà lại thêm... Người ta biểu bố tao đấy.

Thằng Dề lại chen vào và huých thằng Quyết:

_ Thôi cất đi, chóc nữa chúng mình chén. Chén cao hồ cốt thì béo lắm, lại khoẻ nữa. Đánh nhau thằng nào cũng thua.

Thằng Túc giữ vội lấy tay thằng Quyết:

_ Chúng mày đổi cho tao đi.

_ Xì, đổi cho mày à? Nhà mày thì thiếu gì cao hồ cốt? Lần trước mày khoe

bổ mày được người ta biếu cả một gói bằng bắp chân là gì?

_ Ủ... có mà bổ tao không cho tao ăn. – Thằng Túc lúng túng nuốt nước bọt. Mắt nó hau háu nhìn gói “cao” trong tay thằng Quyết. Thằng Quyết có vẻ đắn đo: Vậy mày định đổi cho chúng tao cái gì?

_ Một gói kẹo nhá.

_ Ui giời. Một gói kẹo mà đòi đổi cao hỏ cốt?

_ Thì thêm một gói bánh bích quy nữa... Nhưng, ăn luôn được chứ? Mày chắc ăn vào sẽ khoẻ, đánh nhau thằng nào cũng thua tao chứ?

_ Ủ, ăn ngay được. Không tin, chúng ta đứng đây cho mày ăn. Không khoẻ chúng tao không lấy bánh kẹo của mày.

_ Được, đưa đây. – Thằng Túc chìa tay ra. Thằng Quyết tự tay bóc gói.

Trong gói là một thứ đen đen, quanh quánh.

_ Há mồm ra để tao đút cho. Nhai ngay, không ngửi. Ngửi là nó bay hết hơi bỏ đi đấy.

Thằng Quyết ra lệnh, thằng Túc làm theo, vội vàng đớp lấy miếng “cao” nhai ngấu nghiến. A ... Á... Bỗng nó kêu toáng lên, phun bọt, nhổ phì phì như nhai phải than bông. Chúng tôi ù té chạy:

_ Cho mày chết, thằng mách leo ăn cứt gà sét. – Chúng tôi vừa chạy, vừa reo.

15. Bác Tộ đã đem chuyện thằng Túc bị ăn cứt gà sét sang từng nhà chúng tôi và ra trường. Kết quả là tôi, thằng Quyết, thằng Dề mỗi đứa bị một trận đòn và bị giam đứng trên bảng một buổi. Người ta gọi chúng tôi là QUÂN GIAN ÁC, BỌN VÔ GIÁO DỤC và NHỮNG KẺ LÀM LOẠN!

Nhưng cũng có người khen chúng tôi là RANH, “tí tuổi mà RANH”. Nhiều người còn gật gù: Đáng đời nhà nó, rõ bổ nào con nấy. Cứ thấy của là tối mắt lại, cho chết!

Ngay cả bổ tôi, khi biết rõ chuyện vì sao chúng tôi cho thằng Túc ăn cứt gà

sết ông cũng đã cười. Tôi biết bố cũng chẳng ưa gì bác Tộ. Một lần tôi ra uỷ ban, thực lòng chỉ cốt được ngồi chơi với bố. Nhưng không may cho tôi bữa ấy uỷ ban có khách nên bố tôi phải tít mù lo chuyện cơm nước. Bố lấy cho tôi một cái ghế con bảo ngồi chơi chờ rồi lại mãi miết nấu nướng, chặt, xếp cỗ. Đúng lúc ấy bác Tộ từ phòng họp xuống. Nhìn thấy tôi, bác buông một câu:

_ Có ba con gà, vị chi là sáu cái chân cả thầy, không được thiếu đâu đấy nhá!

Đang chặt thịt gà, bố tôi dừng phắt lại ngẩng lên: _ Ông nói thế là có ý gì, nói lại tôi nghe thử?

Giọng bố tôi rất lạ. Tôi giật mình nhìn bố. Thường ngày bố tôi rất hiền: trong làng ngoài xóm chẳng bao giờ thấy bố to tiếng với ai. Ngay cả với tôi, mẹ có thể có lúc cáu giận đã đét đít tôi, nhưng bố thì chưa bao giờ. Bà tôi bảo bố tôi khí khái, giống tính ông nội. *“Đói cho sạch, rách cho thơm, trọng người chứ đừng trọng của, đừng lụy người!”* - Bố tôi thường nói vậy. Bố tôi thích uống rượu, mặc dù không nhiều, mỗi bữa thường chỉ một chén và chủ yếu là uống suông. Hạn hữu gặp hôm đất hàng, bà tôi ở chợ về mới mua cho bố tôi vài thanh đậu phụ rán hoặc cái bánh đa vùng. Những lúc như vậy, bố tôi rất vui, thường bế tôi vào lòng, bẻ đứt cho tôi từng mẩu bánh nhỏ và có khi cao hứng bố còn cho tôi nhấp thử cả một tý nước trắng cay xè trong cốc của ông nữa.

_ Uống đi. Trai vô tửu như kì vô phong. Mà mà không biết uống rượu thì sau này về già bố mày biết “đánh dậm” ở đâu?

Ông nói, cười và khom lưng bò quanh chiếu làm trâu cho tôi cười. Ở uỷ ban, nhiều hôm làm cơm đãi khách, thức ăn thừa mứa nhưng chẳng bao giờ tôi thấy bố mang về nhà thứ gì. Vậy mà bây giờ...

Mặt bố tôi đỏ bừng còn mắt thì như long lên nhìn thẳng vào bác Tộ. Bác Tộ

có lẽ cũng đã thấy lỗ lòi, vội cười giảng hoà:

_ Tôi đùa thôi mà... Nhưng... Nói chung thì cũng không nên để thằng bé quanh quẩn ở đây. Đang có khách khứa, nhiều người ra vào, không tiện! Nói rồi bác Tộ vội bỏ đi. Bố tôi nhìn theo, cầm bạnh ra và đột nhiên giơ dao thẳng tay chiếm một nhát mạnh xuống chiếc thớt làm nó vỡ làm hai mảnh. Kể từ đó tôi không ra bếp uỷ ban chơi nữa và đâm ghét bác Tộ.

Còn mẹ tôi, sau vụ “cút gà sét”, mặc dù đã ĐÉT vào mông tôi, người vẫn còn dắt tôi sang tận nhà bác Tộ, bắt tôi khoanh tay xin lỗi bác và thằng Túc. Hai bố con nó hằm hằm nhìn tôi, không thềm nói. Mẹ tôi lo lắng: Mày làm tao mất mặt với người ta. Người ta là chức sắc của xã. Bố này còn đang phục dịch người ta. Không khéo người ta để ý thù hằn cho thì khổ bố khổ mẹ đấy con ạ.

Trong vẻ mặt của mẹ có gì đó làm tôi tủi lòng. Tôi thấy thương mẹ và ân hận. Nỗi ân hận giống như hôm vì chúng tôi mà thầy Hội bị thầy hiệu trưởng phê bình. Tôi hứa với mẹ sẽ không bao giờ gây chuyện nữa.

16. “Ham chơi,mải nghịch, hay nói chuyện riêng và chọc bạn trong lớp. Toán rất yếu...” Bố tôi đọc như đếm từng chữ trong cuốn sổ liên lạc mà trường đã gửi về cho gia đình học sinh. Cuối cùng người đặt cuốn sổ xuống và nhìn tôi: “Thế là thế nào?”. Tôi nín thít. Ham chơi, mải nghịch. Đúng thế, cái chất của tôi nó vậy mà. “Chọc bạn trong lớp, xé mũ nắm vút lên tóc bạn con gái hay bỏ ruồi vào lọ mực? Đúng cả. Nhưng còn toán rất yếu? Tôi thờ dài. Biết trả lời bố thế nào đây. Quả thực tôi đã làm mọi cách để không YẾU TOÁN: Tôi đã nấp sau lưng bạn. Tôi đã tỏ ra ngênh ngáo,ra về thuộc bài để thầy khỏi gọi. Tôi đã tỏ bám ngón tay trở vào ngón giữa “bắt quyết” như lúc đi đêm sợ ma. Tôi đã niệm cả “A di đà Phật” như bà tôi bảo để mong có được sự “phù hộ độ trì” của thần thánh nữa. Mắt tôi nhìn các con số, nhìn thước kẻ của thầy và lưỡi tôi cứng lại. Tôi biết mình sẽ bị ĐÁNH nếu trả lời

sai. Tôi có nghĩ, nhưng càng cố thì óc tôi càng đặc lại. “*Ốc này làm bằng đậu phụ*” – Bố tôi bảo. Có lẽ thế. Toán viết làm trong vở thì tôi càng “nhúc nhắc” được tí chút. Khi không nhìn thầy giáo, đầu óc tôi có vẻ khá hơn. Cũng như khi tôi ở nhà: Bố lôi quyển vở làm tính của tôi ra. Xoạt – Xoạt – Xoạt. Một. Xoạt. Hai. Xoạt, xoạt – lại một - - xoạt. A, được những sáu. Chắc bài này mày “cóp py?” Không, tự con làm đấy chứ! Tự mày? Thật không? Vậy mày lấy tờ giấy khác ra, tao đọc mày làm lại cho tao xem... Đấy, mày bảo tự mày, mà cũng chính bài ấy bây giờ thì mày lại không làm được. Thế là thế nào? **THẾ LÀ THẾ NÀO?** Tôi chịu không biết thế là thế nào. Nhưng rõ ràng là bài ấy tôi tự làm lấy thật mà. **TÔI THỀ!**

_ Đấy, ra trường dối cha, về nhà dối chú. Đời mày rồi chả ra gì đâu con ạ. Người ta muốn làm nên, thành ông nọ bà kia, để lớn lên thoát khỏi cái cảnh “*nhọ đít*” như bố mẹ mày, thì phải học giỏi toán. Đằng này... Tao chẳng hiểu óc mày là óc gì nữa. Có óc không hay chỉ toàn bí ngô? Đúng. Đời tôi sẽ chẳng ra gì. Tôi sẽ thành một đũa chả ra gì. Bởi tôi chỉ thích trốn học, thích lông nhông, thích đá nhau, và ... chán môn học tính, cái môn dành cho những người giỏi giang và hẳn là **RẤT RA GÌ!**

_ Mai tao mua về cho mày con trâu. Ngủ mày thì chỉ đi chăn trâu! – Mẹ tôi từ giường bên nói.

Oâ, lần trước mẹ bảo cho tôi đi làm cò kè. Bây giờ lại bảo cho đi chăn trâu. Làm cò kè tôi không thích, chứ chăn trâu thì tuyệt quá còn gì. Tôi có lần được đi chăn trâu với thằng Quyết. Chà, vậy là ngày mai tôi sẽ được như nó: cưỡi trâu phi, thả cho trâu ở vệ đê còn mình thì thả cửa nghịch: đánh khăng, đánh đáo ăn hạt gạo, đi đào lỗ chuột hoặc đi bắt bọn chim trả làm tổ ở các bờ ruộng. Và nhất là được nằm phơi rốn nhìn lên bầu trời mà mơ thấy mình thành kỵ sĩ. Cũng có thể kiếm lấy một quyển truyện nằm vắt chân chữ ngũ lên mà đọc. Thế đấy! Chăn trâu... Nhưng mà... liệu mẹ tôi có giữ lời

không?

_ Tao nói thật đấy! Từ nay trở đi, cứ tao thấy bị thêm điểm một nào nữa là dứt khoát tao bắt đi chăn trâu!

À. Thế thì được.

Tôi ở lớp chạy về, hớn hờ đưa cho mẹ tôi xem trang vở có điểm MỘT to tướng và mới toanh, đỏ roi rói thầy vừa cho. Nhưng mà mẹ tôi không đi lấy trâu về mà rút từ chái nhà xuống chiếc roi quen thuộc:

_ Vào giường nằm. Thế này thì quá lắm rồi. Mày không còn coi tao ra cái gì nữa. Con với cái. Nó lại còn tỏ vẻ vui mừng khi được điểm một nữa cơ chứ. Véo. Véo ...

17. Bây giờ, những buổi học, những quyển vở, chiếc bút, lọ mực, và cả thầy giáo nữa đều làm tôi phát ngáy. Tôi vẫn đi học sớm, nhưng không phải để vào lớp sớm mà là để có thời gian lang thang đuổi theo đám cào cào trong vạt cỏ bông may. Tôi tóm lấy chúng, vạt cánh đi để rồi thích chí nhìn chúng vừa nhảy vừa ngã dúm dụi. Cái Tâm bảo nghịch thế là ác. Nhưng tôi thích ác. Tôi thích bắt những con đĩa no tròn bắm lũng lảng dưới bụng những con trâu vừa mới đầm ở ao làng lên, xuyên que lộn chúng ra và vùi vào đồng phân ải. Tôi thích giật đuôi mèo và thích đá vào con Đốm. Cả mùi ẩm mốc trong xó lớp học cũng quyến rũ tôi. Tôi có thể lẩn mò ở đó lúc lâu để hái những bông nấm trắng xộp, xé vụn chúng ra và ném lên tóc bọn con gái. Thằng Dề tỏ ra rất khoái tôi. Bây giờ tôi với thằng Dề, thằng Quyết đã hợp thành một bộ ba “chí thiết”. Chơi với chúng nó tôi hoặc được nhiều thứ mà ở trường, những giờ lên lớp thầy giáo không dạy. Thằng Dề trông vậy nhưng lặn rất giỏi. Nó bày cách cho tôi tập lặn trên cạn trước: Bịt mũi, nhúng đầu vào vại nước. Nó còn bắt chuồn chuồn cho cắn rốn để tôi sớm biết bơi. Và quả nhiên sau khi uống khá nhiều nước ao, tôi đã biết lặn, biết bơi. Thằng Quyết thì hình như chả phải tập gì cũng vẫn biết bơi. Nó có KHIẾU.

Một lần trong giờ ra chơi, đá bóng một lúc, thấy nóng, thằng Dề rủ chúng tôi đi tắm. Chúng tôi chạy đi ngay. Từ lớp tôi, chui qua một bụi tre gai, qua một vườn mía là đến chân đê. Bên kia đê là sông. Ở bên sông ấy chả biết từ bao giờ, (bố tôi bảo từ hồi chiến tranh chống Mỹ) có một con tàu chở khách bị bom đánh hỏng. Người ta đã tháo đi nhiều thứ nhưng cái khung tàu thì vẫn còn đó. Và chúng tôi vẫn thường ra đấy, leo lên nóc cabin của nó mà từ đó “bông bông” xuống làn nước mát rượi. Chúng tôi té nhau, bốc bùn ném nhau, thi xem đứa nào lặn lâu nhất. Và cuối cùng khi mắt đã đỏ như mắt cá chày thì chúng tôi kéo nhau lên bờ.

_ Đứng về ngay. Phơi tóc cho khô đi đã kéo thầy giáo biết đấy! – Thằng Quyết nhắc.

Cái thằng bao giờ cũng biết lo xa. Nó là quân sư của bọn tôi. Chúng tôi nghe theo, chọn chỗ nắng để đứng. Nhưng thầy Hội vẫn biết. Thầy bắt chúng tôi xếp thành hàng, gọi từng đứa một vào lớp. Khi chúng tôi đi qua, thầy xọc năm ngón tay vào đầu chúng tôi, nắm lấy đám tóc vẫn còn ẩm ấy, xô đi giặt lại trước khi đẩy chúng tôi vào lớp. Thằng Dề tóc húi cua nên thầy không túm được tóc. Thầy túm lấy tai nó và xoắn. Khi vào đến chỗ ngồi tai nó vẫn còn đỏ. Cuối buổi học hôm ấy, có lẽ do nghịch nhiều, đầm nước nhiều, phơi nắng nhiều, có hai đứa trong bọn trôn ra sông tắm bị ốm ngay tại lớp. Mặt chúng nó đỏ phừng phừng còn người thì rúm lại. Thầy Hội sờ đầu, sờ trán chúng nó rồi hốt hoảng bỏ cả buổi dạy, hai tay bế cả hai đứa một mạch chạy thẳng ra trạm xá xã. Chúng tôi đứa cầm cặp cho người ốm, đứa cầm hộp phấn, tôi với thằng Dề mỗi đứa nhặt một chiếc dép của thầy lúc thầy vội tụt rơi ngay cửa lớp, cả lũ cầm đầu chạy theo thầy. Khi tôi đến được trạm xá, thầy Hội đã ngồi đó. Thầy thở hắt hắt như cái bể lò rèn của bác Bính phố chợ. Áo thầy ướt như thầy vừa ngã sông lên. Về mặt thầy đầy lo âu. Cứ chốc chốc thầy lại chạy sang chỗ các y tá đang khám cho hai đứa rồi lại chạy về.

Thầy gọi cả lũ chúng tôi lại để thầy đặt tay lên trán xem có đứa nào bị sốt nữa không.

_ Thầy ơi, thầy đừng lo. Chúng con sẽ không mách thầy hiệu trưởng đâu. –
tôi an ủi thầy.

Thầy kéo tôi vào lòng:

_ Lần sau đừng kéo nhau đi nghịch dại vậy nữa con.

Thầy áp đầu tôi vào ngực thầy. Tim thầy đập thành thịch. Chao ơi, thầy Hội. Thầy đã đét thước kẻ lên tay chúng tôi. Thầy đã giật tóc, kéo tay chúng tôi. Vậy mà bây giờ... Tôi nép thêm vào lòng thầy. Mùi mồ hôi của thầy giống như của bố tôi. Thầy ơi...

18. Và chính tôi cũng bị ốm.

Tan học, trời đang mưa. Thằng Quyết rủ tôi, hai đứa nhét cặp sách vào bên trong áo và PHI về. Chà. Khoái thật. Nước dưới chân bắn lên tung toé. Mưa quất thẳng vào mặt, rát rạt, còn sấm thì lòng lên đuổi theo và gầm thét ngay trên đầu.

_ Giời ơi là giời, sao không đợi tạnh mưa rồi hẵng về. Quần áo ướt hết cả rồi. Cởi ra mau lên tao lau cho. Mày mà ốm bây giờ thì đúng là mày giết tao! Có lẽ tôi GIẾT mẹ tôi thật. Người tôi rét run, đầu nhức như búa bổ, còn chân tay thì rã rời. Tôi nằm liệt giường suốt bốn ngày. Suốt bốn ngày mẹ tôi bỏ việc, chẳng ra đồng, chẳng đi lấy hàng cho bà, cũng chẳng buồn thổi nấu nữa. Mẹ ngồi bên tôi, mắt đỏ ngầu và hốc hác. Chốc chốc mẹ lại đặt tay lên trán tôi, vẻ mặt đầy lo lắng:

_ Con chịu khó uống thuốc rồi gắng ăn một tí nhá. Bà gửi ở chợ về cho con bao nhiêu là thứ ngon đây này. Nào, con thương mẹ đi.

Tôi cố gượng để ngồi dậy. Mắt tôi tối sầm. Khuôn mặt mẹ tôi nhoà đi rồi lại hiện ra vờn cái nhìn âu lo, cầu khẩn. Tôi bỏ viên thuốc vào mồm hớp một ngụm nước. Mẹ lấy khăn tự tay lau mồm cho tôi. Tôi CĂN và NHAİ miếng

giò nạc mẹ đưa. Nhưng có lẽ đó không phải là giò? Nó đắng ngắt và nhạt thêch. Mẹ tôi đặt chiếc cặp lồng lên bếp đun lại cho nóng và đem lên cho tôi một bát bún mọc bốc hơi nghi ngút. Có lẽ đó cũng không phải là bún mọc? Nó không THƠM PHỨC và cũng chẳng NGỌT. Mẹ cho thêm bột canh vào. CÙNG CHỈ THỂ!

_ Khó quá, phải chịu khó ăn thì mới khoẻ lên được chứ con. Nào, con thương mẹ, cố ăn thêm một miếng nữa đi... - Mẹ tôi nài nỉ.

Tôi cố chiều theo mẹ. Nhưng miếng ăn cứ như TỰ NÓ nhè ra khỏi miệng tôi. Mẹ tôi sụt sịt khóc. Tôi hoảng lên. Tôi cố nuốt vội miếng thật to. Ruột gan tôi cồn lên. Tôi bò vội ra mép giường và nôn thốc nôn tháo.

_ Cao, Cao con ơi... Hu hu. – Mẹ cuống lên ôm lấy tôi, bật khóc to.

Tôi ôm lấy mẹ. Không, mẹ ơi, con rất muốn ăn đấy. Nhưng không được...

19. Mẹ tôi đem bộ quần áo ẩm mùi mồ hôi của tôi ra giếng giặt. Có tiếng bác Tộ gái : “Sao, thằng Cao ốm ha?” – “Vâng, cháu nó bị sốt cao, bác ạ” “Thằng ấy đáng phải đánh đòn. Nghịch như quỷ sứ. Mấy hôm trước là cứ tụ tập nhau trốn học ra ngoài sông, lấy bùn đất ném nhau. Nắng nôi thế này mà cứ dầm nước thì ốm là PHẢI. Cái thằng Túc nhà tôi là tôi cấm chỉ chứ không cho đồ chúng đồ đảng...” – “ Chắc đứa nào đấy chứ thằng Cao nhà em cháu nó có dám ra sông bao giờ. Cháu nó ốm là bị mưa mấy lại học quá sức đấy”.

20. Thầy Hội đến thăm tôi.

_ Em cứ yên tâm nghỉ cho thật khoẻ. Khịt. Khi nào khỏi thầy sẽ phụ đạo thêm. – Thầy quay sang mẹ tôi: - Em Cao gần đây có tiến bộ...

_ Thế ạ. Cảm ơn thầy giáo. Vâng, cháu nó học SÁNG DẠ, lại CHĂM CHỈ, CHỊU KHÓ nữa. Đêm nào cũng học đến khuya. Nó ốm thế này cũng một phần LAO TÂM quá đấy mà. Vợ chồng tôi cứ bảo cháu là học từ từ thôi, nhưng nó chẳng chịu.

Tôi kéo chăn trùm kín đầu.

21. Bọn thằng Dề, Quyết, cả Hòa, Mạnh, cả thằng Bảo, Tiến lớp bên...
nhiều đứa nữa kéo đến THĂM tôi. Thằng Hoà đặt vào tay tôi một chùm
hồng xiêm, thằng Mạnh dúm vào tay tôi mấy quả táo với hai cái kẹo bột.

_ Chúng mày lấy tiền đâu mua những thứ này? – Tôi ngạc nhiên hỏi.

Thằng Hoà vẫn hiền lành:

_ Tao xin mẹ tao đấy. Nhà tao có một cây hồng xiêm rất sai quả. Bao giờ
mày khỏi, về nhà tao trèo hẳn lên tìm quả chín cây.

_ Tao thì XOÁY! Tao phát hiện ra một vườn táo tuyệt vời, bao giờ khỏi mày
đi với tao. – Thằng Mạnh ghé tai tôi thầm thì.

Thằng Dề từ lúc tới cứ đứng tùm tùm cười. Mãi sau khi mẹ tôi ra ngoài nó
mới lôi từ trong túi ra một cái gói giấy bé xíu gói mẩu gì giống như mẩu sắn
dây lược, bằng đầu đũa:

_ Aên ngay đi. SÂM đấy.

_ ...

_ Thật đấy. Bỏ tao mua để thỉnh thoảng mài ra với nước cho gà uống hôm
nào cho chúng đi đấu! RẤT BỔ!

_ Nó còn cả CAO HỒ CỐT nữa đấy. – Thằng Quyết chen vào.

Tất cả chúng tôi đều cười.

_ Bọn xóm Đông, mấy chiều nay cứ cho trâu đến nghĩa địa của xóm mình.
Chúng nó còn trèo lên cả mấy “con ngựa” của bọn mình nữa. Chúng tao đã
cảnh cáo, nhưng bọn nó không nghe, có một thằng BƯỚNG lắm. Nó bảo nó
có VÕ! Hôm nào mày khỏi, chúng mình ĐÁ cho chúng nó một trận, đồng ý
không?

Đồng ý quá đi chứ. ĐÁ NHAU cơ mà. Chao ơi, sao mà tôi thích ĐÁ NHAU
đến thế. Gân cốt, sẽ được căng ra. Tôi có thể sẽ bị NHƯ TỬ. Nhưng cũng sẽ
được vênh vang vừa đi vừa nhổ nước bọt trước những cặp mắt thán phục của
bọn bạn bè. Thế mà giờ tôi vẫn phải nằm một chỗ. Nằm một chỗ trong khi

có những vườn táo bí mật đang chín và lũ “ngựa” của tôi bị những đũa lạ cười lên. Ôm, thật chả ra cái quái gì!

Trong số bạn bè đến thăm tôi, chỉ có cái Tâm là chẳng nói gì. Nó im lặng lục trong cặp sách của tôi lấy mấy quyển vở đưa về nhà và đến tối đưa trả cùng với mấy quả chuối bác Tám mua. Tôi giờ vở ra: Những bài học tôi vắng đều được cái Tâm chép vào. Chữ nó đẹp lạ lùng.

22. Nằm mãi cũng chán. Tôi vớ lấy quyển sách.

Thôi, cứ nằm nghỉ đã con. Bài vở làm cái gì. Chả học lúc này thì học lúc khác! – Mẹ tôi lấy lại quyển sách cất đi.

Chà, ốm cũng được đấy chứ! Mọi người đều nuông chiều, đều dịu dàng với tôi. Nhưng... tại sao chỉ lúc tôi ốm???

23. Tôi khỏi ốm và đến trường như người vừa mơ một giấc mơ đẹp phải giật mình tỉnh dậy trở về với thực tế. Thầy Hội vẫn ra cho tôi những bài toán KHÓ. Mẹ tôi thì có thay đổi chút ít. Khi tôi mắc lỗi, mẹ không rút roi ra nữa.

_ Từ nay, mày mà còn bị điểm xấu nữa thì NHỊN. Tao chả thèm đánh cho nhọc xác, cứ cho nhịn vài bữa là biết thân.

Từ bé đến giờ, tuy có nhiều lần bị PHẾT VÀO MÔNG, nhưng bao giờ tôi cũng được ăn no và ăn ngon. Ăn no, nghĩa là chén tùy thích, mấy bát cũng được, căng rốn thì thôi. Còn ăn ngon, có nghĩa là bữa nào tôi cũng được xoi thịt, hoặc cá.

_ Trong bữa ăn các em nên ăn cho đủ chất. Tốt nhất là nên ăn nhiều rau.

Trong rau có tất cả các loại chất bổ, chất vitamin từ a tới ycòréch. Không nên ăn nhiều thịt cá, nếu không sẽ rất dễ bị táo bón!

Thầy Hội, trong một bài giảng về bữa ăn đã nói đại loại như vậy. Chúng tôi nghe và đưa mắt nhìn nhau. Chúng tôi cố nhớ xem mình đã được ăn nhiều thịt, cá vào lúc nào và sau đó có bị táo bón không. Ở lớp tôi có thằng Hoạch. Người nó gầy như một con mèo hen. Nó bảo nó vẫn thường bị táo bón.

Chúng tôi bảo nó: Vậy là mày ăn phải nhiều thịt, cá quá. Nó cãi. Nó bảo nó bị táo bón là do ăn cơm trộn giông riềng, trộn sắn khô nhiều thì có. Chúng tôi điên lên: Nó dám xuyên tạc lời thầy! Chúng tôi sấn tới nó. Nó gào lên và chửi chúng tôi. Hai QUAN ĐIỂM, hai TƯ TƯỞNG xô nhau. Chắc phải có đũa bươu đầu sứt trán. Nhưng may quá, thầy hiệu trưởng tới. Chúng tôi vội tản đi. Chúng tôi đã KHÔN LỚN, chúng tôi không muốn mách nhau những chuyện như vậy. Nếu mách, nhất định thằng Hoạch sẽ bị đuổi học!

Đây là một kỷ niệm về môn TÁO BÓN HỌC.

Nhưng thú thật, chính tôi, tôi cũng không tin lời thầy lắm! Xin lỗi thầy giáo của tôi. Tôi đã vụng trộm ước ao rằng giá như mình luôn được táo bón. Tôi sẽ sung sướng nếu được làm một kẻ hy sinh. Tôi hy sinh để dạ dày tôi luôn biết mùi thịt cá. Tôi là kẻ THAM ĂN. Tôi vẫn đến nhà thằng Quyết, thằng Dề. Ở đó, chúng nó bắt thần lẩn bọc đất nướng và xé thịt mời tôi. Tôi XOI luôn. NGON! Tôi về khoe với mẹ tôi. Với tấm lòng hiếu thảo, tôi muốn mách cho mẹ tìm ra một nguồn thức ăn mới không mất tiền. Nhưng mẹ tôi rít lên:

_ Thế nữa cơ đấy! Nó ăn thần lẩn. Rồi mai đây nó sẽ ăn cả rắn ráo, cả rết, cả... giời ơi. Rồi nọc độc nó ngấm vào tim mày, vào óc mày ấy đồ ngu ạ. Mày sẽ chết lúc nào không biết cho mà xem.

Nhưng tôi không chết. Tôi chỉ thấy KHOÁI. Và tôi vẫn đến nhà chúng nó để được ăn “chất độc”! Nhưng bây giờ NIỀM HẠNH PHÚC DẠ DÀY ấy đã bị đe dọa.

_ Túc ơi, hôm nay thằng Cao học toán được mấy điểm?

_ Hai cô ạ. “Ngỗng” ấy mà!

_ Ủ. Cô hiểu rồi. Cao! Đứng vào xó nhà!

Tôi đứng vào xó nhà. Bát đĩa kêu leng keng trong mâm. Mùi thức ăn xộc vào mũi tôi. Nước bọt tôi ứa ra. Dạ dày tôi kêu ÒNG ỌC, kêu RẦM RỈ. Tôi

chảy nước mắt.

_ Từ rày mày CHỪA bị điểm hai chưa?

_ Con chưa rồi.

_ Đấy, nhớ lấy! Cho ăn!

Tôi vò lấy bát cơm ,và, nhai, nuốt. Nhai trấu tráo và nuốt vôi vàng.

_ Aên từ từ chứ không lại nghẹn!

Tôi đành giảm tốc độ.

Nhưng tôi vẫn không thể CHỪA BỊ ĐIỂM HAI!

_ Lỗi tại con đâu. TẠI THẦY CHO con đấy chứ!

Tôi cố cãi. Nhưng mẹ tôi không thèm nghe. Mẹ xếp tất cả thức ăn vào chạn rồi đi làm: “Đến chiều tao về mày mới được ăn nghe chưa!” Chao, đến chiều

kia ư? Tôi chết mất. Tôi đã cố đợi. Nhưng rồi tôi không thể chịu thêm được.

Tôi lần vào bếp và mở chạn ra: Chà, thịt kho, cá rán, dấm cà chua đập trứng.

Tôi nhón một miếng thịt bỏ mồm, húp mấy thìa canh. Chẳng thấy vui đi bao nhiêu, mẹ tôi biết sao được. Thế thì thêm một miếng nữa. Một miếng nữa.

Một miếng nữa... Bụng tôi ăm ồm.

24. _ Cao. Ai cho mày ăn vụng?

_ Đâu... con ...

_ Dấu vết rành rành ra đây mà còn chối. Được rồi...

Tôi bị thêm một điểm hai nữa. Mẹ tôi cho thức ăn vào chạn và KHOÁ LẠI!

Cả một buổi chiều tôi loay quanh bên cái chạn bị khoá. Tôi chọc thử ngón tay qua nan gỗ. Ngón tay tôi ngắn quá. Tôi lấy cái dũa. Tôi chọc được nhưng

không gấp được. Tôi mút đầu dũa. NGON VÔ CÙNG. Nhưng mà chả ăn

thua. Bụng tôi kêu ong ọc. Mắt tôi hoa lên. Tôi nhìn quanh. A. Chết với tôi

rồi. Nồi cơm vẫn đang ủ trong gio nóng. Tôi lôi nó ra và chẳng cần bát dũa,

tôi xọc tay vào bốc.

_ Vâng, bác cứ đi trước, em chạy qua nhà một tí đã!

Tiếng mẹ tôi. Chết tôi rồi. Tôi bê vôi nồi com lên định đặt nó trở lại chỗ cũ. Nhưng lóng ngóng thế nào tôi đánh ụp nó xuống. Tôi nhấc lên. Com đổ lẫ với gio. Con Đóm từ nãy đến giờ ngồi châu rìa thấy com đổ liền chạy đến. A, thế thì mặc mày. Tôi chùi vôi tay vào quần và chạy biến lên nhà đứng vào xó.

_ A, giỏi. Vẫn còn đứng đấy cơ à. Được, thế là biết điều. Đã THẨM ĐÒN chưa? Lần sau còn dám bị điếm hai hai nữa không?

Tôi gật gật đầu, mặt vẫn quay vào tường.

_ Cho ra ăn com. Lần này tao thương, lần sau nữa thì tao cứ đi hẫ cho đến tối mịt, rã họng ra thì thôi. – Mẹ tôi vừa nói vừa đi xuống bếp. Tôi nín thở lắng nghe. Rồi! Có tiếng mẹ tôi kêu, tiếng chửi, tiếng con Đóm kêu ăng ẳng.

_ Con ôn vồ. Gio nóng vậy mà dám ủi nồi com ra ăn vụng. Đổ hết mất rồi, khổ tôi chưa...

Mẹ tôi rên rĩ. Lại có tiếng “Bịch” và con Đóm tru lên cúp đuôi chạy. Có lẽ mẹ tôi đã ĐÁ nó. Mẹ tôi chửi con Đóm thêm một lúc nữa rồi chạy đi đâu đó, lúc sau mẹ tôi về và đưa cho tôi một cặp bánh chưng cóc:

_ Ăn đi, tạm cho đỡ đói. Tao đi đàng này một lúc rồi về nấu com cho mà ăn sau. Com kia con SỰC SẠC nó cơi VUNG ăn hết rồi!

Mẹ tôi đi ra, gặp con Đóm mon men về đến sân liền vồ lấy cái đòn gánh lao cho nó một cái. Con Đóm lại ăng ẳng chạy. Rõ khôn khổ thân nó. Lỗi đâu phải tại nó. Tôi thương nó quá. Mẹ đi rồi, tôi bóc chiếc bánh và đi ra ngõ tìm. Huýt huýt... Tôi gọi. Con Đóm ư ử chạy về. Đuôi nó vẫn cúp, bốn vó rúm lại. Nó run! Khổ chưa. Lỗi tại tôi. Tôi cắn một miếng bánh chia cho nó. Nó vẫy vẫy cái đuôi, đôi mắt ướt nhìn tôi như dò hỏi : Cậu không lừa tôi đấy chứ? Không, tao không lừa mày đâu Đóm ạ. Tao xin lỗi mày. Tôi nói nhỏ với nó và vút miếng bánh cho nó. Nó nhìn tôi một lần nữa rồi mới mon men đến với miếng bánh.

Bây giờ thì nó ngồi bên tôi. Hai chúng tôi cùng ăn chung chiếc bánh. Người nó vẫn run. Tôi vuốt nhẹ lên mình nó. Nó ư ử dụi cái mõm đen ướt vào chân tôi, cái đuôi ngoe nguẩy. Nó tốt thế đấy. Trước nó đã bị tôi làm cho gần chết. Vừa rồi nó lại chịu đòn thay tôi mà chẳng hề để bụng giận. Ăn đi Đốm ạ. Mai tao sẽ cho mày một bát cơm với cá. Tao sẽ dẫn mày ra nghĩa địa, dạy cho mày đi săn như con Quýt của thằng Quyết, thật đấy! Từ nay chúng mình sẽ là bạn với nhau suốt đời, nhá.

25. Cuối bữa ăn, mẹ tôi xúc cho con Đốm một bát cơm. Lừa lúc mẹ quay đi, tôi đã bỏ cho con Đốm miếng thịt. Mẹ tôi nhìn thấy. Mẹ đá cho con Đốm một cái, chộp vội lấy miếng thịt, cốc đầu tôi:

_ Mày sao thế, điên rồi à? Thịt ăn không có lại có thịt vớt cho chó. Mai rồi tao cho mày ăn cơm muối xem mày có nuốt được không?

Tôi bỏ dở bát cơm. Nước mắt tôi chảy ra. Không phải tôi khóc vì cái cốc đầu của mẹ. Tôi đau... nhưng ở chỗ khác.

26. Phải. Trong những ngày thơ ấu của tôi, tôi nhớ đã nhiều khi tôi bị làm đau, không phải từ cái ĐÉT MÔNG, TÁT MÁ, CỐC ĐẦU...

Như những con cá chép đỏ, những quả bóng xanh bị giật khỏi tay để lơ lửng mãi ngoài tầm với...

Như chiếc đèn ông sao cho đi phải đòi lại...

Như khi bài toán tôi tự làm được lại bị cho là copy.

Và cả sau này nữa, cả khi tôi đã lớn khôn, tôi vẫn tiếp tục bị làm đau, những cái đau vô hình...

27. Tết.

Đó luôn là những ngày kì diệu trong đời học sinh của tôi. Chúng tôi được nghỉ học để đón Tết.

Để mừng năm mới, mẹ may cho tôi một bộ quần áo mới khác: “Mặc ba ngày Tết thôi. Cầm dây bản vào để qua Tết tao gấp cất đi cho, sang năm Tết lại

mặc!” – Mẹ tôi dặn vậy.

Ồ. Chỉ mặc ba ngày tết. Lại còn cấm dây bản vào nữa. Thôi, tốt nhất là mẹ cắt ngay đi. Tôi chỉ thích những bộ quần áo mà với nó, tôi có thể dây bản vào tí chút cũng chả sao. Có thể ngồi bệt xuống cỏ; có thể dùng ống tay áo chùi mũi và ... có thể làm rách.

28. Dì tôi ở Thái Nguyên về ăn Tết cùng chúng tôi.

_ Dì mua cho cháu nhiều quà đây: Khẩu súng này, tí rồi dì dạy cách bắn.

Còn đây là ca nô! Lát nữa dì cháu ta ra ao, đổ dầu vào đốt, nó sẽ “xình xịch” chạy cho cháu xem. Aø còn con búp bê này nữa, cháu nhìn xem, nó biết nhắm mắt ngủ đấy. Không, đừng ấn tay vào lông mi nó như thế. Cháu cứ đặt nó nằm xuống, đấy, thấy chưa?

Tôi thấy rồi. Con búp bê BIẾT nhắm mắt ngủ thật. Chiếc ca nô bằng sắt, có cả ống khói nữa. Ôu ngoài sông thỉnh thoảng cũng có những chiếc ca nô chạy, nó chỉ to hơn thôi chứ không đẹp như ca nô của tôi. Còn khẩu súng, nó làm tôi mê đi. Tôi đã tưởng tượng ra được những ánh mắt vừa thèm muốn vừa khâm phục của lũ bạn khi thấy tôi giắt một khẩu súng như thế này vào cặp quần. Tôi sẽ được làm chỉ huy!

_ Cửa cháu tất cả chứ dì?

_ Ừ, cửa cháu tất. – Dì âu yếm hôn lên má tôi và xoa đầu tôi.

CỦA TÔI TẤT! Tôi thấy mình như đang mơ. Tôi lại cầm từng thứ lên ngắm nghía. Không. Có lẽ tôi sẽ đem cho cái Tâm con búp bê. Tôi sẽ lén bỏ sang nhà nó, nhất định con bé sẽ tin rằng có cô tiên hay ông bụt đã hiện lên mang cho nó như đã cho cô Tâm quần áo đi hội như trong truyện. Còn tôi, tôi là con trai. Phần tôi sẽ là chiếc ca nô và khẩu súng...

_ Cao! Đưa đây cho mẹ.

_ Ừ. Của con chứ.

_ Mà lại muốn xoi đôn hả?

_ Cháu đưa cho mẹ xem một tí. – Dì bảo.

Tôi đành đưa cho mẹ. Mẹ tôi cầm tất cả những thứ đó lên, lật đi lật lại, ngắm nghía và... cho tất cả vào tủ.

_ Ứ. Của con, trả con đây! – Tôi sấn tới, gào lên.

Mẹ tôi đẩy tôi ra, lườm mắt:

_ Hồn!

_ Chị cứ để cho cháu nó chơi, cất đi làm gì? – Dì tôi ngạc nhiên.

_ Dì không biết tính thằng này. Nó là cái thằng PHÁ. Đồ chơi mà rơi vào tay nó thì chỉ một lúc là tan ngay. Tháng trước nó đã phá của bố nó một chiếc đài dây. Bố đi làm, con ở nhà lấy dao nạy đài ra “xem có người nắp trong ấy không”. Chả là nó thấy cái đài “NÓI ĐƯỢC” mà!

Dì tôi cười kéo tôi vào lòng:

_ Cháu tôi sau này chắc thành kỹ sư! Và dì quay sang mẹ tôi: - Chị cứ đưa đồ chơi cho cháu. CHO NÓ NGHỊCH PHÁ CŨNG ĐƯỢC, mấy lì... Cháu nó đâu có phá, nó chỉ muốn được NGHIÊN CỨU, TÌM HIỂU thôi mà, đúng không? – Dì hỏi tôi và nháy mắt.

Tôi vội thưa:

_ Vâng, con sẽ không phá.

_ Mày không phá thì rồi mày lại sẽ vui đầu vào đấy rồi chẳng chịu tư tưởng gì đến chuyện học hành thì còn tệ hơn. Thôi, cứ cất đi, bao giờ mày lớn hăng hay!

29. Tôi không kịp lớn. Đúng hơn, những đồ chơi của tôi không đợi tôi kịp lớn. Chúng đã lần lượt ra đi ngay vào sáng hôm sau.

Sáng mùng hai, mẹ tôi bàn thân ngồi tính xem phải đến Tết những nhà ai: ông chủ tịch xã, ông đội trưởng đội sản xuất, ông phòng thuế, cả bác Tộ bố thằng Túc nữa... Mẹ tôi xếp vào chiếc làn cói chai rượu màu, mấy phong bánh khảo, mấy chục cam...

- Mẹ mày nên đến Tết cả ông hiệu trưởng trường thẳng Cao, cả thầy giáo trực tiếp dạy nó nữa... - Bố tôi nhắc.

Mẹ tôi lại thừ người ra một lúc rồi đứng dậy lấy trên bàn thờ xuống hai hộp mứt.

_ Nhìn mà nhớ con nhá. Bố mẹ mày đang phải bóp mồm bóp miệng để đi lễ lạt nhà người ta đây. Cố mà học cho giỏi, sau này làm nên ông to bà lớn cho tao mừng!

_ Được, con tôi sau này nó sẽ làm CHỦ TỊCH HUYỆN. Lúc ấy người ta sẽ lại đến Tết mình! – Bố tôi cười nói vậy.

Mẹ tôi chỉ thở dài. Người lảm bảm bấm đốt ngón tay, lục lại các thứ trong làn, lại thần mặt ra và rồi cuối cùng tặc lưỡi, mở tủ lấy tất cả đám đồ chơi của tôi, ấn cả vào làn, và ra đi...

_ Dì ơi, mẹ mang đồ chơi của cháu đi đâu?

_ Cao đi chơi với dì nhá. Dì cháu ta ra xem chợ ngày Tết, ngắm thử có gì thích nữa ta mua nào!

Dì không trả lời câu hỏi của tôi mà lại rủ tôi vậy. Dì dắt tôi ra chợ. Chợ quê tôi ngày Tết chả có gì. Dì cháu tôi đi dạo một vòng và cuối cùng dừng lại trước hàng bán con tò he và gà đất:

_ Ô ó o... o. – Tôi ra về với con gà đất bôi phẩm màu xanh đỏ gáy trên môi.

_ Ê, giơ tay lên! – Một tiếng quát.

Tôi giật mình. Thằng Túc ló đầu sau hàng rào dâm bụt. Trong tay nó là một khẩu súng nhựa. ĐỘP! – Khẩu súng ấy chĩa thẳng vào ngực tôi. Tôi choáng váng và cảm thấy tim tôi bị trúng đạn. Tôi bị trúng đạn bởi khẩu súng của tôi. CHÍNH NÓ ĐẤY!

30. _ Anh Cao ơi... Ô, sao anh khóc?

_ Đâu, tao có khóc đâu?

_ Có mà. Kia kia, đấy, mắt anh có nước.

_ Bụi nó bay vào đây.

_ Thật hả. Thế để em đánh cái bụi cho.

Cái Tâm giơ tay lên đánh vào khoảng không. Tôi cười. Nó cũng cười. Tôi cho nó con gà đất.

_ Đi sang nhà em chơi đi. Nhà em có kẹo, bánh và cũng có nhiều các thứ nữa.

Cái Tâm nói thật. Nhà nó có kẹo, bánh và nhiều các thứ! Bác Tám bảo chúng tôi cứ việc THẢ CỬA. Tôi cầm kẹo bằng răng, nhặt đường ở đĩa bằng lưỡi. Bác Tám nhìn tôi cười, khen tôi giỏi! Chúng tôi lấy chuối làm lợn và dùng dao mổ thịt. Tôi chống tay xuống giường, chân đập vào tường chổng lên “trồng cây chuối”. Cái Tâm đưa con gà đất lên môi. Ò ó o... tiếng gà gáy như reo.

Kao Sơn

KHÚC ĐỒNG DAO LẮM LÁP

KHÚC 3

CHO CỐC Ở NHÀ

1. Hè đến.

Chúng tôi được nghỉ học. Và đó là những ngày tuyệt vời.

_ Cho mày chơi một tháng rồi tao gửi lên Thái để dì mày kèm cho có sức mà theo lớp mới.

Được một tháng? Thôi cũng được.

Lại rủ nhau lang thang đi hái mâm xôi, vặt trộm táo hoặc chơi trận giả. Có

thể ra nghĩa địa tìm nhặt những nải chuối, phẩm oản, những bộ quần áo bằng giấy xanh đỏ người ta đặt trong các xó bụi. Bà tôi bảo đó là đồ cúng của những người không có con, ai ăn phải sẽ bị ma nhập vào người và chịu thay phận không con cho người cúng. Lúc đầu chúng tôi sợ, nhưng sau, cái thèm và cái tò mò còn lôi cuốn hơn. Chúng tôi ăn thử. NGON! Ăn thêm. Dần thì vợ được là chia nhau chén sạch. Chúng tôi còn bé, không có con cũng chả sao. Nhưng thường là tôi hay ra trường, xuống chỗ bếp của nhà trường để chơi. Bố thằng Dề làm lao công ở đó. Trong kỳ học, bác quét dọn các lớp và khu văn phòng, nấu nước đổ vào phích cho các thầy cô giáo và chăn nuôi đàn lợn để khi nào trường có liên hoan thì giết thịt. Lúc khác bác trồng rau. Vườn rau của trường mỗi luống do một lớp làm, cắm biển đề tên lớp để đánh dấu và chấm điểm thi đua. Bác góp phần chăm bón thêm, rau mọc rất tốt. Nhưng thích hơn cả với bác, có lẽ là việc chăm sóc mấy con gà chọi. Bác nuôi gà chọi để thỉnh thoảng đi thi đấu. Bác chăm đàn gà chọi của bác hơn cả chăm thằng Dề. Bắt đầu là từ cách chọn trứng. Bác bảo trứng tròn là trống, trứng dài là mái. Gà con nở ra, khi đã ráo lông, bác bắt từng con ra “*bấm mỏ cháu*” tức là bóc đi cái chấm nổi lên ở đầu mỏ để lúc lớn lên đi đấu mỏ không bị tróc. Trong đàn gà con đông đến hơn chục con ấy bác lại chọn ra những con thường đi ăn lẻ xa đàn một mình hoặc ngược lại, con nào khi đã no mồi đến nằm áp ngay bên mỏ mẹ. “*Thứ nhất ăn sâu, thứ nhì châu mỏ*” mà. Bác giải thích cho chúng tôi thế. Tôi rất yêu những con gà ấy của bác và cũng đã từng tham gia nuôi chúng nữa. Thằng Dề hay rủ tôi đi bắt ngoé về cho gà ăn. Bố thằng Dề đặt tên cho từng con gà theo tên những hảo hán trong truyện “Thủy Hử”: Con mái chân vàng là Cố Đại Tẩu. Con đực lông xám, cổ đỏ tía có đuôi căng dày vẩy mà bác bảo đó là lớp “khâu đao” thì được mang tên Võ Tòng. Con đực lông đen nhánh mà mỗi khi bé nó lên bác thường hát: “*Chân chì, mắt éch đếch sợ bố con thằng nào*” được mang tên

rất oách: Hoắc Toàn Phong Lý Quý! Cứ dăm sáu ngày bác lại cho gà ra đấu thử.

Tôi không biết những cuộc chơi gà chính thức diễn ra như thế nào nhưng mới chỉ xem những cặp gà của bố thằng Dề luyện đấu với nhau tôi đã thấy khoái không thể tưởng được. Thường thì cái cảnh ấy diễn ra như thế này: Bố thằng Dề lấy phen quây lấy một vùng đất nho nhỏ, đổ cát dày vào đấy gọi là “sới”. Bác bắt gà ra, trùm lên mình gà một cái bao vải nhỏ trong đựng cát và xua cho gà chạy nhảy qua những thanh ngang cao. Bác gọi đó là thuật “luyện gân cốt”. Những chú gà chơi sau nhiều lần đeo cát nhảy qua rào cản, khi được bỏ túi cát ra sẽ có sức bật cao rất tốt. Tiếp đó là tập “*vằn lòng*”. Gà được “*vằn lòng*” nghĩa là gà được đem ghép đôi đấu thử: Mỗi con được bịt mỏ bằng cái túi da nhỏ. Cựa cũng được bịt hoặc quấn vải. Những chú gà chơi xông vào nhau, mỏ bị bịt không mổ được, chủ yếu dùng sức để xô vào nhau là chính, ngã oành oạch. Chúng tôi ngồi xung quanh hò reo, cổ vũ. Thường thì cặp Lý Quý – Võ Tòng hay cặp đôi tập với nhau và rất ít khi phân thắng bại. Con Cố Đại Tẩu thỉnh thoảng mới được đo sức thử với “giới mày râu” – Chó giống cha, gà giống mẹ, chức năng chính của con Cố Đại Tẩu là sản sinh ra những “trang anh hùng hảo hán”! Tập xong bác lấy nghệ, lấy cây ngải cứu, mở nắp hòm gỗ lấy một nhánh củ tam thất ra đem giã rồi đun với nước giải bóp cho gà, xoa lên các vết thương và bóp đùi cho chúng. “*Đây là cách luyện để có mình đồng da sắt đây!*” Bác giải thích cho chúng tôi vậy.

Cũng từ chuyện luyện “mình đồng da sắt” này mà có lần tôi bị mẹ nện cho một trận nhớ đời. Chả là cả tôi và thằng Quyết, thằng Dề đều mơ ước sau này trở thành võ sĩ. Học cách các con gà tập luyện gân cốt, chúng tôi buộc túm chặt hai ống quần, cho cát vào và tập chạy nhảy. Sau buổi tập, người tôi bị xây xước và chổ và thằng Dề đã lấy củ của bố cho tôi một nhánh gừng(nó

bảo nghệ với gừng là một), nắm ngải cứu và bảo tôi đá một ít vào bát rồi trộn và đem xoa bóp khắp người. Xót ghê gớm. Nhưng tôi cố chịu. Mong muốn được là người có “*mình đồng da sắt*” đã giúp tôi chịu đựng được cái xót ấy. Nhưng chỉ có điều là sau đấy, cả người tôi đã bốc lên một thứ mùi không dễ gì dấu đi được. Và mẹ tôi đã phát hiện ra. Tôi bị xoi roi, bị kì cọ, bị bôi thuốc đỏ và bị “*cấm bước chân ra khỏi giường*”.

2. Tôi có thể bị xoi roi, bị kì cọ, bị bôi thuốc đỏ – được hết! Những thứ đó có thể chịu được. Nhưng “*cấm bước chân ra khỏi giường*”? Chà. Hình phạt thế là hơi nhiều rồi đây. Chính bà tôi đã từng mắng mẹ: “*Chị đầy thằng bé vừa vừa chứ. Nó còn bé tí thế. Có gì không nên không phải thì BẢO cho nó. Nay đòn, mai phạt. Không khéo rồi chị làm nó không lớn được cho mà xem.*” Đấy, thấy chưa. Thế mà mẹ tôi... Không, tôi phải mách bà mới được. Chờ mẹ đi khỏi, tôi lên ngay. Lúc đầu cũng có sợ đôi chút. Nhưng khi ra đến đường là tôi đã PHỎN lắm. Con đường làng ngày hè đầy nắng, đầy cát vàng. Bụi tre đầy tiếng chim, đầy gió. Vạt cỏ đầy cào cào, đầy hoa dại. Tôi xéch lại quần cho khỏi tụt. Bộ quần áo mới thật bất tiện. Hai ống quần cứ đập vào nhau, xột xoạt đến khó chịu. Cáu tiết, tôi cúi xuống xắn lên trên đầu gối. Dễ chạy rồi.

_ Xung phong! – Đàng sau tôi chả biết từ đâu chui ra một toán những đứa trạc tuổi tôi. Chúng hò hét, đuổi nhau và vốc cát ném nhau. Một đứa chạy qua và ném vào tôi MỘT CÁI GÌ ĐÓ. Hay thật. Tôi cúi xuống cũng vơ vội nắm cát. Xung phong! Chúng tôi GIANG THĂNG CÁNH NÉM. Bụi cát mù mịt. Cát ào vào đầu tôi, chui vào cổ áo, lọt vào mồm. Kệ, cứ chơi. Hình như có ai đó quát. Tôi làm như không nghe thấy. Những đứa khác cũng vậy. Tôi vừa chạy khỏi một đứa nào đó, đuổi theo một đứa nào đó. Ống quần lại tụt. Tôi ngã vập mặt xuống đường. Có thằng nào đó nhảy cười lên lưng tôi “*nhong nhong*” mấy cái rồi lại ù chạy. Tôi nhìn theo cái quần cộc của nó và

thèm đến ứa nước mắt.

Khi tôi xắn lại xong được hai ống quần, ngừng lên thì bọn “bạn” tôi đã biến đâu hết. Trên đường chỉ còn toàn là người lớn. Họ cũng đang đi chợ. Tôi co giò phóng một mạch, vừa chạy vừa thở. Và khi sắp không còn hơi để thở nữa thì chợ đã hiện ra.

Ở đầu cổng chợ có một cái lều thợ rèn. Hai người thợ đang làm việc. Họ đều cởi trần, quần nâu dài xắn lên quá gối. Phì, phì, phì – chiếc bễ kêu. Những hạt than nổ lép bép và phun khói xanh. Một thổi sắt sáng chói được lôi từ trong đồng than ra đặt lên đe.

_ Bắt đầu!

Bác thợ già reo lên khoái chí và một tay cầm kìm dài kẹp chặt miếng sắt đỏ đặt lên đe, một tay cầm chiếc búa con gõ nhẹ lên miếng sắt ấy để gạt đi những xỉ than bám quanh. Anh thanh niên rời ống bễ bước tới cầm lấy chiếc búa to giờ cao lên. “Chạt, choang, chạt, choang” – tiếng búa nện chững chặc và mạnh. Từng chùm hoa lửa bắn ra. Tôi hoảng hốt nhảy lùi lại. Những viên lửa nhỏ bắn vào hai người thợ và CHUI BIẾN vào họ. Tôi lè lưỡi thán phục và nghĩ người ra chiêm ngưỡng cảnh người ta cho vào bếp than những cục sắt và vắt ra cho khách người thì con dao đã được đóng chuôi gỗ sáng loáng, người thì chiếc liềm cong như một dấu hỏi.

Có sắc không đây, ông cả?

_ Bác cứ đem về dùng thử. Hễ không ưng ý lại đem ra đây lấy tiền về! – Bác thợ cả vui vẻ nói vậy.

Trông bác thấp bé, da xanh tái, nhưng rõ ràng là vui tính và dễ dãi. Bác hào phóng trao cả chiếc gáo dừa treo trên vách cho khách. Và những ông khách tự tay moi lấy trong gáo những dùm thuốc Lào đem vo tròn nhét vào nõ điều, gắp một hòn than nhỏ còn đỏ bỏ lên trên, phồng gân cổ rít những hơi dài sòng sọc.

Khó khăn lắm tôi mới có thể rời khỏi cánh thợ rèn. Tôi bước hẳn vào chợ. Chợ ngày hè thích thật. Người đông như kiến. Trên ụ đất cao xây tròn bao quanh gốc cây bàng lớn là những bà hàng xén. Bà tôi cũng bán ở đó. Nhưng chưa đến với bà bây giờ được. Cứ đi loanh quanh một vòng xem đã. Tôi đến hàng rau, hàng gạo. Xì, chán! Những lưng áo nâu vàng mồ hôi muối đóng khoang trắng. Oàn quá. Chả nghe rõ gì. Dãy hàng cá. Oà, con cá chép to ghê. Bao giờ lớn tôi sẽ câu một con như vậy.

_ Cheng cheng – Tùng tùng tùng, cheng – A, một đám đông. Tôi chạy tới. Ở góc chợ có một vòng người nhón nháo. Có tiếng trống, tiếng thanh la vọng ra từ đó. Tôi cố kiểm soát nhìn. Chỉ thấy toàn lưng với gáy.

_ *Tết phục tứ khai, ngời có pìn đồng da sát*, choeng choeng, tùng tùng tùng – Tiếng trống chiêng lại thúc. Trời ơi làm thế nào bây giờ? Tôi cố chui đầu vào. Không nổi. Người chen chặt cứng. Điền tiết, tôi nhắm mắt lùi lại một tí, chắp hai tay vào nhau giơ thẳng về phía trước và nhắm một cái HÁNG đàn ông cao to, lao vào.

_ Ôi, con cái nhà ai đây. Ái, ối... Ê, oắt con. Làm gì mà chen khiếp thế! Tiếng kêu, tiếng quát. Tai tôi bị xoắn. Tóc bị giật. Đầu bị cốc, lưng cũng bị mấy cái phát rít rạt. Tôi nghiêng răng cố chịu. Và tôi mở mắt ra. À. Thấy rồi. Một người đàn ông lực lưỡng, mình để trần, lộ ra những bắp thịt cuộn cuộn, đầu chít chiếc khăn nhiễu đỏ, chiếc quần rộng ống màu vàng nghệ buộc túm sát mắt cá chân đang múa những điệu võ lạ mắt. Bất chợt, người đó đứng sững lại và giơ một tay ra. Một thằng bé cao gầy gấp đôi tôi, cũng quần vàng áo đỏ, đi giày vải đen, cầm một thanh kiếm sáng loáng nhảy tới, ráng hết sức chém “phập” một nhát thật mạnh lên cánh tay để trần của người đàn ông. Một tiếng thét ghê rợn bật lên. Tôi hoảng sợ nhắm nghiền mắt lại. Có tiếng đứa trẻ con nào khóc. Nhưng ngay sau đó, át đi tất cả là những tiếng reo thán phục. Tôi mở vội mắt ra. Cánh tay của người đàn ông VẪN CÒN.

_ Khiếp, lưỡi kiếm sắc chém mạnh thế mà bị bật ra như chém vào cao su!

_ Có lẽ ông ta “*mình đồng da sắt*” thật.

_ HÃI đấy. – Mọi người trầm trồ, bàn tán.

_ *Cao xao phàng – cao hộ cột, loại tạc pệt tột, mua dai, ai mua dai, nhẵn kẻo khết lào...*

Người đàn ông đã thôi múa võ và cầm trong tay một xấp giấy cao đen đi chào khách. Tôi để ý thấy không có mấy người không mua thuốc của ông ta. Giá có tiền, tôi cũng mua. Tôi len đến bên thằng bé cầm kiếm. Nó đang giơ thanh kiếm cho mọi người xem thử. Tôi đánh bạo sờ. Đúng, kiếm THẬT.

3. Đã thấy kiến bò bụng!

Thôi, tạm biệt bác lò rèn, tạm biệt đám hoa lửa, tạm biệt con người mình đồng da sắt. Tôi sẽ nhớ đến các người trong mơ. Tôi đến hàng bà tôi đây.

_ Ô kìa, Cao. Sao lại ra chợ một mình thế này con?

_ Cháu NHỚ bà!

_ Cha tông môn mày. Bà đi chợ, tối về chứ có gì mà phải nhớ. Chắc lại nhớ cái bát bún mọc chứ gì? Vào đây nào. Kìa, sao quần lại xắn cao vồng lên thế này? Giời đất, sao mà người ngợm toàn cát thế con. Đầu, cổ, tóc nữa này. Chết. Chắc bị đũa nào nó bắt nạt ném cho hả?!

Bà tôi rồi rít. Bà rên lên. Bà xoay tôi như chong chóng. Bà có vẻ rất XÓT. Tôi khoái chí vì thấy bà XÓT như vậy. Nhưng tôi không muốn để bà hiểu rằng tôi bị bắt nạt: “Cháu đã NÉM NHAU với bọn nó đấy!”

- Ném nhau gì. Mày bé tí thế này thì ném được ai! Thôi ngồi đây để bà đi xin chậu nước bà rửa cho. Ủu cái gì. Ngoan rồi bà mua cho cặp bánh giò. Hay là ăn bún mọc? Bà bảo bác Thoại bác ấy làm cho một bát nhá. Nhưng mà phải rửa mặt mũi chân tay đi đã. Cứ để như THĂNG HÈ thế này mà về thì con mẹ mày nó CHÔN!

Vâng. Thì bà đi nhanh đi. Bà muốn RỬA cho con thế nào cũng được. Bánh

giò? Bún mọc? Aên thứ gì bây giờ? Chưa chi nước miếng tôi đã ứa ra. Giá như được ăn bánh giò trước, rồi rửa ráy xong ngồi chén bún mọc! Mà không phải chén bún mọc ở đây. Tôi sẽ đến hàng bác Thoại. Nhất định bác sẽ NHẬN RA TÔI. Ngày TÔI CÒN BÉ, nhà bác Thoại ở gần nhà tôi, tôi vẫn thường chạy sang để bác bắt đứng khoanh tay chào, hoặc hôn lên cái má dính đầy bột gạo của bác rồi chạy khoe với mẹ chiếc bánh nếp trong tay. Sau này bác chuyển nhà ra chợ để tiện cho việc làm hàng. Nhưng nhất định bác chưa quên tôi. Thấy tôi bước vào hàng bác sẽ ngạc nhiên lắm. Bác sẽ mừng nữa. Bác sẽ chạy đến nắm tay tôi, kéo ghế MỜI tôi ngồi và trình trọng đặt trước mặt tôi đĩa rau thơm cùng bát bún mọc thơm phức. Ôai, muôn năm bác Thoại. Muôn năm những sợi bún dài nhỏ trắng tinh, những viên mọc kì diệu nhúng trong thứ nước dùng nổi vầng vàng ngậy, nóng đến chảy nước mắt nước mũi nhưng là những giọt nước mắt nước mũi của sung sướng và hạnh phúc!

4. _ Cao ơi, đi xem đấu gà không?

Trời, lại còn phải hỏi. Đang loay hoay với cái tàu chuối định làm một khẩu súng cho cuộc đánh trận giả tới, nghe thằng Quyết gọi, tôi vút luôn và co giò phóng theo nó. Chúng tôi chạy ra bếp trường. Thằng Dề đang đứng đợi: Sao lâu thế, có khi gà nhà mình vào trận rồi đấy!

Cả ba lại chạy. Bãi đấu gà thường được chọn ở một vị trí “trung gian” giữa xã tôi và xã bên cạnh. “Ra bãi đến thôn Năm” – Thằng Dề vừa chạy vừa bảo. Tôi biết bãi ấy. Vào dịp tết người ta hay tổ chức đua thuyền, leo cầu ngô, đấu vật và đu tiên ở đó. Khi chúng tôi ra đến nơi, bãi đã có đông người và hình như một số cặp đấu đã xong. Bãi được chia làm ba khu, mỗi khu vây vòng bằng dây thừng cho một sới. Lòng tôi thoáng chút ghen tị khi thấy nhiều người lớn trong bãi biết thằng Dề. Họ chào nó trước và chỉ cho nó “sới nhà”. Bố thằng Dề đang tháo miếng da bịt mỏ cho con Võ Tòng.

Con Lý Quỳ “chân chì mắt ếch” thì chưa. Như đã thạo việc, thằng Dề ngồi ngay xuống ôm lấy con Lý Quỳ và cẩn thận gỡ vòng vải cuốn quanh cổ chân nó ra, để lộ cặp cựa nhọn như bút chì và cứng như thép. Thằng Dề rất yêu con Lý Quỳ và chúng tôi thường cùng nhau chăm sóc nó. Tôi biết con Lý Quỳ có một chiếc “vây cáo” rất lợi hại. Nó giống như một chiếc cựa phụ nằm sóng ngay với cựa chính ở cạnh bên phải. Con nào lớ ngớ bị xoi miếng hầu dọc của nó là “toi” ngay, gãy cổ như bỡn.

_ Số 8 và số 21 chuẩn bị. – Có tiếng hô.

Một ông trong ban tổ chức đến bên bố thằng Dề yêu cầu cho kiểm tra. Mỗi con gà được đăng kí không phải theo tên đặt mà là theo số. Số được viết trong một miếng giấy nhỏ và quấn quanh ống quấn buộc lại cẩn thận để không làm vướng gà khi đấu. Con Võ Tòng mang số 8, con Lý Quỳ mang số 15. Tôi không khoái cách gọi theo số này. Gọi theo tên nghe oách hơn. Nhưng thôi, đó là việc của người lớn.

_ Bắt đầu! – Khi tiếng hô của ông quản trò cất lên tôi mới kịp nhìn sang bên kia. Con số 21 là một con xám, đầu công mình cóc, cánh vỗ chai, dáng rất nhanh nhẹn. Vừa được thả ra nó đã vươn cổ đánh một đòn gió và liệng đi vài vòng đẹp tuyệt. Tiếng vỗ tay ran lên cổ vũ cho cho điệu “ra ràng” của nó. Tôi nhìn sang thằng Dề. Mặt nó chẳng nói lên một điều gì cả. Một tay vẫn ôm con Lý Quỳ, một tay nó vỗ nhẹ lưng con gà yêu như muốn nói: Cứ bình tĩnh, rồi sẽ đến lượt mày thôi. Con Võ Tòng được bố thằng Dề buông ra. Với cái vẻ dạn dày chiến trận, con Võ Tòng không hề điệu dàng, cũng chẳng tỏ vẻ nôn nóng. Nó khoan thai tiến lên vài bước, cái tảng dày trước ngực ưỡn ra, bộ lông đuôi lá và khê hát hát. Nó dừng lại đợi địch thủ, cái mỏ có ba múi nổi vòng thế “Tam sơn” quặp như mỏ diều hâu vươn cao.

Tiếng hò reo chỉ thực sự bùng lên khi con xám số 21 sau một vòng liệng biểu diễn đã bắt ngờ áp sát ngay đến bên hông con Võ Tòng, nhảy lên ra một

đòn quyết liệt và nhanh đến nỗi con Võ Tòng nhảy né sang trái tránh, thì mi mắt bên phải của nó đã bị chiếc cựa nhọn của con xám vạch cho một vết khá sâu. Thắng được một đòn con xám lại liệng một vòng. Nhưng ngay khi vòng liệng của con xám mới gần kết thúc, con Võ Tòng đã áp ngay tới. Hình như từ cú chịu đòn đầu tiên con Võ Tòng đã biết ngay được chiêu độc của con xám là miếng đá nên nó chủ động áp sát. Con xám bị lỡ nhịp đành luồn đầu chui qua bụng con Võ Tòng rồi nhanh chóng ngoảnh lại mổ một nhát vào đầu đối thủ. Hình như con Võ Tòng chỉ đợi có vậy. Nó hơi dướn mình lên một chút. Nhát mổ của con xám trúng vào dưới cổ con Võ Tòng. Bất thần con Võ Tòng nhảy dựng lên. Con xám chưa kịp nhả mổ, đầu nó đã bị kéo ngược để lộ ra toàn bộ khoảng điều. Tôi không kịp nhìn điều gì xảy ra tiếp theo, chỉ thấy bỗng dưng sau cú nhảy dựng ngược của con Võ Tòng thì con xám bỗng nhiên đập cánh quay tròn lông lốc. Nhưng nó chỉ quay được một chỗ. Đầu nó bị chiếc mỏ như mỏ điều hâu của con Võ Tòng ghim chặt. Một cú nhảy ngược nữa. Cái đầu con Võ Tòng cúi xuống giữ chặt đầu con xám, cổ nó cong xuống, toàn thân tung lên trong một cú đá khủng khiếp của miếng hầu dọc. Tôi nghe tiếng người hét trong tiếng reo hò và nhìn rõ khoảng da dưới điều con xám bị xé một rãnh sâu đến nỗi chiếc cựa của con Võ Tòng bị mắc vào đó làm nó bị ngã. Cả hai con đều lăn. Người ta chạy vào tóm lấy cả hai và phải khó khăn lắm mới gỡ được đầu con xám ra khỏi mỏ con Võ Tòng. Ngực con xám đầy máu, cổ nó ngoẹo về một bên.

_ Gãy cổ thế thì không cứu được. Lá chanh thôi.

Có giọng một ai đó rất quen vang lên ở sát ngay bên tôi làm tôi giật mình quay lại: bác Tộ. Bác không nhìn tôi mà nhìn con gà xám. Không hiểu sao bỗng dưng tôi thấy sợ. Mãi sau này tôi cũng không hiểu được tại sao lúc đó tôi lại sợ. Có thể là vì tôi đã nhìn thấy máu, máu thật sự của kẻ tử trận, hay vì chính cái giọng được nói ra một cách lạnh lùng không một chút xúc cảm

ấy? Tôi không biết.

Cuộc chơi gà hôm ấy kèm theo trận thắng quá nhanh của con Võ Tòng không đem lại sự hài lòng của mọi người. Người ta chờ đợi một trận thư hùng, một trận sống mái quyết liệt kéo dài kia. Chúng tôi cũng buồn. Rốt cuộc cả hai con gà của thằng Dề đều bị loại vì không tuân thủ cuộc chơi. Lẽ làng là tất cả các con gà đã đăng kí đều phải cho đấu để chọn ra con vô địch. Con Võ Tòng đã thắng con xám, các con gà khác khi được thả vào sới đều bỏ chạy ngay hiệp đầu tiên. Còn lại con Lý Quý. Bố thằng Dề bảo: gà cùng một mẹ không cho đá lẫn nhau.

5. Kỳ nghỉ hè của tôi sẽ tiếp tục trôi đi như vậy: yên bình với những trò nghịch ngợm vô hại và nếu có một lúc nào đó tôi bị đòn thì nỗi buồn cũng chóng qua. Đúng lúc cuộc sống đang diễn ra bình yên như thế thì một chuyện xảy ra làm nhiều người trong thôn sững sốt.

Aáy là một buổi sáng khi tôi còn đang ngồi vét cơm nguội thì thằng Quyết và thằng Dề chạy vào báo một tin động trời:

_ Con tàu của chúng mình bị chiếm rồi.

_ Ai chiếm? – Tôi ngạc nhiên.

_ Ông thằng Túc!

_ Xi... Bọn mày nói phét. Thằng Túc làm gì có ông?

_ Sao không? Ông nó bỏ làng đi từ lâu lâu lâu rồi, ai cũng bảo chết. Bây giờ về rồi, ông ấy về và chiếm con tàu của bọn mình để ở. Cả làng người ta đang nói, mày không biết sao?

Tôi lặng đi. Cái tin này quả quá sức tưởng tượng của tôi. Tôi nhìn mặt hai đứa. Chúng có vẻ không đùa. Chúng tôi kéo nhau ra sông. Con tàu vẫn đó. Những con sóng vẫn bình yên vỗ vào bờ cát, vỗ vào mạn tàu. Con tàu không trả lời. Nó im lặng nằm, mỗi một nghiêng về một bên lợi nước. Cát đã bám được nó và đang hút chìm nó xuống. Đã bao năm rồi con tàu vẫn im lặng,

một sự im lặng gần như kiêu kì, nhẫn nhục. Nó giống như một viên tướng già đang sống những ngày cuối đời: phần chí và cô độc. Những lớp sơn chống gỉ cuối cùng cũng đã bong ra. Ôu một đôi chỗ, lớp vỏ sắt bọc ngoài đã bị những con hà đục thủng. Trước cửa buồng lái, nơi xưa kia chắc vẫn thường xuyên kiêu hãnh phản chiếu ánh nắng mặt trời trên những tấm kính trong suốt, bây giờ trông không như một đôi mắt chết. Đôi mắt ấy ngày đêm mở to nhìn thẳng về phía trước, nhưng chẳng thấy gì cả.

_ Vẫn nguyên đấy thôi! – Tôi ngạc nhiên.

_ Nguyên là thế nào. Mà nhìn thấy cái ván cầu không? – Thằng Dề bám và chỉ cho tôi.

Quả có ai đó đã bắc từ bờ lên tàu một cái ván cầu thật.

_ Chúng mình ra tận nơi xem sao đi.

_ Đứng. Người ta đang cắm đấy.

_ Ai cắm?

_ Người ta!

6. Đến tới khi mẹ tôi về thì mọi chuyện đã rõ...

Lão Tác người làng tôi, nhưng lão đã bỏ làng đi từ tận những năm năm sáu, năm bảy gì đó. Hồi ấy lão cũng đã có vợ con (bà Tác và bác Tộ bây giờ), có một nếp nhà và một mảnh vườn để cày cuốc. Nhưng lão đã rút tất cả đấy để theo người ta đi buôn. Nguyên nhân nào đã thúc đẩy lão làm chuyện đó? Có phải lão mơ một cuộc làm giàu nhanh chóng, hay bị quyến rũ bởi những câu chuyện ly kỳ hồi hộp của đời sông nước mà đám khách buôn đường thủy thường đem ra kể với nhau và với đám dân làng ra chơi bên những bếp lửa đốt rải rác trong đêm trên suốt dải triền sông này? Hay chính cảnh sống lầm lụi, bấp bênh của đời cày cuốc đã làm lão hoảng sợ, chán ngán và cuối cùng đã rút lão ra khỏi nơi lão đã sinh ra, để ném vào cuộc đời nay đây mai đó.

Không ai biết. Bởi lão đi rồi đi biệt. Chỉ có những tin đồn bay về. Có người

bảo gặp lão làm thầu gỗ ở phố Lạng, giàu lắm. Có người bảo thấy lão đang buôn da thú ở mải Lào Cai, năm ngón tay đeo đầy nhẫn vàng. Lại có người nói, chính họ đã tận mắt nhìn thấy lão đi gánh đồ thuê cho một gánh xiếc rong bán thuốc cao dán, rách rưới và gầy ốm. Cuối cùng, một người bà con làng ngoại lão làm nghề mộc trên Thái Nguyên về cho biết là lão hiện đã lấy một người vợ khác. Đó là một người đàn bà bị chồng bỏ vì không có con, làm nghề buôn bè và rất giàu. Lão Tác sống với người đó và cả hai vẫn tiếp tục buôn bè. Chuyện ấy sau được nhiều người khẳng định là đúng..

Còn bây giờ thì lão Tác đã trở về thì tất cả lại mù tịt. Chả ai biết vì sao lão lại về. Liên mấy buổi tối, thím Quyết sang nhà tôi chơi. Câu chuyện giữa thím với mẹ và bà tôi quanh đi quẩn lại vẫn xoay quanh việc lão Tác trở về. Tôi chui vào màn, vờ ngủ nhưng tai thì động lên.

_ Thế ý bên bác Tộ thế nào, thím nghe động tĩnh gì không? – Mẹ tôi hỏi.

Thím Quyết lắc đầu:

_ Tôi chả hiểu nữa. Mấy ly, bác ở liền kề đây mà con không biết nữa là.

_ Kể thì cũng có cái khó. Bây giờ rước ông lão về... Thím không biết chứ ngoài làng ngoài xóm người ta cũng “ý kiến” ghê lắm. Người thì bảo nên ra đón ông lão về cho có nhân. Người lại: cứ thầy kệ cho lão chết. Àu ồ giả ác báo. Đang tự dung ruồng rẫy vợ con mà đi. Với, bây giờ thân tàn ma dại lão mới chịu mò về, chứ hồi ăn sung mặc sướng vàng bạc đầy người, có bao giờ lão gửi về cho mẹ con bác Tộ được mảy trình nào? Đấy, khó thế... _ Mẹ tôi bảo với thím Quyết vậy.

Thím thở dài:

_ Ủ, sống mỗi người mỗi nhà, chết mỗi người mỗi mồ. Cái cảnh của người ta ở đời nó cũng nhiều nỗi éo le lắm, mình là người ngoài khó có thể nói dễ được. Lắm lúc tôi cứ nghĩ, thật lạ vong linh ông ấy nhà tôi, chứ ông ấy chết đi như vậy lại còn mát mẻ hơn là sống để rồi có lúc trở về như nhà kia...

Nói rồi thím Quyết lại thở dài lắc đầu. Tôi biết thím đang chạnh buồn cho cái cảnh mình.

Thím Quyết cũng là người đàn bà có cái cảnh buồn lắm. Chồng thím là cán bộ cẩn thận, nhưng sau cũng ruồng rẫy thím để đi lấy vợ khác trên tỉnh. Hồi đầu năm ngoái có tin là chú ấy đã mất vì bệnh ung thư gan. Ngày ấy thím cũng khóc, và sau cũng thấy đội khăn trắng. Trong làng có nhiều người cười thím về chuyện này, cho rằng người ta đã bội bạc với mình vậy thì tội gì mà tang với chả tóc cho nặng mình. Nghe thế thím chỉ buồn buồn:

_ Nghĩa tử là nghĩa tận. Mình giận người sống, chứ đâu nỡ giận người đã chết!

Mẹ tôi cho việc thím xử sự thế là đúng. Nhưng còn việc của lão Tác thì hình như cả thím, cả người lớn trong nhà tôi lại đều có vẻ như lảng tránh và ngại một điều gì đó.

7. Tôi gặp thằng Túc ở ngõ:

_ Ông mày về à?

_ Không phải.

_ Đúng đấy. Ông mày về đang ở ngoài sông ấy.

_ Không phải!

_ Mày không thích có ông à?

_ ... Không... có, nhưng mà bố tao bảo không phải ông ấy.

_ Mày có đi với tao ra sông không?

_ Không. Bố tao cấm.

8. _ Cao, sáng nay mày đi chơi đâu? – Mẹ tôi hỏi.

_ Con ... con đi chơi... ở trường.

_ Ở trường hay ở ngoài sông? Tao nghe nói mày xuống cả tàu chơi? – Mẹ tôi trừng mắt.

Tôi giật mình.

_ Thằng này giỏi thật. Ai cho mày ra đây? Liệu cái thần hồn đây. Từ nay là tao cầm chỉ, nghe chưa!

Tôi im. Quả sáng nay tôi có ra sông thật. Đang lúi húi rình đôi chim trả xem tổ nó ở đâu, bỗng tôi nghe tiếng chân người. Tôi nhìn lên. Một ông già lạ. Muốn bắt chim trả thì phải rình lúc trời sắp tối, lúc ấy nó mới về tổ, chứ sáng thế này nó còn mãi đi ăn, có bắt được chớ!

Tôi ngạc nhiên. Sao ông biết tôi muốn bắt chim và ông là ai? Tôi nhìn kỹ. Ông lão mặc chiếc áo “ba đờ xuy” màu xám đã cũ. Người gầy. Mặt có những vết sẹo dài suốt từ đỉnh đầu tới cổ. Giống vết dao chém? Không phải, giống như bị con thú nào cào thì đúng hơn. Khiếp.

_ Để rồi lúc nào tôi sẽ bày cho cậu làm một cái bẫy dính. Có bẫy dính thì đến cò cũng bắt được!

Ông lão lại nói, giọng khàn nhưng rõ. Và tôi chợt yên tâm khi nghe cái giọng như “bè bạn” ấy!

_ Nhà ông ở đâu?

_ Nhà thì đã là cái chó gì. Tôi không có nhà mà có cả một con tàu cơ!

Tôi giật mình. Ô, hay là...

_ Ông ở trên tàu ngoài sông à?

_ Cậu cũng biết con tàu ấy à?

_ Của chúng cháu đây! – Không hiểu sao tôi bật ra một câu như vậy. Nói rồi tôi lại hơi sợ, nhớ ra ... Nhưng không, ông lão có vẻ lại thích nữa. Ông ngồi bệt xuống bờ cỏ, bên tôi, cặp mắt nheo lại như cười.

_ Tôi cũng đoán vậy. Chắc các cậu vẫn ra đây để “bông hông” chứ gì? Mà sao mấy bữa nay không thấy cậu ra? – Lão hỏi, cặp mắt vẫn nheo nheo.

Tôi biết lão là ai rồi.

_ Chả là tôi thấy trên tàu có mấy chỗ đang bị hỏng. Tôi nghĩ là ... có lẽ phải có người ở thường xuyên đây mà trông nom, tu sửa... Cậu cho tôi

“CHUNG” với nhá. – Lão nói và chìa bàn tay ra.

_ Sao ông không về nhà với bà và với bác Tộ? – Câu hỏi tự nó bật ra, chứ thật tình tôi không muốn.

Lão Tác nhìn tôi một lúc. Có lẽ tôi đã làm lão ngạc nhiên.

_ Cậu con nhà ai? – Lão hỏi, giọng rất khẽ, khẽ như sợ ai nghe thấy.

Tôi nhìn ra xung quanh. Trên đường có mấy người đi chợ, nhưng họ ở rất xa. Tôi nhìn lão. Ành mắt lão hiền, giống như mắt bà tôi. Tôi thấy yên tâm. Tôi nói cho lão biết rằng tôi “LÀ ĐÚA NÀO”, rằng nhà tôi với nhà bác Tộ chỉ cách nhau cái đậu râm bụt, và tôi còn học chung với thằng Túc con bác Tộ nữa.

_ A, vậy ra cậu với tôi là hàng xóm! – Lão như reo, nhưng giọng vẫn khẽ. – Thế thì ta phải ăn mừng cuộc gặp mặt này mới được! _ Lão Tác nói và vội vã lục túi áo khoác. Tôi thấy lão khoắng tay trong túi một lúc rồi lúng túng chìa ra hai bàn tay không: - Chết nỗi, xin lỗi cậu. Rõ tôi chả ra cái thá gì. Có nhiều thứ ngon lắm cơ đấy, nhưng mà tôi để quên hết trên tàu mất rồi... hay là... _ Lão có vẻ ngập ngừng. Đột nhiên lão nắm lấy tay tôi: - Hay là ta xuống tàu của CHÚNG MÌNH đi.

Tôi rất muốn rút tay lại. Tôi hơi sợ. Tôi nhìn lão. Mắt lão giống mắt bà tôi. Giống cả mắt con Đóm khi ngày nào nó ngồi bên cùng ăn chung với tôi chiếc bánh chưng cóc nữa.

Cho đến mãi sau này, khi cả một khoảng thời gian dài đã trôi qua, và dù đã lớn khôn tôi vẫn không sao lý giải nổi điều gì đã khiến tôi, sau cái nắm tay và cái nhìn như cầu khẩn của lão Tác, đã im lặng đứng lên cùng lão đi về phía bờ sông. Có lẽ đó là sự bày đặt có pha chút bốn cột của số phận. Số phận đã chìa bàn tay vô hình của nó ra, sắp xếp, để trong một buổi sáng đầy nắng và gió, ba chúng tôi: Một lão già cũ kỹ, một con tàu cũ kỹ và một thằng bé, ngồi lại với nhau nơi mặt nước cứ ánh lên như có trăm ngàn mảnh gương

vỡ và những con lũ đầu mùa đang hối hả chảy về một nơi nào xa lắc.

9. Tôi thấy tôi nằm trước mặt lão, tay chống cằm, đít vổng lên, còn bụng thì dán xuống khoảng boong sắt gỉ hâm hấp nóng của con tàu.

_ Những chuyện ấy cậu có biết chứ. Người ta không thể bắn con gấu khi nó đang đi kiếm ăn được. Bắn nó lúc ấy thì nguy hiểm lắm, bị nó vồ trở lại lúc nào không hay! – Lão trợn mắt làm một điệu bộ ghê gớm, những vết sẹo trên mặt lão đỏ lên và giật liên hồi. – Phải kiên nhẫn theo hút nó mà không được để cho nó biết. Hết mùa đông là gấu bắt đầu đi tìm mật ong. Ong ở trong hốc cây ấy! Nó trèo lên thò chân vào khoắng mật ong bay ra bu kín lấy nó mà chích nọc. Nhưng nó không chạy đâu nhá. Nó cứ ăn, cái con quỷ ấy. Hết mật nó trở xuống. Cậu có biết nó trở xuống bằng cách nào không? Uø, hỏi vậy chứ cậu biết thế chó nào được. Cậu chỉ mới rời vú mẹ ra được có mấy năm thôi mà. Còn lão, lão đã đặt chân lên khắp các nẻo rừng, ngã sông, hẻm núi. Làm trai phải thế cậu ạ. Phải đi nhiều cho đầu óc nó sáng ra, chứ không á, đời cậu sẽ chỉ là cục cút thôi. Tôi nói thật đấy. Cậu có giận tôi không đấy? Không hả. Oø, cậu tốt lắm. Đừng có giận tôi. Tôi già rồi chả còn sống được mấy nổi nữa đâu...

_ Cháu không giận. Nhưng ông kể tiếp đi chứ. Con gấu nó xuống cây bằng cách nào? – Thấy nguy cơ có thể lão sẽ quên câu chuyện đang kể giờ, tôi đành ngắt lời lão.

Lão giật mình ngơ ngác mấy giây, rồi cười:

_ Ừ nhỉ, cậu nhớ dai thật. Ấy vậy mà lão quên đấy. Cái gì nhỉ, con gấu à... ừ, nó xuống cây lạ lắm. Nó buông mình cho rơi đánh ụcch xuống đất, lăn đi lăn lại để đè chết những con ong đang bám quanh nó, tiết mật trong gan ra để chống lại nọc ong. Nhưng cũng chưa thể bắn nó lúc ấy được. Phải đợi nó tỉnh dậy thu mật về đã rồi mới nhắm thẳng vào đầu “anh cu” mà bóp cò...

_ ... Cậu đừng tưởng con vật nó không biết gì đâu nhá. Nó khôn như người ấy. Đã có lần tôi bị cặp voi nó đuổi. Tôi đã leo tót lên ngọn một cái cây cao rồi mà cuối cùng tôi vẫn bị nó tóm...

_ Chết! – Không kìm nổi, tôi buột miệng.

_ Ủ, chết! – Lão gật đầu đồng ý.

_ Chắc nó nhổ được cây? Hai con cơ mà! – Tôi lại hỏi.

_ Ủ, nhổ được. – Lão lại gật đầu.- Nhưng bằng cách nào, cậu đoán thử xem. Chà, trông cái mặt cậu nó thộn ra kìa. Không phải ngay tắp lự nó quẩn vòi vào nhổ đâu. Cái cây tôi ngồi to lắm, nhổ ngay thế đếch nào được. Nhưng tôi đã bảo con vật nó khôn như người ấy mà lị. Nó thay nhau xuống suối hút nước lên rồi phun vào gốc cây, lấy chân giẫm. Cậu bảo bốn cái cột đình ấy mà giẫm đất ướt thì còn gì. Đất hoá thành bùn, cây không có chỗ bám nữa, thế là đổ kênh.

_ Chết! – Tôi lại tái mặt đi và tim rộn lên vì lo sợ. – Chết, vậy làm thế nào mà thoát được?

_ Thoát thế chớ nào được? Cậu tưởng có thể thoát được trong những trường hợp như thế à?

– Lão nheo mắt hỏi lại tôi.

Tôi chịu không trả lời được. Tôi nhìn lão cầu khẩn. Nhưng lão đã ngó đi đâu đó. Phía sau tôi, mặt trời đang lặn. Dãy núi phía xa in lên nền trời một mảng đậm xanh như miếng bìa cactông khổng lồ. Bóng núi in vào mặt lão. Ráng chiều nhuộm đỏ khuôn mặt đầy sẹo và chòm râu thưa cứng ương ngạnh của lão. Trông lão giống như con quỷ tả trong truyện cổ Grim.

_ Dân buôn đường rừng bao giờ cũng phải có một cái túi con trong đựng nhiều thứ lắm. Toàn những thứ phòng thân ấy mà: Răng hổ để nhà lên vết thương bị chó cắn. Hành tươi chữa nọc ong. Phân hổ để bôi vào chân cho chó đồn thuốc khỏi theo tìm. Còn lá sắn quảng... Ủ, chắc cậu chưa bị rắn nò

đóp cho miếng nào nhỉ. Cái hồi tôi luôn rùng chạy hàng lậu, tôi đã bị một con rắn nó táp. Rắn xanh cẩn thận, cái loại cứ quấn đuôi trên cành cây rồi buông mình xuống như một cái dây leo ấy...

Tôi rùng mình ghê sợ. Còn lão, mặt lão cứ tỉnh khô. Bên dưới chỗ tôi nằm, con tàu đang lạnh dần. Mặt trời đã tắt hẳn. Cả đến tiếng sóng vỗ mạn tàu cũng nghe nhỏ hẳn đi. Chỉ có vì sao chéch qua vai lão Tác là cứ mỗi lúc một sáng lên, nhấp nháy. Tôi có cảm giác chính những ngôi sao ấy cũng đang tò mò hóng chuyện lão. Tôi không muốn về nhà nữa. Lần nào cũng vậy, cứ ra được với lão là tôi chỉ muốn ở lì đó...

10. Mẹ tôi không hài lòng với những lần tôi đi chơi như vậy. “*Mày liệu hồn đấy, cứ ra sông chơi bời, sao cũng có ngày NGƯỜI TA bỏ bùa cho rồi trôi nghiêng, đem xuống bè chở lên mạn ngược bán cho Mường thì hết đời*”. Mẹ dọa tôi vậy. Tôi hơi sợ. Nhưng nổi sợ bị sức hút của những câu chuyện ly kỳ kia át đi. Tôi không thể ở nhà được. Một chuyện vượt thác, xung quanh có nước sủi bọt, có đá ngầm và ma cà rồng lượn lơ chờ bắt người bị ngã bè đem về nộp cho Diêm Vương. Hà Bá đang chờ tôi.

Tôi vẫn tìm mọi cách để trốn mọi người ra chơi với lão Tác. Tôi vẫn say mê lão. Và lão, bao giờ thấy tôi ra chơi, cũng tỏ vẻ mừng rỡ lắm. Lão vẫn kể chuyện cho tôi nghe. Hết chuyện trên rừng lại dưới biển; hết chuyện người đến chuyện ma. Cả chuyện đàn bà lão cũng kể cho tôi nghe nốt.

— Cậu có biết đếch. Đàn bà nó như con ma ấy. Nó quyến rũ mình mà không để cho mình biết ấy chứ. Định được nó có mưu gì với mình thì đã không nên chuyện. Ấy, cứ lớn lên rồi cậu xem tôi nói có đúng không.

Lão nói và nhe răng ra cười. Tiếng lão cười nghe thật chói: Nó khùng khục như nước xóc trong ống bơng. Nhưng trông cái cách lão cười thì sượng: răng dô ra, da mặt kéo hào kéo rãnh chẳng chít, những vết sẹo đỏ tía, hai cánh mũi phập phồng héch lên như hai cái lỗ chuột bị hun khói, đen

ngòm ngòm. Bao giờ cũng thế, đã cười là lão nắm râu kéo. Có lẽ chính vì thế mà râu lão chỉ còn ít đến vậy.

Nhưng cũng có khi lão không kể gì cả. Lão im lặng ngồi uống rượu, lưng còng xuống, đầu gật gù và mắt thì như mắt người bị mộng du. Cả cái cách lão uống rượu cũng làm tôi mê. Ai lại uống rượu mà chả có gì nhắm. Trong túi lão chỉ có một cái đinh sắt. Cứ sau mỗi tợp rượu lão lại đưa cái đinh lên miệng mút chùn chụt. Nếu chỉ nghe tiếng mút đinh của lão thì có thể tưởng rằng cái đinh ngon lắm. Nhưng tôi biết chẳng phải là như vậy. Bởi một lần thương lão, tôi đã vật trộm ở trong vườn nhà đem ra cho lão mấy quả chuối xanh và dứa muối. Lúc nhà không có tiền tôi vẫn thấy bố tôi nhắm rượu như vậy. Lần ấy lão vui lắm. Suốt cuộc rượu cái đinh vẫn để nguyên trong túi áo. Uống rượu xong rồi, đúng hơn, hết rượu rồi, cái bình đựng làm bằng vỏ quả bầu khô đã lăn ra bên cạnh, lão vòng tay bó gối ư ư hát. Lão hát nghe chời hơn cười. Tôi không biết lão hát điệu gì, nhưng lời nghe qua mấy lần thì tôi nhớ:

Anh Khoá ơi, từ khi anh cất bước xuống tàu

Để lại vườn sau mắt ai ngóng đợi

Sợi dây bầu leo dọc leo ngang, tình tang, tình tang tang... !

Lão đệm vào cuối câu hát điệu nhạc mồm cứng quèo ấy và mắt chột đỏ lên. Tôi đã giật mình khi nhìn vào đôi mắt ấy: nó ngấn đầy nước! Thật không dễ gì có thể bắt lão kể chuyện vào lúc ấy được, dù là nài nỉ. Bởi lúc ấy, lão như quên hẳn tôi bên cạnh. Hát xong rồi, tay vẫn bó gối và cứ thế lão lặng đi, mặt hướng về phía làng, đờ đẫn và bất động.

Những lần như thế, có khi tôi lặng lẽ bỏ về. Nhưng thường là tôi lần ra sau lão, tìm một nơi nào đó ngồi đợi. Rất ít khi tôi uống công. Bởi cuối cùng, chắc là khi đã tỉnh rượu, thế nào lão cũng tìm thấy tôi. Lão rồi rít xin lỗi tôi, tỏ vẻ đau khổ thành tâm tự trách mình đã bạc ác mà quên đi “NGƯỜI

BẠN BÉ BỎNG và ngốc như một con vích” của lão. Lúc ấy thì tôi đòi gì lão cũng chiều theo. Lão kể chuyện ma, chuyện chạy trốn đồn thuế và hứng lên có lần lão còn giơ chân múa tay biểu diễn cho tôi xem một điệu võ nữa. Vừa giậm chân uyển uỵch lên boong tàu, vừa thở hổn hển, lão vừa hét: *Song phi này, khai hoa này, độc cước này...* - Có lần trong lúc múa may quay cuồng lão đã suýt lòi cả tôi cùng ngã xuống sông! duy nhất có một lần tôi gặp lão trong trạng thái điên. Hôm ấy lão uống hơi nhiều rượu. Đột nhiên đang uống lão hét lên một tiếng, miệng sùi bọt và cứ lảm nhảm: “*Cậy nào, bát nào... Trời ơi, nước đang dâng lên kìa, lũ đấy. Trời ơi, trôi hết rồi!...*” và lão giãy đành đạch, nằm lăn ra boong tàu. Chẳng còn hồn vía nào, tôi nhảy đại khỏi con tàu xuống bờ chạy biến. Buổi tối tôi đánh bạo kể lại cho bà và mẹ tôi nghe. Bà tôi thì thăm:

_ Có lẽ họ nói đúng đấy. Ông lão bị lũ cuốn vỡ bè, mất cả vợ lẫn của cải... bây giờ thì khổ. Có lẽ trời phạt ông lão vì cái tội bỏ vợ ngày xưa... rõ tội nghiệp!

_ Chắc bà bên ấy với bác Tộ giận ông về chuyện ông đi lấy vợ khác nên không ra đón về nữa hả mẹ? – Tôi hỏi.

Mẹ tôi gắt:

_ Khế cái mồm chứ. Mày chỉ được cái tò mò. RANH CON. Biết cái gì mà cứ... Việc là việc của người ta. Mình là hàng xóm láng giềng, dẫu có muốn tham gia vào thì cũng mức độ thôi. Với cũng phải chọn lúc nữa. Trong khi nhà người ta chưa rõ ra môn ra khoai thế nào, mình cứ cuống lên là không được. Mà tao nhắc lại, mày cứ thậm thụt ra ngoài ấy, nhờ người ta không hiểu lại cho là mày ra để ton hót gì thì chết với tao!

Mẹ tôi lại đi. Tôi im. Tôi biết mẹ đang ngại. Tôi liếc sang ngôi nhà phía bên kia hàng rào râm bụt. Từ hôm lão Tác về đến nay trong thôn ngoài làng người ta bàn tán rất nhiều, nhưng riêng nhà bác Tộ thì vẫn im ắng. Sự

im lặng ấy đã khiến cho không ít người phải e sợ. Tôi thở dài và bỗng thấy lo lo. Có cái gì đó quá chậm chạp trong cách cư xử của người lớn làm cho tôi thấp thỏm.

11. Buổi sáng, đang đứng cho gà ăn ở sân, tôi nghe có tiếng gọi tên mình. Tôi quay nhìn. Bà Tác đang đứng khuất sau bụi râm bụi phía bên kia.

- Bà cho cháu cái này! – Bà nói vừa dúi vào tay tôi một túm ba quả chuối, da mới chỉ vàng vàng.

Tôi hơi ngạc nhiên về sự rộng rãi ấy. Thường ngày bà hay mắng tôi vì tội “béo nghịch”. Tôi nhớ đã có lần chỉ vì vài quả ổi mà bà đã sang tận nhà mách để mẹ đánh tôi nữa. Lần này... Tôi nói : “Cháu xin bà!” và định về luôn. Bà nín lấy tay áo tôi:

_ Này cháu. – Bà thì thầm và đảo mắt nhìn quanh – chiều qua cháu ra sông chơi hả?

Tôi giật mình . nhớ đến lời mẹ dọa, tôi định lắc đầu, nhưng rồi chỉ đứng im. Mắt bà không có vẻ ác.

_ Đừng sợ, bà không mách ai đâu. Ông ... ông ấy có nói gì với cháu không?

A. Tôi biết tại sao bà cho tôi chuối rồi.

_ Ông ấy chẳng nói gì cả. – Tôi lạnh nhạt.

_ Cháu cứ nói vậy. Chắc ông ấy hỏi nhiều ấy chứ. Ông... Ông ấy có hỏi gì đến bà không? – Giọng bà nài nỉ, tay vẫn giữ chặt áo tôi như sợ tôi chạy.

Tôi vẫn lắc đầu.

Bà có vẻ hoảng:

_ Cháu nói đi, một tí thôi mà. Mai rồi thằng Túc nó bắt tổ sáo, bà bảo nó cho cháu một con, thật đấy.

Lần này thì tôi bị quyến rũ. Tôi bắt bà hứa sẽ không kể với ai, không mách bác Tộ và phải giữ lời cho tôi con sáo . Bà gật lấy gật để. Tôi bảo bà

rằng ông ấy kể cho tôi nghe nhiều chuyện: chuyện săn gấu, chuyện bắt rắn, cả chuyện vượt thác bằng bè nữa.

_ Ủ, thì đã đành vậy. Nhưng cuối cùng thì... chả lẽ ông ấy lại không nhắc gì đến bà à? – Bà hỏi.

Tôi thật thà lắc đầu. Bởi quả có thế. Tôi ra chơi với lão, nghe lão kể chuyện nhiều. Còn tôi, tôi cũng kể cho lão nghe những gì tôi biết. Lão hỏi tôi tất cả chuyện làng xóm. Và, lão đã nghe tôi y hệt như khi tôi nghe chuyện ma của lão: Mồm há ra, mắt tròn tròn nhìn tôi chăm chăm và bộ ngực gầy run run. Tất cả những biểu hiện ấy, kết hợp với câu lão hát, với cái kiểu bó gối nhìn về làng khiến tôi hiểu ra rằng lão thèm nghe chuyện làng xóm đến chừng nào.

Sau này, khi đã trải qua nhiều chuyện đời, tôi nghiệm ra rằng hồi trẻ, nhất là khi còn bé, có khi người ta ác mà không biết rằng mình ác. Có lần tôi bắt được một con chim và cứ để nó sống vậy mà vật lông đem nướng. Con chim kêu choen choét trong tay tôi đến hàng giờ. Còn khi biết lão Tác thèm nghe chuyện tôi liền làm ra vẻ hồ hững, kiêu kỳ, bắt lão phải nài nỉ.

_ Cậu kể đi cậu Cao, kể cho tôi nghe đi. Rồi tôi sẽ bày cho cậu cách bắt rắn mà không cần có thuốc bôi tay. Tôi THỀ đấy. Ủ, cả chuyện tôi đã chữ bọn “ma trời” như thế nào nữa. Cậu thông minh lắm, nghe rồi nhất định cậu sẽ làm được. Còn bây giờ thì cậu kể nhé. Gì nhỉ... À, cái thằng Tộ nhà tôi mà cũng được làm lãnh đạo ở xã cơ à? Cậu nói thế nào ấy chứ, ngữ nó thì “chỉ huy” được ai?

Tôi bị mắc mưu lão. Tôi hăng hái cãi lại. Tôi nói cho lão biết bác Tộ bây giờ đã là phó chủ tịch xã, oai lắm. Nhiều người phải nể bác bởi cái chức ấy...

_ Nể quá đi chứ. Cái chức ấy cậu không biết chứ ngày xưa là tương đương với chánh hội, lý trưởng đấy. – Lão Tác tỏ vẻ hể hả lắm, mặt lão rạng

lên: - Cái gia phả nhà tôi, tính cho đến đời tôi là vẫn coi như vứt đi cậu ạ.
Chẳng ai làm nên được trò trống gì ra hồn cả. Bây giờ... thế là ĐƯỢC NÓ!

Lão toét mồm cười, chòm râu bạc và thưa rụng tít. Rất ít khi lão Tác hỏi đến bà lão. Nhưng lần nào trong câu chuyện, nếu tôi có nhắc đến bà thì lão cũng gục mặt xuống. Lão muốn giấu gì trong đôi mắt ấy? Bây giờ khi nghe bà Tác hỏi, tôi không biết nên trả lời thế nào nên lắc đầu. Mãi sau này khi khôn lớn, tôi mới biết mình đã ÁC khi làm như vậy. Có khi chỉ vì sự thật thà của mình mà mình làm người khác khổ? Tôi thấy sau cái lắc đầu của tôi, mặt bà lão rúm lại và mắt bà bỗng mờ hẳn đi. “Chắc lúc nào ông ấy cũng say!” Bà nói với một vẻ thần thờ. Bà nói với tôi vậy hay tự an ủi mình?

_ Chỉ thỉnh thoảng mới say thôi, ông có ít rượu lắm! – Tôi bảo bà vậy.

Chiều qua lúc chạy quanh lòng tàu để nghịch tôi đã lắc thử cái vỏ bầu của lão Tác: nó rỗng không và nhẹ tênh!

_ A. cháu nhắc đến rượu bà mới nhớ. Ban nãy tao ra ngoài ngõ sớm, thế quái nào lại nhặt ngay được một chai rượu trắng của ai đánh rơi. Để bà cho mày...

Bà Tác cập rập chạy vào nhà và lúc sau mang ra cho tôi một chai rượu thật. – Cháu không biết uống rượu! – Tôi từ chối.

_ Thì cháu cứ cầm lấy. Bà cũng không biết uống. Hay... hay là cháu đem cho ai làm phúc thì cho. – Bà nói và chép miệng : _ Rõ khổ, mình có rượu thì không biết uống. Người nghiện... không có rượu chắc là họ khổ lắm đấy. Bà có vẻ như đang nhìn đâu đâu. Tôi không hiểu ánh mắt ấy. Nhưng câu nói vừa rồi của bà nhắc tôi nhớ đến cái vỏ bầu rỗng nhẹ không của lão Tác.

_ Thế thì để cháu đem ra ngoài sông cho ông vậy! – Tôi nói sau một cái tặc lưỡi.

Mắt bà sáng lên:

_ Cháu tốt quá. Ừ thì tùy cháu. Nhưng phải khéo, đừng để bố mẹ mày hay ông Tộ ông Ấy biết được rồi lại...

Tôi hứa với bà rằng tôi sẽ giấu thật kín!

... Sẽ không bao giờ tôi quên được buổi chiều ấy, cái chiều mà tôi ra với lão Tác cùng chai rượu bà Tác NHẬT ĐƯỢC kia. Tôi đã thấy dòng nước mắt của một người già cả, cô đơn, nhỏ xuống như thế nào. Và chiều ấy, ông cháu tôi ít nói hẳn đi. Tôi ngồi ngắm lão, cố gắng hiểu xem vì sao lão lại xúc động đến như vậy. Còn lão, lão cầm chai rượu trong tay, không uống mà mặt lại như say: Đỏ và đỏ dần. Ánh chiều cứ chợt tắt, chợt sáng lên trong mắt lão. Môi lão run run. Có lúc lão nói một câu gì đó nhưng tiếng lão khàn quá, nhỏ quá và như không phải nói với tôi mà với dãy núi tím xa thăm kia vậy.

_ Sao ông không về với bà và bác Tộ mà cứ ở đây mãi cho khổ? – Tôi buột hỏi lão vậy.

Lão im lặng nhìn tôi hồi lâu rồi buồn buồn:

_ Cậu còn trẻ quá, còn trong sạch quá cậu Cao ạ. Ở cái tuổi như cậu, người ta có thể thanh thản đến với mọi người mà chả sợ bị ai xua đuổi, lảng tránh. Còn lão... lão đã bị... ấy mất rồi! – Lão nói vất vả, mặt nhăn lại và mắt lão lại có những giọt nước đục sữa rỉ ra.

Tôi không hiểu cái tiếng “ấy” kia trong câu nói của lão nghĩa là gì. Nhưng tôi đoán rằng lão đã bị một cái gì đó thật ghê gớm ám ảnh. Tôi ân hận vì đã làm lão buồn.

12. Lão Tác về làng được hơn một tuần. Hơn một tuần thôi mà trông lão thay đổi nhanh quá: điệu bộ lão cứ chậm chạp, ủ rũ dần. Lão không hay kể chuyện cho tôi nghe nữa mà cứ thường là im lặng bó gối ngồi, mắt hướng về phía làng căng thẳng như đang ngóng đợi một điều gì.

Mẹ tôi và thím Quyết lại gặp nhau để thì thầm:

_ Bác Tộ gái có bản tin, ý rằng bác Tộ giai bác ấy không cấm. Nhưng ông lão đã có chân đi thì phải có chân về, chứ còn đợi bác ấy ra mời về là bác ấy không có ra! Cứ như cách nói của bác gái thì nghe đâu hai bác ấy còn bắt ông lão về xin lỗi bà lão nữa cơ. Khổ, tôi nghĩ... Chẳng qua người ta không muốn thì bày đặt ra vậy, chứ vợ chồng, bố con... Bát nước đổ xuống chứ có đâu nước hắt ngược lên. Ông cụ có trót làm lỡ gì đi nữa, thì bác Tộ vẫn là giọt máu của ông ấy kia mà. Với cứ như tôi nghĩ thì bây giờ chỉ nội cái việc ông cụ quay về là đã chứng tỏ rằng ông cụ cũng biết hối rồi, mình phạt con lại tỏ thế bắt chẹt nữa thì cũng khó. Tôi cho rằng ông lão chẳng chịu nào.

_ Vậy thím bảo không chịu về thì cứ ở ngoài bờ ngoài bãi ấy mà chết à? – Mẹ tôi hỏi lại.

Thím Quyết vẫn dễ dàng:

_ Minh tính là tính cái tình thế nào cho nó phải thôi. Chứ, nếu mà nói đến cái chết thì bác tính chết ở đâu mà chả được! Cái người đã có gan cả đời đem đi phiêu bạt thì người ta cũng chả thiếu cái gan gửi xương nơi đất khách quê người. Người ta có về lại quê xưa chôn cũ, cũng chả phải vì người ta thiếu tiền hay thiếu miếng ăn. Thiếu chẳng tôi nghĩ là cái tình nghĩa ấy.

_ Ủ, thì đã đành thế. Nhưng cung cách này nếu cả hai bên cùng căng thì... chả lẽ cứ để mãi ông lão ngoài sông ấy à? – Mẹ tôi cau có.

Thím Quyết hạ giọng:

_ Mãi là thế nào. Bên bác Tộ đã vậy, còn bà con làng xóm nữa chứ. Tôi nghe phong thanh đâu bên “xã hội” ấy, người ta đang bảo nếu nhà bác Tộ không chịu cho người ra đón ông lão về, thì họ sẽ đón đưa ông lão về nhà an dưỡng của xã đấy.

_ Gớm, cũng mới chỉ là rung cây dọa khỉ vậy thôi. Chứ từ đó đến

quyết, rồi cho người ra vời ông lão thật thì cũng còn chán. Có khi chờ được vạ thì má đã sung. Với lại... cũng chẳng dễ. Bác Tộ giờ đã là phó chủ tịch xã, lại phụ trách cả cái món hộ tịch, hộ khẩu, công an nữa, mà chẳng thể thì nói cùng kỳ lý vẫn là việc riêng của gia đình người ta, muốn đánh chó còn phải ngó mặt chủ nữa cơ mà...

Thím Quyết nghe mẹ tôi nói lại thở dài.

_ Thì tôi cũng nghe vậy, nói vậy. chỉ cầu giời sao cho có ai định làm gì cho ông lão thì nhanh lên. Chẳng biết ông lão thế nào, chứ cứ nhìn bà lão đấy. Từ hôm ông lão về đến nay, bà cứ như người mất hồn. Chiều qua gặp tôi, chẳng nói được gì cứ nước mắt ngấn nước mắt dài, đến tội!

_ Sáng nay đấy, ai lại tay đang cầm con dao rành rành mà bà lão cứ loay hoay kêu con gọi cháu đi tìm, phải đến khi bác Tộ bác ấy quát cho mới lại như tỉnh, cập rập chạy đi...

Thím Quyết kéo vạt áo lau nước mắt. Mẹ tôi quay mặt vào tường hi mũi sìn sịt.

_ Con như bà bên nhà là con cứ ra đón ông về... - Không chịu nổi tôi thò đầu khỏi màn góp chuyện.

Mẹ tôi lừ mắt:

_ Chuyện người lớn, mày biết gì mà bép xép. Chờ đấy rồi tao bảo hồn cho. Mẹ nói bao nhiêu lần mà rồi cấm có nghe, cứ thậm thà thậm thụt. Chiều qua tao thấy người ta bảo mày mang cái gói gì ra cho ông lão phải không? Chết thật thôi. Nhà người ta con cháu đầy đàn, ai mượn đến cái mặt mày mà mày làm thế. Con đại cái mang, rồi người ta nào có nói mày, lại cho là tao “thọc gậy bánh xe, lấy que cời bếp” nhà người.

Tôi im thít. Đúng là chiều qua tôi có mang ra cho ông lão một cái gói thật. Đó là gói bánh rán bà Tác cũng “nhặt được” ở đâu đó ngoài cổng chợ đưa về cho tôi. Tôi ăn một cái, còn lại thì đem ra đây cho ông lão. “*Con biết*

thương người vậy rồi trời Phật phù hộ cho con!” – Bà Tác bảo tôi thế. Tôi đã giấu kín vậy mà làm sao mẹ tôi vẫn biết ?

— Chuẩn bị đi. Chủ nhật này chú mày về thì tao gửi chú mày đem đi. Phải ôn bài, học bài đi chứ. Đã dốt như vẹt mà còn cứ như con cung quăng, tí tởn hết chỗ này đến chỗ khác. Rồi hết khôn dòn dại, mang vạ vào thân lúc nào không biết đấy con ạ! – Mẹ tôi mắng thêm vậy.

13. Cũng tưởng mẹ bực thì nói dọa, không ngờ cuối tuần khi chú tôi về, mẹ gửi tôi đi theo chú thật. Tôi oà khóc. Nhưng nước mắt không làm mẹ tôi thay đổi quyết định : “Chỉ còn hơn tháng nữa là đến năm học mới rồi, mày còn không định ôn bài đi lấy sức mà theo tiếp, cứ ỳ ra đến bao giờ?”

Không, tôi không muốn ỳ ra. Tôi chỉ buồn. Tôi buồn vì phải xa lão Tác. Hơn một tuần nay lão là niềm vui của tôi. Bây giờ phải xa lão, xa những câu chuyện kỳ bí còn dang dở, xa cái boong tàu giở hăm hấp nóng, tôi thấy mình khổ lắm. Nhưng lão Tác lại như còn khổ hơn tôi. Buổi tối tôi ra tạm biệt lão, lão cứ nắm lấy tay tôi mà lắc.

- Cậu tốt lắm cậu Cao ạ. Lão biết ơn cậu nhiều lắm. Chao ôi, con vích nhỏ của lão. Giá mà lão còn sức, lão sẽ đi theo cậu để bảo vệ cho cậu, hầu hạ cậu, để cậu học hành giỏi giang. Thật đấy. Vậy mà...

Lòng tôi bồi ngùi. Tôi an ủi lão rằng chỉ nay mai thôi lão sẽ hết cô đơn. Người ta sẽ ra đón lão về. Sẽ có người thổi cơm cho lão ăn, mua rượu cho lão uống. Còn tôi, tôi chỉ đi có một tháng. Bao giờ năm học mới bắt đầu tôi sẽ về với lão. Mà lão phải để dành chuyện để ngày ấy kể cho tôi nghe nữa đấy. Tôi dặn lão vậy. Lão gật gật đầu. Và tôi giật mình khi thấy hai giọt nước mắt của lão rơi xuống tay tôi đang nằm trong bàn tay già nua, run rẩy của lão. Lão cười với tôi mà miệng thì méo xệch.

Chúng tôi chia tay nhau. Ba chúng tôi, một lão già cũ kỹ, một con tàu cũ kỹ và một thằng bé con ngờ nghếch chia tay nhau...

Và tôi không ngờ đó là cuộc chia tay cuối cùng của ông cháu tôi. Hết kỳ đi theo để chú tôi kèm cặp học thêm, khi tôi về nhà thì lão Tác đã không còn nữa.

_ Ông lão mất ở ngay ngoài con tàu cũ ấy. Người đầu mà gan. Năm lần bảy lượt xả cho người ra đón về nhà an dưỡng, nhất định không chịu về. Hợp tác đem gạo thịt ra cho cũng nặng nạch từ chối. Đến khi bị làng xóm người ta nói cho nhiều quá, nhà Tộ mới ra thì đến nơi... không kịp nữa. – Mẹ tôi kể.

_ Bà lão cũng “đổ” ngay sau khi ông lão “đi” được mấy ngày... - Thím Quyết búi ngùi báo cho tôi biết vậy. Thím còn nói rằng khi làm ma chay cho ông lão, người ta đã tìm thấy mấy cây vàng lặn trong vạt áo của ông! Và thím lại cười, cái cười gượng gạo và héo hắt. Rồi thím nói với tôi như nói với tôi như nói với một người bạn:

_ Tôi bảo mà, ông lão về đâu có phải để kiếm miếng cơm... Thôi, dẫu sao thì hai ông bà cũng đã xong nợ, chả còn khổ nữa. Mát mảy mát mặt rồi. Cả làng này từ xưa đến giờ, chưa bao giờ có một cái đám ma nào to đến thế.

Tôi đứng chết trân giữa nhà. Đâu đây có tiếng con thạch sùng tắc lười.Ừ, ở làng này chưa bao giờ có một đám ma nào to đến thế...

14. Buổi chiều. Tôi ra trường chơi với thằng Dề rồi quay về rủ thêm thằng Quyết cùng ra sông. Cái Tâm thấy chúng tôi đi với nhau liền chạy theo. Nhưng khi biết chúng tôi ra sông thì nó dừng lại, rụt cổ vào: “Eo ơi, em ứ đi nữa. Ngoài sông có MA ÔNG TÁC đấy, sợ lắm!” Tôi bực mình định thui cho nó một cái, nhưng rồi lại thôi. Khi qua ngõ nhà tôi một đoạn, tôi gặp thằng Túc. Có lẽ nhìn thằng Dề cời trần, áo quần quanh cổ, nó biết chúng tôi đi đâu:

_ Chúng mày định ra sông à? Tàu của chúng mày bị phá rồi!

Chúng tôi dừng lại. Thằng Túc bỏ tay ra khỏi túi quần về đề phòng:

_ Tao nói thật đấy. Bố tao đã ra lệnh cho các chú thợ ra phá nó lấy sắt đem về làm cánh cổng!

Chúng tôi nhìn nhau và không đứa nào bảo đứa nào cùng nắm tay nhau chạy một mạch ra đê. Thằng Túc nói đúng. Ngoài sông, chỗ con tàu hỏng đang có nhiều người ở đó. Có tiếng búa nện mạnh và cả ánh lửa hàn loé lên liên tục. Cái ca bin tàu đã biến mất và có lẽ người ta đang phá tiếp những chỗ còn lại. Tôi cảm thấy rất rõ bàn tay thằng Dề cứ bóp mỗi lúc một chặt thêm tay tôi:

_ Thôi, về! – Thằng Quyết ra lệnh cụt lùn

Chúng tôi im lặng quay lưng. Tới ngã ba đường rẽ ra chợ, chúng tôi như kiệt sức ngồi thụp cả xuống vệ cỏ. Chả đứa nào nói câu gì. Mặt trời đã lặn và rồi tối hẳn. Chúng tôi vẫn ngồi, mỗi đứa quay nhìn một hướng.

_ Thôi, giờ thằng Cao về nhà đi. Thằng Quyết đi với tao, có việc! – Thằng Dề phúi quần đứng dậy.

Tôi hơi tự ái. Chúng nó có việc gì mà đẩy tôi ra? Nhưng tôi chưa kịp hỏi, thằng Dề đã kéo thằng Quyết chạy mất. Tôi đành về nhà. May quá, nhà đang có mấy bác trong xóm sang chơi và mẹ đang muốn có tôi ở nhà để các bác hỏi thăm về “chuyến đi học xa” vừa rồi. Mọi người tíu tít. Còn tôi, đầu óc tôi còn để cả vào thằng Dề và thằng Quyết nên trả lời chẳng đâu vào đâu. Vâng, thì tôi đã đi học, đã được ra thành phố, được thấy có con chó được người ta cho ăn hàng cân thịt bò một lúc. Tôi đã thấy ở phố có những thằng bé cũng chỉ bằng tôi mà được đeo những cái đồng hồ thật chứ không phải bằng lá dừa guộn như bọn tôi ở quê. Vâng, còn nhiều thứ lạ lắm... nhưng những chuyện ấy phải kể cho bọn thằng Dề, thằng Quyết nghe thì mới thích.

_ Cháu nó mới đi về còn mệt!

Mẹ tôi giải thích việc chênh mảng của tôi như vậy. Mọi người đồng ý. Và đúng lúc các bác đứng dậy chào mẹ tôi để ra về thì bỗng nghe tiếng chó

bên nhà bác Tộ sửa rống lên. Có vật gì đó ném vào sân và sau đó là tiếng bác Tộ gái chửi đũa nào động mồ động mả đem vút bắn vào sân nhà bác. Linh tính mách cho tôi rằng hình như “CÓ CHUYỆN”. Tôi chạy ra hè.

_ Cao, vào trong này! – Mẹ tôi quát.

Tôi đang định quay vào thì nghe ngoài ngõ bỗng đồng loạt cất lên lời cuối bài hát đồng dao “*Thả đĩa ba ba*”

Đổ mắm đổ muối, đổ chuối hạt tiêu, đổ *niêu cứt gà*, đổ *phải nhà nào*, *nhà ấy phải chịu!*

_ Cha tiên sư chúng mày. Đem cứt gà về đổ vào nhà chúng mày ấy. Quân mất dạy!

Bác Tộ gái tay cầm đèn, tay cầm chổi, chạy ra chửi. Con chó nhà bác cũng xông ra sủa theo. Có tiếng cười của nhiều đứa, toàn giọng trẻ con. Tiếng chân chạy toé về hai ngã.

Chà, tiếc thật. Tại sao tôi lại gạt ra khỏi trận này?

15. Để chuẩn bị cho năm học mới, tôi phải ngồi lục xé trong mớ vở cũ những tờ giấy trắng còn sót lại để bỏ tôi đóng lại cho thành quyển vở mới. Một buổi sớm trong khi bố con tôi đang chúi vào với công việc chán ngắt ấy thì có người chạy vào gọi bố tôi bảo phải ra uỷ ban xã ngay. Bố tôi vội thay quần áo rồi chạy đi.

_ Chốc nữa có ra xem ô tô thì ra! – Bố bảo tôi vậy. Tôi khẽ “vâng” một tiếng, tỏ vẻ không hào hứng lắm, nhưng chẳng thể chờ đến “chốc nữa” mà ngay khi bố tôi vừa ra đến ngõ tôi đã tung hê mọi thứ sách vở vội vã phóng theo. Tôi không chạy theo đường chính mà cắt qua ruộng ngô, băng qua bãi tha ma và chui qua rào vườn rau phía sau nhà bếp uỷ ban. Tim tôi đập thình thịch. Ô tô! Chà, sao mà tôi khoái được xem đó là loại ô tô gì. Xã đang làm cống, chắc là ô tô chở gạch. Vậy thì nó phải to, có thể có tới tám bánh như chiếc xe của anh Long người xóm trên thỉnh thoảng vẫn đánh về

nhà?

Nhưng tôi đã sống lại!

Vâng, tôi đã sống lại và đứng ngậy người ra. Khi tôi vừa chui qua được đám rào gai, nhảy vào được trong sân uỷ ban thì cũng là lúc những chiếc ô tô đã tới. Đó là những chiếc xe tuyệt vời, nhỏ thôi, nhưng tuyệt vời.

_ Xe du lịch đấy! – Có đứa nào hét vào tai tôi.

Tôi giật mạnh đầu và run lên. Những chiếc xe con bóng láng. Ba chiếc cả thảy, cái đi đầu màu mận chín, cái giữa màu đen, cái cuối cùng màu sữa. Những chiếc xe từ từ lăn vào sân. Tiếng máy êm ru. Chiếc đèn nhỏ ở một bên mũi xe nhấp nháy, nhấp nháy, đột ngột chuyển từ màu đỏ sang màu vàng rồi tắt khi xe dừng lại. Bữa theo di tôi lên Thái Nguyên tôi cũng đã trông thấy những chiếc xe kiểu này nhưng chúng phóng nhanh qua. Còn bây giờ thì chúng ở ngay trước mắt tôi. Không thể kìm được nữa, tôi sấn tới. Lũ trẻ con trạc tuổi tôi, có đứa công em, cũng sấn tới. Chúng tôi chen nhau để có thể quệt tay vào chiếc xe một cái. Có đứa nào huých cùi tay vào mang tai tôi. Tôi cúi tiết quay lại. A. Thăng Quyết!

_ Này, chính tao nhìn thấy những chiếc xe này trước tiên đấy! – Nó hét lên với tôi, mặt đỏ bừng và nhể nhại mồ hôi: - Tao đón được nó ở cổng chợ. Nó chạy chậm lắm. Tao đã bám được vào đằng sau nhưng tron quá đếch nhảy lên được!

Thăng Quyết hăng hái khoe. Tôi hơi tủi. Thì ra bao giờ nó cũng may mắn hơn tôi.

Pin, pin! Tiếng còi xe đột ngột. Chúng tôi giật mình dạt ra. Cửa xe mở, từ trong xe một người chui ra. Đó là một anh rất béo, mặt bóng nhẫy và có cái cằm màu xanh.

_ Lui hết ra, các tướng! – Anh ta quát lên, giọng the thé như đàn bà.

_ Bọn ôn con này, lui hết ra kia! Chào các đồng chí.

Một tiếng quát. Có người đẩy mạnh lưng tôi. Đoạn đầu chắc là dành cho bọn tôi, đoạn sau phần những người sang trọng đang từ trong xe bước ra. Tai tôi bị kéo mạnh một cái. Tôi nhìn lên. Bác Tộ! Bác trừng mắt với tôi rồi hướng vội về phía các ông sang trọng giơ cả hai tay ra, lưng khom xuống. – Vâng, kính chào, kính chào. Rất hân hạnh!

Bác Tộ lần lượt bắt tay tất cả số khách và luôn mồm nói vậy.

_ Lui, lui ra kia. Nhưng không chết giờ!

Tai tôi lại bị kéo. Tôi giật mình. Bỏ tôi! nhưng ông như không nhận ra tôi. Trong tay ông là một cái xe điều dài!

_ Bố, con đây mà! Cho con ở đây xem ô tô! – Tôi níu tay áo bố.

Bố tôi giật ra, tay dứ dứ chiếc xe điều:

_ Cút! – Bố tôi gắt khề nhưng mặt thì lại chẳng có vẻ gì là sẽ nhân nhượng cả.

Lòng đầy thất vọng, tôi đành theo lũ trẻ lùi dạt dần ra cổng cho đến khi cánh cổng sắt sập lại trước mũi. Tôi cố bám lấy song cửa nhìn vào. Chợt tim tôi nhói lên. Trong sân vẫn còn một đứa không bị đuổi ra. Đó là thằng Túc. Thằng Túc đứng bên cạnh bố nó. Khách – những ông sang trọng, bắt tay bác Tộ xong lại cúi xuống xoa đầu thằng Túc và cười với nó. Cuối cùng bác Tộ và khách vào hội trường. Ngoài sân chỉ còn thằng Túc với ba anh tài xế. Anh tài béo có giọng đàn bà chọc tay vào túi lôi ra bao thuốc và chìa cho thằng Túc. Thằng Túc thản nhiên rút lấy một điếu ngậm vào môi. Anh tài bật lửa cho thằng Túc châm và dắt tay nó đến bên chiếc xe màu mận chín mở cửa. Thằng Túc chui vào.

Pin, pin, pin! Tiếng còi xe reo lên đầy khoái trá. Tôi bám chặt song sắt, tay run lên. Tôi thoáng thấy bố tôi xách phích nước từ bếp sau cập rập chạy lên nhà khách. Không có ai bắt tay hoặc chào hỏi gì bố tôi cả, những ông sang trọng ấy! Nước mắt tôi muốn trào ra.

- Thôi đi đi! – Thằng Quyết nói rất khê bên tai tôi. Bàn tay nó nắm lấy tay tôi, gỡ ra khỏi chân song sắt.

... Suốt mấy ngày liền tôi sống trong một tâm trạng tủi hổ. Có một cái gì đó thật ác độc đã làm tổn thương trái tim bé bỏng của tôi. Có một thứ ánh sáng độc địa và tàn nhẫn đã rơi vào nơi u tối nhất trong lòng tôi. Chỉ ra cho tôi thấy, dù còn rất mơ hồ về thân thế và hoàn cảnh của mình.

“*Bố mày làm mõ!*” – Thằng Túc đã có lần nói thẳng vào mặt tôi như thế. Tôi giận run lên. Tôi sẽ GIẾT CHẾT nó! Nhưng nó đã bỏ chạy! Tôi muốn đuổi theo nhưng chân tôi nặng như chì. “*Con nhà tông không giống lông cũng giống cánh!*” Thằng Túc giống bố nó: sang trọng, lúc nào cũng mới tinh, oách! Còn tôi thì giống bố tôi: lem nhem. Đi qua ai cũng phải hơi cúi xuống. Bố tôi bảo thế là lịch sự! Nhưng tôi thì biết không hẳn là như vậy. tôi đã thấy những ông rất sang trọng đi qua mặt bố tôi mà không hề khom người. Các ông ấy là người mất lịch sự ư?

_ *Con ông mõ lấy con bà quét chợ!* – Thằng Túc cùng đám bạn của nó vẫn hét lên mỗi lần thấy tôi với cái Tâm đi với nhau. Tôi không làm gì được ngoài việc nắm chặt tay thành nắm đấm và lao vào chúng với trái tim bầm tím. Nhưng nắm đấm chả giải quyết được gì. Bố thằng Túc vẫn làm phó chủ tịch xã, còn bố tôi thì vẫn vậy: bê nước, chuẩn bị điều đón cho ông ấy tiếp khách.

_ Bố ơi, bố đừng ra làm ngoài uỷ ban nữa!

Không chịu nổi, một chiều tôi nói với bố. Bố nhìn tôi, có lẽ về mặt tôi, ánh mắt tôi đã nói được nhiều hơn với bố. Bố nhìn vào mắt tôi rất lâu và bỗng thăm thì: “Sao vậy con? Con làm sao thế?”

Tôi oà khóc. Tôi gục mặt vào khoảng ngực đầy mùi mồ hôi của bố tôi và nức nở kể cho bố nghe tất cả những gì đang làm tôi đau đớn. Bố ngồi im lặng, tay xoa lên tóc tôi. Bố cứ ngồi như vậy, rất lâu, im lặng xoa tóc và vuốt

bàn tay thô ráp của người lên lưng tôi. Sẽ không bao giờ tôi quên được vẻ mặt của bố tôi lúc ấy, khi tôi đã nguôi ngoai, ngừng lên nhìn bố: Bố tôi như đang dần hoá đá. Tôi chợt ân hận.

Kao Sơn

KHÚC ĐỒNG DAO LẮM LÁP

KHÚC 4 - 5

CHO GÀ BÓI BẾP

Ù À Ù ẬP (VĨ THANH)

Vào năm cuối của bậc tiểu học, cuộc sống của tôi bị nhiễu đảo lộn. Trước tiên là việc bà tôi bị mất đột ngột. Một buổi trưa ở chợ về bà tôi kêu mệt đi nằm và chả bao giờ trở dậy nữa. Mọi người nói bà tôi vậy là may, ra đi nhẹ nhàng, nhanh chóng. Nhưng với tôi, đó là những ngày kinh khủng. Tôi không nhớ là mình đã khóc bà như thế nào nữa. Mặc dù còn bé nhưng tôi cũng hiểu rằng tôi đã bị mất đi một cái gì thật to lớn mà không gì có thể bù đắp được.

Họa vô đơn chí. Bà mất rồi, nhà tôi lâm vào cảnh túng bần. Làm đám tang của bà xong, mẹ tôi có ra chợ ngồi thay bà nhưng như người ta nói, mẹ tôi không có duyên bán hàng, ế ẩm suốt nên cuối cùng mẹ phải tìm người để nhượng lại gánh hàng xen với cái giá gọi là “vót vát lại được đồng nào hay đồng ấy”. Bố tôi cũng đau ốm luôn và từ sau một trận ốm dài ngày, cái chân phục dịch bếp nước cho uỷ ban xã đã rơi vào tay người khác. Mọi việc lớn nhỏ trong nhà vậy là đổ cả lên vai mẹ tôi. Mẹ trở nên hay cáu gắt và thực sự chả còn thì giờ đâu để mắt đến tôi nữa. Tôi giống như con Đốm, có gì ăn

nấy, muốn học thì học, chơi thì chơi.

Đúng lúc ấy thì dì tôi ở Thái Nguyên lại trở về. Dì tôi về , và lại một lần nữa làm thay đổi cuộc đời tôi. Việc này kể cũng có liên quan đến một sự kiện khác.

Như tôi đã nhắc đến ở đầu cuốn sách này, ngôi trường mà chúng tôi đang học, trước kia vốn là nhà của một ông chánh nào đó. Hồi cái cách ông ta trốn đi Nam rồi ra nước ngoài. Bây giờ, sau bao năm lưu lạc nơi đất khách, đến tuổi gần đất xa trời ông lại muốn về để (có lẽ giống như lão Tác?) được chết ở quê. Nghe nói ông giàu lắm, gửi nhiều tiền về biểu xã và chính là cái đoàn khách gồm nhiều ông bà sang trọng đi trên những chiếc xe sang trọng hôm nào đều là con cháu ông bên Tây. Tôi không biết họ đã bàn luận với xã những gì và như thế nào, chỉ biết rằng năm ấy, khi mà chúng tôi chuẩn bị bước vào năm học mới thì có lệnh của xã tạm hoãn việc khai giảng lại để chuyển trường của tôi đi nơi khác, trả lại đất cho ông “ Việt kiều yêu nước” để ông lấy chỗ xây từ đường họ và kịp làm lễ thượng thọ.

Việc chuyển trường diễn ra chóng vánh, ồ ạt. Tất cả bàn ghế được kê xếp vào mấy gian nhà kho cũ của hợp tác xã. Những lớp lớn được xã bố trí cho học nhờ ở mấy nhà dân, còn bọn nhóc chúng tôi thì “*còn khối thời gian để học, có chậm lại tí chút chả sao!*” Bác Tộ bảo vậy.

Chả sao thật. Chúng tôi còn khoái nữa là khác. Nhưng bố mẹ tôi thì lại không nghĩ như vậy. Nhân dịp dì tôi về bàn chuyện chuyển nhà, bố tôi nghĩ ngay đến chuyện cho tôi theo dì lên Thái Nguyên trước và giao cho dì bằng mọi cách lập tức phải xin cho tôi được vào học một trường nào đó cho kịp năm học mới.

Thế là tôi phải chính thức xa quê. Biết làm thế nào được. Tôi là một đứa trẻ. Tôi chả có quyền gì ngoài việc phải luôn nghe lời người lớn. Nghe bố tôi nói, tôi oà khóc. Khóc như khi bà tôi mất, khóc như khi bị đòn oan.

Nhưng vẫn như mọi khi, nước mắt chẳng giúp được gì. Tôi phải tắt tả chuẩn bị lên đường.

Chiều trước ngày xa quê, tất cả bọn bạn lớp cũ đến chơi tiễn tôi. Thằng Dề, thằng Quyết, thằng Hoà, bọn con gái và cả thầy Hội cũng đến nữa. Bố mẹ tôi mua mấy gói kẹo về bóc ra cho chúng tôi “liên hoan”. Khác hẳn mọi khi, chúng tôi chẳng mấy đứa cười đùa, kẹo cũng chẳng ăn. Trong khi thầy Hội ngồi nói chuyện với bố mẹ tôi trên giường, chúng tôi thầm nhắc lại với nhau những trò nghịch ngợm vừa qua và ngẩn ngơ đặt cho nhau những câu hỏi mà chẳng đứa nào trả lời được. Thái Nguyên là đâu, nơi ấy như thế nào, có giống quê mình không? Tôi cũng không trả lời được. Tôi đã lên Thái Nguyên một lần. Tôi biết đó là nơi có những con chó được ăn thịt bò, những thằng bé đeo đồng hồ thật đến lớp và có cả những chiếc xe sang trọng chở những người sang trọng phóng vun vút trên đường nhựa phẳng lì. Nhưng nơi ấy thật xa lạ. Đây không phải là mảnh đất của tôi. Quê tôi ở đây, những mái nhà lợp xúp, con đường làng gồ ghề đầy phân trâu và vàng óng rơm mùa ngày gặt. Và cả bãi tha ma với những lùm cây giậu đầy quả ổi, quả mâm xôi chín mọng. Rồi ngôi nhà của tôi, cây mít đang chờ vụ sai quả, thằng bù nhìn rơm bên vườn bác Tám... Thế mà tôi phải xa quê. Bố tôi không bán nhà mà để lại nhờ bác Tám trông coi “*Tôi để ngôi nhà này lại cho thằng Cao, lớn lên nó sẽ về...*” Bố tôi bảo vậy. Ngày mai chỉ có mình tôi đi trước. Bố mẹ tôi phải ở lại chờ lo cho xong một số việc rồi sẽ lên sau. Có lúc tôi thoáng rùng mình. Liệu tôi có giống chú bé con trong chuyện cổ tích xưa bị người lớn đem chở bỏ vào rừng sâu một mình?

Từ chiều, cái Tâm sang thay tôi bung kẹo, nước mời mọi người. Nó lớn hẳn lên trong vai một cô em gái lo cho anh. Đã mấy hôm liền kể từ lúc nghe tin tôi sắp phải đi học ở nơi xa mắt nó luôn đỏ hoe. Nó cứ lẻo đẻo bám theo tôi như một cái bóng, tôi đi đâu nó đi đấy, tôi ngồi đâu nó len lén đến

ngồi bên cạnh: Anh Cao cứ đi học cho giỏi, em ở nhà trông nhà cho.

Nhưng... anh đi rồi sớm về nhà.

Tôi hứa với nó rằng nhất định tôi sẽ về. Nó nhìn tôi rồi nhìn ra xa, môi bặm lại. Khuôn mặt Tâm lúc đó làm tôi nhớ lại hồi nào khi em cũng mím môi, mặt tái nhợt, trán vã mồ hôi đứng chặn con chó dữ không cho nó xông đến tôi với hai bàn tay bé xíu nắm chặt. Vâng..., rồi đây trong cuộc đời, trong những ngày xa quê chắc là sẽ dài dằng dặc, biết còn ai nữa như Tâm dám đứng ra bảo vệ tôi trước những ác độc của cuộc đời?

Tôi nắm tay nó. Hai chúng tôi đi ra bãi tha ma. Hôm bà tôi mất, người ta đã đắp cho bà một ngôi mộ to nhưng chỉ ngày hôm sau lũ trâu đã ủi phá mất quá nửa. Bố mẹ tôi không đắp lại, bảo kiêng! Bây giờ, khi chúng tôi ra thăm bà, ngôi mộ của bà chỉ còn là một nắm đất bé, cô quạnh. Mộ ông Tác cách mộ bà tôi vài bước và cũng nhỏ bé như vậy. Cái Tâm chạy khắp bãi tha ma và kiếm đâu được một cây cúc đại nhưng đã sớm có vài bông hoa đem về trồng cạnh mộ bà. Nó là con gái có khác, việc này tôi chẳng bằng được nó.

Buổi liên hoan chia tay kéo dài đến mãi khi trời tối mịt. Chúng tôi còn muốn ngồi với nhau nữa nhưng thầy Hội đã đứng dậy nhắc các bạn tôi rằng phải về để tôi được đi nghỉ lấy sức mai lên đường sớm. Thầy đặt tay lên vai tôi: thầy mừng cho em. Được ra thành phố học là tốt lắm, ở đây có nhiều giáo viên giỏi. Em sáng dạ, rồi em sẽ có cơ hội học tập tiến bộ nhiều. Bao giờ nghỉ hè, có điều kiện thì xin bố mẹ về đây chơi với thầy và các bạn.

Nước mắt tôi ứa ra. Không, tôi không thích đi. Tôi chỉ muốn được ở đây giữa lũ bạn tôi và thầy. Thầy Hội như đoán được ý nghĩ của tôi. Thầy lau nước mắt cho tôi, xoa đầu tôi và cúi xuống tìm nắm lấy hai bàn tay tôi bóp chặt.

Các bạn về rồi, tôi, thằng Quyết, thằng Dề cùng nhau ra bên sông. Tới

cửa, thấy cái Tâm đang đứng thút thít khóc, tôi nắm tay nó cho đi theo.

Bờ đê lộng gió. Bến vắng không. Từ khi con tàu cũ bị phá, cái bến trông rộng, trống trải và buồn tẻ hẳn đi. Chúng tôi định xuống hẳn bến nhưng rồi lại kéo nhau ngồi xuống vệ cỏ đã ướt sương đêm. Im lặng. Một lát sau bỗng thằng Quyết khẽ nắm tay tôi và dúi cho tôi chiếc hộp diêm nhỏ. Tôi biết ngay là cái gì. Trong hộp có con đế cù mà tôi với nó đã đúc được và nuôi gần tháng nay.

_ Mai mày nhớ mang nó đi. – Thằng Quyết bảo.

Tôi mở nắp hộp. Trong ánh sáng mờ nhạt của những vì sao tôi vẫn nhận rõ con đế mèn với những tảng sừng nhẵn bóng. Tôi đặt chiếc hộp xuống cỏ. Con đế ngần ngừ một lát rồi lần bò ra và như cảm nhận được điều gì đó nó co giò đạp gió tanh tách liền mấy cái. Thằng Quyết định chộp lấy, nhưng tôi giữ tay nó lại. Thằng Quyết nhìn tôi và có lẽ nó đã hiểu. Tôi khẽ đẩy con đế: "Thôi, mày đi đi, về với sương gió với tự do. *Mày đi trước, ngày mai tao cũng sẽ đi...* "

Đêm cứ xuống lặng lẽ. Trời trong, không có trăng nhưng đầy sao. Lòng tôi trĩu buồn. Tôi muốn nói một điều gì đó với những đứa bạn thân thiết nhất nhưng không nổi. Bỗng nghe tiếng bước chân khe khẽ phía sau. Chúng tôi quay nhìn và ngạc nhiên nhận ra thằng Túc:

_ Cao ơi! – Thằng Túc khẽ gọi.

_ Mày theo chúng tao ra đây làm gì?- Thằng Dề hỏi giọng khó chịu.

Thằng Túc chỉ hơi lùi lại một tí.

_ Cho tao ngồi với. – Giọng nó khản khản.

Chúng tôi ngạc nhiên. Thằng Túc im lặng chịu đựng cái nhìn của bọn tôi rồi nó ngồi thụp xuống, xích dần đến và đột ngột dúi vào lòng tôi một gói nhỏ.

_ Mày cầm gói kẹo này mai đi đường mà ăn cho khỏi khát nước. –

Giọng nó hơi run.

Lòng tôi chùng xuống. Thằng Dề, thằng Quyết quay mặt đi. Tôi còn đang chưa biết làm thế nào thì cái Tâm đã đón lấy gói kẹo.

_ Để em cầm cho. Túc ngồi xuống đi.

Thằng Túc dịch thêm một bước nữa đến sát bên tôi và ngồi xuống. Tôi nghe rõ tiếng thở phào cổ nén của nó.

Chúng tôi cứ ngồi như thế. Im lặng. Nghe rõ cả tiếng của những con sóng vỗ vào bến trống. Sao trên trời mỗi lúc một dày và sáng thêm.

_ Thôi về đi! – Thằng Dề nói khẽ.

Chúng tôi uể oải đứng lên. Từ trong xóm ra, không biết rõ là ở đâu vắng lại nhịp hát bài đồng dao quen thuộc : Dung dăng dung dẻ... Bất giác chúng tôi cùng nắm tay nhau. Gió rất lạnh. Tôi nhắm mắt lại và bỗng có cảm giác hình như trái đất đang quay mỗi lúc một nhanh. Tôi nhắm mắt chặt hơn nữa. Tôi thấy mình nhẹ dần và choàng mở mắt ra. Tôi đang bay lên thật. Các bạn tôi cũng đang bay lên chấp chới, chấp chới và đột nhiên cùng biến thành những vì sao.

... Và đêm đêm, trên cao ấy, lẫn với vì sao khác, chúng tôi vẫn nhìn về trái đất, nhìn về miền quê lấm láp nơi tôi đã từng đội nắng đội gió mà lớn lên, với một tình thương yêu vô hạn cùng một nỗi nhớ nhung da diết... da diết.

KHÚC 5

Ù À Ù ẬP (VĨ THANH)

Vậy là tôi đã xa quê. Tôi xa quê như một hạt thóc nhỏ vô tình bị văng ra khỏi gánh lúa mà những người dân quê tôi vẫn gánh từ ruộng về nhà sau ngày gặt. Nhưng chẳng hề chi. Một ngày kia hạt thóc ấy sẽ nảy mầm và biết đâu, một cô bé, một cậu bé nào đó mai này trên đường đi học sẽ chẳng nhìn thấy, chạy tới, tề đôi cuống lá ra và nhón lấy vài sợi dòng dòng non tơ bỏ

vào miệng.

... Và trên đôi má mọng chín kia sẽ hoáy sâu xuống một nụ cười...

Đánh máy: Remi

Nguồn: remi - Vnthuquan - Thư viện Online

Được bạn: Ct.Ly đưa lên

vào ngày: 18 tháng 2 năm 2007